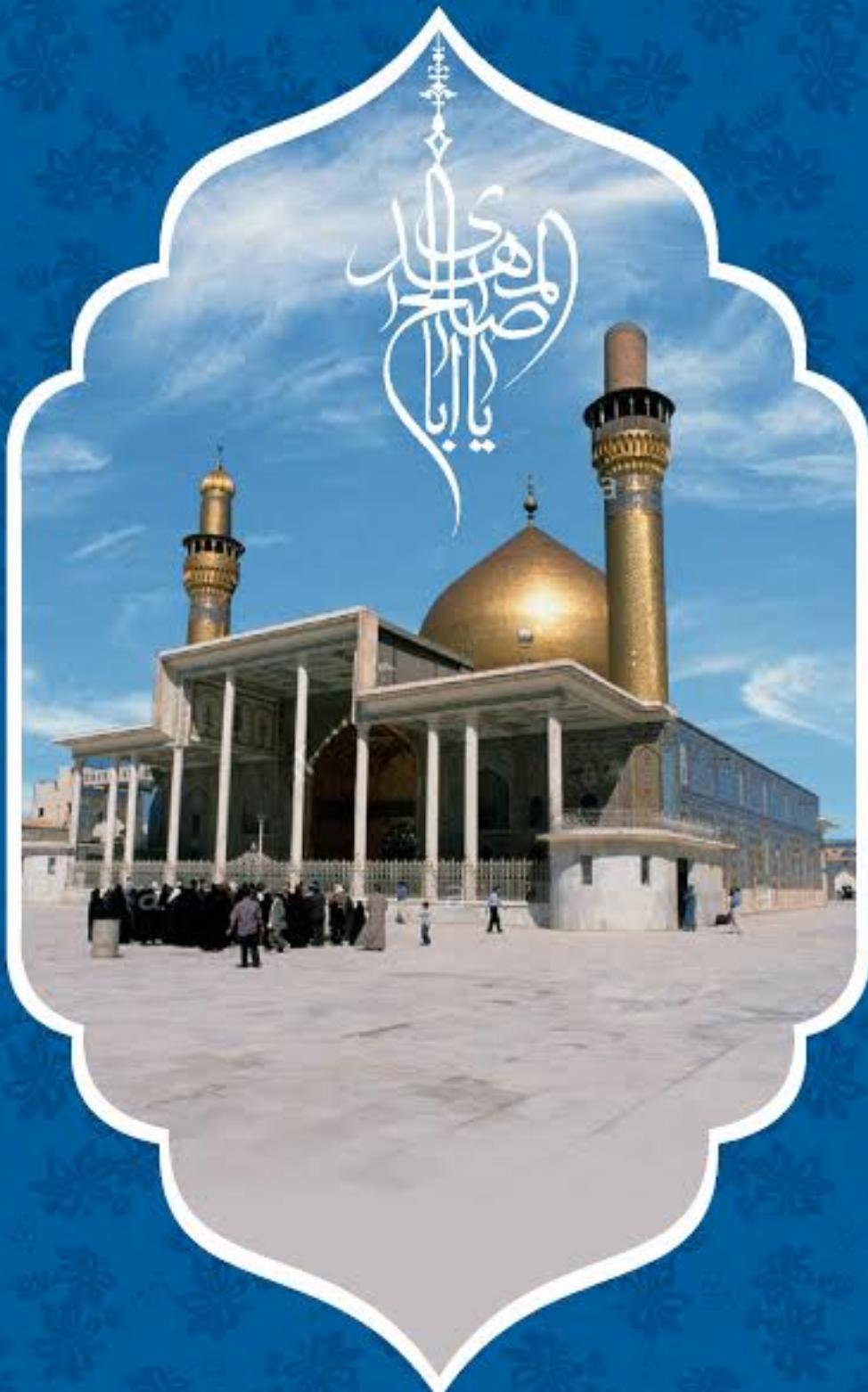

રાહે કુર્બતે ઈમામ મહદી (અ.ત.ફ.શ.)

ઈમામે અસ (અ.ત.ફ.શ.)

રાહે કુર્બતે ઈમામે મહદી (અ.ત.ફ.શ.)

ઈમામે અસ્ત્ર (અ.ત.ફ.શ.)

સંપાદક : અલી હરાતિયાન

ઉર્દૂ ભાવાનુવાદ : સૈયદ લિયાકતઅલી

:પ્રકાશક:

ભોજણી પ્રકાશન

મો.૯૮૨૪૩૦૯૯૧૪

મહુમ અમીરઅલી રાઝાહુસૈન ભોજાણી
(ચમારડીવાળા)

વફાત : ૧૭ જ.સાની હી.સ.૧૪૨૮
(૧૧/૦૬/૨૦૦૯)

મહુમા રૂકેયાબાનું અમીરઅલી ભોજાણી
(ચમારડીવાળા)

વફાત : ૧૦ શિવ્યાલ હી.સ.૧૪૩૫
(૦૭/૦૮/૨૦૧૪)

વક્ફ

મ.હાજુ અમીરઅલી રાઝાહુસૈન ભોજાણી

મ.રૂકેયાબાનું અમીરઅલી ભોજાણી

મ.હસીનાબાનું બિન્તે અમીરઅલી ભોજાણી

મ.રાઝાહુસૈન તારમોહમ્મદ ભોજાણી

મ.અસગારઅલી તારમોહમ્મદ ભોજાણી

મ.બરકતઅલી તારમોહમ્મદ ભોજાણી

મ.હુસૈનઅલી તારમોહમ્મદ ભોજાણી

મ.અમીરઅલી કરીમભાઈ ભોજાણી

મ.મોહમ્મદઅબ્બાસ મોહમ્મદહુસૈન ભોજાણી

મ.ફીરોજઅલી વાકુબઅલી દાતારી

મ.ગુલામઅલી અકબરઅલી કેશવાણી

તથા ભોજાણી પરિવારના તમામ મરહુમો તેમજ તમામ મહુમ
મોઅમિન વલ મોઅમેનાતની રૂહના સવાબમાં વક્ફ...

અનુક્રમણિકા

ક્રમ	વિગત	પેઇજ
*	ઉર્દૂ ભાવાનુવાદકના બે બોલ.....	૧
*	પ્રસ્તાવના	૨
૧	આરજૂ.....	૪
૨	એકાંતની બાર સટીઓ	૧૧
૩	ગૈબતનો ઝમાનો ઈમામ (અ.સ.)નો લોકોથી દૂરી અને એકલતાનો ઝમાનો.....	૧૬
૪	ગૈબતનો ઝમાનો ઈમામ (અ.સ.)ની પરેશાનીનો ઝમાનો	૧૮
૫	ગૈબતનો ઝમાનો, ડર અને વહેશતનો ઝમાનો	૨૦
૬	ગૈબતનો ઝમાનો મજલૂમિયતનો ઝમાનો	૨૧
૭	ગૈબતનો ઝમાનો ઈન્ટેજારનો ઝમાનો છે	૨૩
૮	ગૈબતનો ઝમાનો કમઝોર બનાવવાનો ઝમાનો	૨૪
૯	ઈમામ (અ.સ.)ની મજલૂમિયતનું એક ઉદાહરણ.....	૨૫
૧૦	આપણા પોતાના હાથે જ ઉલ્લિ કરેલ મેહદૂમીયત....	૩૮
૧૧	ઈમામ (અ.ત.ફ.શ.)થી તમસ્સુક (વળગી રહેવુ) જ ખુશનસીબીનું કારણ છે.....	૪૦
૧૨	નજાતના રસ્તાની નિશાનીઓ	૪૨
૧૩	ગયબતે સુગરાના ઝમાનામાં ઈમામે ઝમાના (અ.ત.ફ.શ.)ના ફરમાનો	૪૩
૧૪	હજરત બકીયતુલ્લાહ (અ.ત.ફ.શ.)નો એક પત્ર શૈખ મુફીદ (રહે.)ને સંબોધીને	૪૫
૧૫	ગૈબતમાં એકલતા.....	૪૭

૧૬	ઇમામે અસ્ત (અ.ત.ફ.શ.)ની મજલૂમીયત ખુદ તેઓની મુબારક જ્ઞાનથી	૫૩
૧૭	ઝહૂરની ઠંડી હવાની લહેર	૫૪
૧૮	શિયા સમાજ ઉપર ખાસ નજરે કરેમ	૫૫
૧૯	આપણો શું કરવું જોઈએ.....	૫૮
૨૦	તૌબા - આજની જરૂરત	૬૪
૨૧	આપણા મૌલા આપણી પાસેથી શું આશા રાખે છે ?.....	૬૫
૨૨	આવો આપણો આપણા ઇમામ (અ.ત.ફ.શ.)ને એકલા મૂકી ન દઈએ.....	૬૭
૨૩	આવો આપણા જમાનાના ઇમામ (અ.સ.)ની વધારે માયરેફત હાંસિલ કરીએ.....	૬૯
૨૪	જલ્દી ઝહૂર માટે દુઅા.....	૭૪
૨૫	દુઅાની નવાઈ પમાડનારી અસરો	૭૭
૨૬	વ્યક્તિગત અને સામાજિક દુઅા.....	૮૭
૨૭	શૈતાનનો ફરેબ	૮૯
૨૮	એક ફાયદાકારક બાબતનો ઉલ્લેખ	૯૧
૨૯	જુદી-જુદી દુઅાઓ અને જિયારતો	૯૪
૩૦	ઇમામે અસ્ત (અ.સ.)ની મુક્દસ બારગાહમાં તવસ્સુલ	૯૫
૩૧	દુઅાઓની અસર	૧૦૭

ଓର୍ଦ୍ଧ ଭାବାନୁଵାଦକନା ବେ ବୋଲ

ତରଜୂମୋ କରିବୋ କେଟଲୁ ଅଧିକ କାମ ଛେ ତେ ଆ କାମଥି ଜୋଡ଼ାଯେବ
ଲୋକୋ ସାରି ରିତେ ଅମଞ୍ଚ ଶକେ ଛେ.

ଆ ତରଜୂମୋ କେବୋ ଛେ? ତେଣୋ ଫେସଲୋ କରିବାନୀ ଜ୍ଵାବଦାରୀ
ମାନଵଂତ ସମୀକ୍ଷା କରିବାରାଓନା ଶିରେ ନଥି ନାଭତୋ କାରଣକେ ମନେ
ମାରି ଅଶାନତାନୋ ଏହୁସାସ ଛେ ଆ ଫକୀରନୀ ଜେଲି ଛେ, ଜେ ଅମୀରେ-
ଈଲ୍ମ ପାରେ ମାଂଗିବାନୀ ରିତଭାତ ଶୀଘ୍ରି ରଖ୍ଯୋ ଛେ

ହୁଣୁ ଶୁକ୍ଳ ଗୁଝାର ଛୁଣୁ ଅତ୍ତିଲାହ ତଥାଲାନୋ ଜେଣୁ ପୋତାନା ଵଲିନା
କାମ ମାଟେ ମନେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କର୍ଯ୍ୟ ଅନେ ତମାମ ଦୋଷତାନୋ ଆଭାର ମାନୁଣୁ ଛୁଣୁ
ଜେଓନୀ ମହେନତ-କୋଶିଶୋନେ କାରଣେ ଆ କିତାବନୁଣୁ ପ୍ରକାଶନ ଥର୍ଦ୍ଦ
ଶକ୍ୟ.

ଫିଲ୍ ପରସ୍ପରାମ
ସୈଯଦ ଲିଯାକତ ଅଲୀ

પ્રસ્તાવના

ઈમામે જમાના (અ.ત.ફ.શ.) ની વિલાયતનો મહાસાગર અનંત છે. દરેક ઈન્સાન પોતાની મારેફતના પ્રમાણે આગળ વધી શકે છે, જેમ કે (સલમાન ફારસી) "مَنَّا أَهْلُ الْبَيْتِ" ની મંજીલ સુધી પહોંચી જાય છે.

પરહેજગારોના સરદાર હજરત અલી અ.સ. ઈમામે જમાના (અ.ત.ફ.શ.)ની મજલૂમી બાબતે ફરમાવે છે કે

صَاحِبُ هَذَا الْأَمْرِ الشَّدِيدُ الْطَّرِيدُ الْفَرِيدُ الْوَحِيدُ

"ઈન્સાનીયતની નજાતના જવાબદાર (ઈમામે જમાના અ.ત.ફ.શ.) લોકોથી દૂર ગૈબના સખત સમયમાં સાથી અને મદદગાર વગરના એકલા છિતાં પણ અડગતાપૂર્વક રહે છે."

- બેણાડુલ અનવાર, જીલ્દ. ૫૧, પેજ. ૧૨૦

અંધકારમય ગૈબતના જમાનામાં ઈમામે જમાના (અ.ત.ફ.શ) ની તન્દ્દાઈ (એકલતા)નો જિંક, શિઆ અને સાચા મોમીન માટે ફાયદાકારક છે તેથી ઈમામે જમાના (અ.ત.ફ.શ)ની વાલિદા જનાબે નરજીસ ખાતૂનની મદદ માંગી, ઈમામે અસ્ન (અ.ત.ફ.શ)ની તન્દ્દાઈ (એકલતા) બાબતે અમુક ચીજો કલમબદ્ધ કરું છું.

આ કિતાબ બે હેતુથી લખી રહ્યો છું

(૧) ઈમામે અસ્ન (અ.ત.ફ.શ) ની તન્દ્દાઈ (એકલતા) થોડી ઓછી કરવા,

(૨) થોડા સમય માટે યુસુફે ઝરા (સ.અ.) ના મેહમાન બનવાનો શરફ હાંસિલ કરવા.

બળતા દિલે સર્વાઈ સાથે કહું છું “ઈમામે અસ્સ
(અ.ત.ફ.શ) તનદી (એકલા) છે” પગથી માથા ચુધી ગુનેહગાર,
નાચીજ, હકીર બંદો ઈતિહાસની આ ગફ્ફલત ઉપર રડતા-રડતા
ઈમામ (અ.ત.ફ.શ) ની તનદીઈ બાબતે લખે છે જેથી

- 1) લોકોનું ઈમામે જમાના(અ.ત.ફ.શ)ની તનદીઈ અને
મજલૂમી તરફ ધ્યાન દોરાય,
- 2) લોકોમાં ઈમામ (અ.ત.ફ.શ)ના હકો અદા કરવા શોખ
પેદા થાય,
- 3) લોકોમાં તેઓ (અ.ત.ફ.શ) ના ઝહૂરની દુઆ કરવા
શોખ પેદા થાય.

૧૫ શાબાન ૩૪૨૬

અલી હસ્તિયાન

આરજી

અય મારા મૌલા! મારી ઈચ્છા હતી કે

- ૧) લોકો મને ગુલામે મહદીના ઉપનામથી યાદ કરે,
- ૨) મારા જન્મ વખતે મારા કાનમાં આપના ઈશ્કની અગ્રાન આપવામાં આવે,
- ૩) મને આપના નામે નજર કરી દેવામાં આવે,
- ૪) આપની ગુલામીની કરી મારા કાનોમાં પહેરાવવામાં આવે,
- ૫) મારી જબાન ઉપર આપનું જ નામ હોય,
- ૬) હુંમેશાં હું આપની છત-છાયામાં હોવ,
- ૭) અય મૌલા! મારી જબાન ઉપર આવનાર પહેલો શબ્દ ‘મહદી’ (અ.ત.ફ.શ.) હોઈ જયારે હું બોલવાની કોણિશ કરતો હતો ત્યારે મારા સગાવ્હાલાઓએ મને યા મહદી (અ.ત.ફ.શ.) બોલાવે,
- ૮) મારી પ્રાથમિક શાળામાં આપની મારેફતનું ઈત્વ આપવામાં આવે,
- ૯) મારા પહેલા કલાસમાં મારા ઉસ્તાદ મને આપની મોહબ્બતનો દર્સ આપે,
- ૧૦) આપનું ખૂબસૂરત નામ લખવાની પ્રેક્ટીસ કરાવવામાં આવે.

શાળાના દિવસોમાં કોઈએ પણ આપની તરફ માર્ગદરશન ન આપ્યું, ઓટલે સુધી કે માધ્યમિક શાળાનું ભણતર પુરું થઈ ગયું, છતાં પણ કોઈએ મને એ પણ ન બતાવ્યું કે આ દુનિયાનું સંચાલન કરનાર આપ છો. મારી ભૂગોળની કિતાબમાં જિતોવા કે રજવાનો ઉત્ત્વેભ ન હતો, મારી ઈતિહાસની કિતાબમાં આપની

ગૈબત કે અક્ષરતાનો ઉલ્લેખ ન હતો, દીની કલાસમાં પણ એ ન બતાવ્યું કે, હકીકતમાં બાબુલ્લાહ (અલ્લાહના દરવાજા) અને દીનના સરપરસ્ત આપ જ છો, અફસોસ કે અજ્ઞાકના કલાસમાં આપની મુક્દસ-પવિત્ર હસ્તીના એહૃતરામ કરવાનું શીખવાડવામાં ન આવ્યું.

શા માટે? મને નિબંધ લખવામાં ‘ઈલ્મ બહેતર કે માલ બહેતર’નો વિષય આપવામાં આવ્યો? શા માટે? મને આપ (અ.ત.ફ.શ.)ના ઝરૂર અને આપ (અ.ત.ફ.શ.)ને રાજી કરવાના વિષયો ન આપવામાં આવ્યા! આપના વગર ન ઈલ્મ બહેતર છે, ન માલ.

અય કાશ ! મને બીજી ભાષાઓ સાથે આપની ભાષા શીખવામાં આવી હોત, ‘જે ઈન્સાનના ફિત્રતની ભાષા છે’. જ્યારે હું આંતરાશ્રીય ભાષા શીખવાની મહેનત કરતો હતો ત્યારે કોઈએ મને બતાવ્યું કે ઈમામે જમાના (અ.ત.ફ.શ.) દરેક ભાષા-બોલી જાણે છે. એટલે સુધી કે પક્ષીઓની ભાષા પણ જાણે છે. જ્યારે મને કેમેસ્ટ્રીમાં ઈલેક્ટ્રોનના પરમાણુ પરિભ્રમણ બાબતે સમજાવવામાં આવતું હતું, હકીકતમાં તે ઈશારો હતો કે ‘અલ્લાહ સુખ્ષેનન્દુ વ તાલા’ સિવાયની તમામ ચીજો આપની મુખારક હસ્તીની આજુબાજુ પરિભ્રમણ કરે છે.’

અય કાશ ! બીજગણિત, કેમેસ્ટ્રી, ભौતિકના પ્રકાર-પ્રકારના સમીકરણો સાથે આપના સાથેનાં સંબંધનું આસાન સમીકરણ સમજાવવામાં આવ્યું હોત.

મારા બચપણમાં સાંભળેલ એક વાર્તા ભૂલાતી નથી, જેમાં એક અક્ષરમંદ માણસ, એક કબ્રસ્તાન પાસેથી પસાર થતો

હોય છે ત્યારે તેનું ધ્યાન જાય છે કે અમુક કબ્રો ઉપર મૈયતની ઉમ્ર ૩,૪ અને ૭ વર્ષ જેટલી લખેલી હતી, અક્કલમંડ માણસે નવાઈ સાથે ત્યાંના લોકોને પૂછ્યું કે, “શું આ લોકો બચપણમાં જ ગુજરી ગયા હતા?” ત્યારે લોકોએ જવાબ આપ્યો કે “આ લોકોની ઉમ્ર એટલી જ ગણવામાં આવે છે જેટલી તેઓએ ઈલ્મ હાંસિલ કરવામાં વિતાવી છે.” અય કાશ! તે સમયે મારા ઉસ્તાદે આ બાબત તરફ ધ્યાન દોર્યું હોત કે શિયા અકાએદ પ્રમાણે સાચું જીવન ઈમામે જમાના (અ.ત.ફ.શ.) તરફ ધ્યાન આપવામાં જ છે.

૧) આપની માયરેફત હાંસિલ કરવામાં,

૨) આપનાથી મોહુભત રાખવામાં,

૩) આપના દુશ્મનોથી બેઝારી-દૂરી ઈખ્તેયાર કરવામાં જ સાચું જીવન છે.

ભौતિકના કલાસમાં નૂર-પ્રકાશની ચમક બાબતે બતાવ્યું પણ એ ન બતાવ્યું કે

“بَلِّي لِلَّهِ لُنُورٌ مَنْ يَشَاءُ”

“અલ્લાહ તથાલા ચાહે તેને પોતાના નૂર તરફ હિદાયત કરે છે.” - સૂર એ નૂર, આ.૩૫

આપની મહાન હસ્તી જ આ નૂર છે, જેના તરફ અલ્લાહ તથાલા જેની ચાહે હિદાયત કરે છે. નૂરની ઝડપ-દર સેકન્ડે ત્રણ હજાર કીલોમીટરની છે તે મને શીખવવામાં આવ્યું, પરંતુ ઈમામ (અ.સ.)ની નજરની વિશાળતા કેટલી છે તેના તરફ ઈશારો પણ ન કરવામાં આવ્યો કે એક ઘડીમાં તેઓની નજર ગ્રહમંડળો અને આકાશગંગાએ સુધી પહોંચી શકે છે.

જ્યારે મે કોલેજમાં એડમીશન લીધું ત્યારે કોઈએ મને ન કહ્યું કે તમારું એડમીશન ઈમામે ઝમાના (અ.સ.)ની માઅરેક્ટની કોલેજમાં લ્યો, કોઈએ મને એ પણ ન સમજાવ્યું કે ‘ઈમામ’ (અ.સ.)ની માઅરેક્ટના ઘણા બધા દરજાઓ છે’ અમુક લોકો જીવનના અંત સુધી બચપણના શરૂઆતની માઅરેક્ટના દરજા ઉપર જ રોકાયેલા રહે છે, આગળ જ નથી વધતા!

મને ખબર ન હતી કે ટીચર, ઈન્ફ્રાનિયર, પ્રોફેસર વગેરે હોદાઓ ઈન્સાનના બનાવેલા છે. જેનાથી ફક્ત નામના, માલ, સત્તા અને (દુન્યવી) માન-મરતબો હાંસિલ થાય છે. મને ખબર જ ન હતી કે આના કરતા પણ ઉચ્ચ હોદાઓ છે.

જ્યારે હું કોલેજના મર્યાદિત વાતાવરણથી નીકળી યુનિર્વસીટીમાં પહોંચ્યો ત્યારે જોયું કે ત્યાંની હાલત તો વધારે અફ્સોસજનક હતી છેતરપીંડીની બજાર ગરમ હતી. ગફ્ફલતના સાધનો તૈયાર હતા. પશ્ચિમી રંગમાં રંગાયેલ ઈલ્મી વાતાવરણ હતું ત્યાં ઈલ્મ ફક્ત એ ચીજનું નામ હતું કે, ફલાણી ચીજ અમેરીકા થી તરજૂમો થઈ યુરોપની ફલાણી કિતાબમાં છપાયેલ છે. અહ્લેબૈત (અ.મુ.સ.)નું ઈલ્મ, કે જે આસમાની ઈલ્મ છે. તે બાબતે બહુજ ઓછી વાતો થતી હતી.

અય મારા આકા! યુનિર્વસીટીમાં પણ કોઈએ આપના બાબતે ન બતાવ્યું કોઈપણ આપના નામનો પરચમ લહેરાવતું ન હતું. કોઈપણ આપની તરફ બોલાવનાર ન હતું. કોઈપણ ઉસ્તાદ આપની સિફ્ફતો બધાન કરતા ન હતા. અમુક ઈસ્લામી મારીરીફની તાલીમ તેમજ ઈસ્લામી ઈતિહાસના દર્સ આપવામાં આવતા હતા. પરંતુ આ બધું દીનના નામે નહિ, પરંતુ સંસ્કૃતના નામે હતું.

તાલીમના દિવસો દરમ્યાન પણ દિલ આપની યાદોથી ખાલી હતુ. તાલીમ પૂરી કર્યા બાદ રોજીની ફિક અને બીજા કામોમાં મશગૂલ રહેવાના કારણે આપની યાદથી દૂર રહ્યો.

આ બધી અડયણો હોવા છતાં દિલની ગહેરાઈ-ઉંડાણમાં મે તમને શોધી લીધા. થોડા સમય પહેલા મે તમને દિલની આંખોથી શોધી લીધા, અત્યારે મારા દિલમાં આપની મુખારક હસ્તીનો અહેસાસ કરે છું, મને એવું લાગે છે કે મારો ફરીથી જન્મ થયો છે. આપના વગર જિંદગીની કાંઈ કિંમત જ ન હતી. મારા જેવો ઈન્સાન જેને ધણો સમય ગફલતમાં વિતાવ્યા પછી આપના સુધી પહુંચ્યા પછી એવો એહેસાસ થાય કે નવી જિંદગી મળી છે તે સ્વભાવીક છે. આખર જમાનાના ફિના-ફસાદ અને મુશકેલીઓ ધ્યાનમાં રાખી, આ બધી મુશકેલીઓથી બચવા માટે મારા જેવા ઈન્સાને આપના થી તવસ્સુલ કરવો જોઈએ, જ્યારે આપ મહેરબાની કરી તેને નજાત અપાવો ત્યારે તેને પોતાની પેશાની ખાક ઉપર રાખી અને શુક માટે કહેવું જોઈએ:

”**الْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِي هَدَنَا إِلَيْهِنَا وَمَا كُنَّا لِنَهْتَدِي لَوْلآ أَنْ هَدَنَا اللّٰهُ**“

“અલ્લાહનો શુક કે તેને હિદાયત કરી જો અલ્લાહ હિદાયત ન કરતે તો અમને હિદાયત ન મળતે.” - સૂરાએ આઅરાઝ, આ.૪૩

જો આખી દુનિયામાં શોધશો તો પણ ઈમામે અસ (અ.ત.ફ.શ.) જેવો દોસ્ત નહી મળો કારણકે

* આપણે ભલે તેઓને યાદ ન કરીએ પણ તેઓ આપણું યાદથી ગાફિલ નથી.

* આપણે ભલે તેઓને એકલા છોડી દઈએ, પરંતુ તેઓ આપણને એકલા રહેવા દેતા નથી.

- * આપણો ભલે લાખ તેઓ ઉપર ઝુલ્ખ કરીએ, છતાં પણ તેઓ આપણા ઉપર મહેરબાની કરવાનું ચૂકતા નથી.
- * આપણો તેઓના માટે દુઆ નથી કરતા, છતાં પણ તેઓ આપણા માટે અલ્લાહની બારગાહમાં દુઆ કરે છે.
- * આપણો તેઓની નારાજગીનો સામાન તૈયાર કરીએ છીએ, છતાં પણ તેઓ આપણાથી મોઢું ફેરવતા નથી.
- * આપણો તેઓના ગૌરવનું કારણ નથી બનતા, પરતું તેઓ આપણાં માટે ગૌરવનું કારણ બને છે.
- * આપણો તેઓની પરિસ્થિતિની જાણકારી નથી રાખતા, પણ તેઓ આપણી પરિસ્થિતિની જાણકારી રાખે છે.
- * આપણો તેઓની હાજરીનો એહસાસ નથી કરતા, પરતું તેઓ આપણી મદદ માટે દરેક જયાએ મોજૂદ રહે છે.
- * આપણો તેઓની મુલાકાતથી બચતા રહીએ છીએ, પરતું તેઓ આપણાને મુલાકાતનો પૈગામ આપે છે.
- * આપણો તેઓનો બચાવ ન કરીએ, છતાં પણ તેઓ આપણો બચાવ જરૂર કરે છે.
- * આપણો તેઓનું દિલ દુખાવ્યું હોવા છતાં પણ તેઓ આપણા બહાનાને કબૂલ રાખે છે.
- * આપણો વારંવાર વચનભંગ કરીએ છીએ, છતાં પણ તેઓ આપણાથી સંબંધ કાપતા નથી.
- * આપણો તેઓથી મોહબ્બત નથી કરતા, છતાં પણ તેઓ આપણાથી મોહબ્બત કરે છે.
- * આપણો તેઓ માટે અમાનતદાર નથી, છતાં પણ તેઓ આપણા માટે બેહતરીન અમાનતદાર છે.

- * આપણે તેઓની મદદ નથી કરતા, છતાં પણ તેઓ આપણી મદદ કરવાનું ચૂકતા નથી.
- * આપણી નાની ખિદમતનાં બદલામાં તેઓ સંપૂર્ણ મહેરબાની સાથે નવાજીશ કરે છે.
- * આપણે તેઓનો ઓહટેરામ નથી જાળવતા, છતાં પણ તેઆ આપણી મદદ અને હિફાજત કરે છે.
- * આપણે તેઓના માલી હુકો અદા કરતા નથી, છતાં પણ તેઓ આપણી રોજી નથી રોકતા.
- * જ્યારે આપણે નટખ્ટ તોફાની બાળકની જેમ વર્તન કરીએ છીએ ત્યારે તેઓ મહેરબાન પિતાની જેમ વર્તન કરે છે.
- * આપણે મોહિબ્બતનો હુક અદા નથી કરતા, છતાં પણ તેઓ આપણાથી મોહિબ્બત રાખે છે.
- * આપણે તેઓને મુશકેલીમાં એકલા મૂકી દઈએ છીએ, છતાં પણ તેઓ આપણી મુશકેલીમાં અને પરેશાનીમાં આપણા મદદગાર બને છે.

અય અગ્રીઝો! ઈમામે અસ (અ.ત.ફ.શ.)ની મહેરબાની હાસિંલ કરવા માટે તેઓની મુકદ્દસ હસ્તી તરફ તવજ્જોહ કરવી જરૂરી છે.

માઅસૂમીન (અ.મુ.સ.)ના તવસ્સુલથી યા ખુદ ઈમામે જમાના (અ.ત.ફ.શ.)ના તવસ્સુલથી સવાર-સાંજ દિલમાં તેઓની મુલાકાત કરી શકીએ છીએ. આપણે ભૂલમાં ન રહેવુ જોઈએ, ઈમામ (અ.સ.) આપણાથી દૂર નથી, દરેક સમયે આપણી સાથે, આપણાથી ખૂબ જ વધારે નજીદીક છે. ઈમામે

જમાના (અ.ત.ફ.શ.)નો સંબંધ તમામ ઈન્સાનો સાથે છે, કોઈ ખાસ ગિરોહ સાથે નથી, કોઈ ખાસ ધર્મ કે જાતી સાથે નથી. તેઓનો ફાયદો માલદાર, ગરીબ, જાહિલ, આલિમ, નેકુકાર, ગુનેહગાર એટલે સુધી કે ગૈરમુસ્લીમને પણ પહોંચે છે. તેઓ ચોકીદાર નથી રાખતા જ્યારે પણ ઈરાદો કરીએ ત્યારે તેઓની પાસે જઈ શકીએ છીએ. કોઈપણ, ક્યારેય પણ, કંઈપણ તૈયારી વગર ઈમામે અસ્ત (અ.ત.ફ.શ.)થી મળી શકે છે, ફક્ત એક વખત દિલથી યા સાહેબુઝમાના (અ.ત.ફ.શ.) કહેવુ કાઢી છે.

જો કે આપણે આપણા કાન આડે અડચણો ઉભી કરેલ છે. જેના કારણે તેઓનો મધૂર આવાજ સાંભળવાથી મહેરમ છીએ. આકા તો આપણને જવાબ આપે છે, પરંતુ આપણે સાંભળી શકતા નથી. આપણે આપણી આંખો ઉપર પાટા બાંધી લીધા છે જેના કારણે તેઓના ખૂબસૂરત ચહેરાને જોવાથી મહેરમ થઈ ગયા છીએ. કોઈ દિવસ એમ ન પૂછો, શું તેઓ અમને જુઓ છે? કોઈ દિવસ એમ પણ ન કહો ‘ક્યા હું અને ક્યા ઈમામે જમાના (અ.સ.)?’ શું અમુક ભૂલોનો કારણે આપણે આપણા મહેરબાન માં-બાપથી હંમેશા દૂર રહીશું? નહી ને, તો પછી તેઓ (અ.ત.ફ.શ.) માં-બાપ કરતા પણ ક્યાય વધારે મહેરબાન છે. પોતાના બાળકની જેમ જ આપણા બધાની સાથે મોહુભત રાખે છે.

એકાંતની બાર સદીઓ

* ઈમામ (અ.ત.ફ.શ.)ની એકલતા :

અય મારા મૌલા! અય ગરીબુલ વતન મૌલા! અય મુજાતરે ફાતેમા (સ.અ.)! અય અસીરે આલે મોહમ્મદ! આ દુનિયાવાળાના મહેરબાન પિતા!

હું ચાહું છું કે આપ (અ.ત.ફ.શ.)ની એકલતાને યાદ કરું, એ એકલતા જે બારસો વર્ષથી છે, એ એકલતા જેના ઉપર જમીન અને આસમાન રડે છે, એ એકલતા જેને આપ (અ.ત.ફ.શ.) ના ચાહનારાઓ પણ સમજતા નથી, એ એકલતા જેના માટે આપના બાપદાદાઓ આપની વિલાદત પહેલા રડ્યા હતા.

હું પરેશાન છું કે આ દિવાનની શરૂઆત કઈ પંક્તિથી કરું. આ મોટી કિતાબનો ક્યો ભાગ લઉ? કયુ પ્રકરણ શરૂ કરું? કયુ પાનું વાંચુ? રંજોગમ અને એકલતાની કલ્પનાએ મને અવાયક જનાવી દીધો છે.

કૃયાથી શરૂઆત કરું? આ વાત મારી જબાનથી બયાન કરું? યા બીજાની જબાનથી? પસાર થયેલ નસ્લ બાબતે બયાન કરું કે હાલમાં મોજૂદ નસ્લ બાબતે બયાન કરું? દોસ્તોની ફરિયાદ કરું કે દુશ્મનોની? સામાન્ય લોકોની ફરિયાદ કરું કે ખાસ લોકોની? એ લોકો બાબતે કહું જે તમને તકલીફ પહોંચાડે છે? અથવા એ લોકો બાબતે કહું જે મહેરબાન હાથને ખૂની હાથ કહે છે? એ લોકો બાબતે કહું જે આપની યમકતી તલવારની એવી વિગતો બયાન કરે છે કે જેનાથી દોસ્તો પણ આપના ઝહૂરથી ગલ્ભરાય જાય છે? અથવા એ લોકોની ફરિયાદ કરું કે જે આપ (અ.સ.)ને

લોકોની પહોંચથી દૂર બતાવે છે? અથવા તેની ફરિયાદ કરું કે આપ (અ.સ.)ના દીદારને અશક્ય બતાવે છે? અથવા એવાઓની ફરિયાદ કરું કે જે આપ (અ.ત.ફ.શ.)ના નામ ઉપર લોકોને પોતાની પાસે બોલાવે છે? અથવા એવાઓની ફરિયાદ કરું કે જે લોકોને આપના ઝડૂરથી નાઉમીદ કરી દે છે. આપના ઝડૂરનો સમય દૂર હોવાનું ગુમાન રાખે છે? અથવા એવાઓની ફરિયાદ કરું કે જે આપ (અ.ત.ફ.શ.)ને પોતાની ઈચ્છા પ્રમાણે બયાન કરે છે, ન એવી રીતે જેવી રીતે આપની મુખારક હસ્તી છે. અથવા એવા લોકોની ફરિયાદ કરું કે જે લોકો આપ (અ.ત.ફ.શ.)ની ગૈબતને આપ (અ.ત.ફ.શ.) ન હોવા બરાબર બયાન કરે છે?

અય મારા મૌલા! એવું લાગે છે જાણો કે આ બધાય લોકો સાથે મળી આપ (અ.ત.ફ.શ.)ની એકલતાને દૂર થવા દેવા નથી માંગતા અને ઈજ્લીસનું લશ્કર રાત-દિવસ આ જ ફિકમાં દુબેલું છે. મને ખબર નથી ખરેખર આપ (અ.ત.ફ.શ.)ના ઝડૂરને ચાહનાર કોણ છે? આ બાબતે ફક્ત અલ્લાહ જ જાણો છે અથવા આપ (અ.ત.ફ.શ.). પણ હા, એટલું જરૂર જાણું છું કે ગૈબતના ભારસો વર્ષમાં ઈજ્લીસના સાથીઓ, જેઓ જિન્નાતો અને ઈન્સાનોમાંથી છે તેઓ આ ગૈબતનો પરદો દૂર ન થાય, ગૈબતની અંધારી રાત ખત્મ ન થાય, તે માટે જબરદસ્ત કોશિશો કરી રહ્યા છે.

હું મારી પોતાની જાતથી શરૂઆત કરું છું કારણ કે જે હું પોતાની જાતથી શરૂઆત કરું તો કામ આસાન થઈ જશે. હું આપની પાસે પાછો ફરવા માંગુ છું. મને યકીન છે કે મારી આ

ગફલતને આપ આણદેખી કરશો. હું જાણું છું કે આપ મારી તૌબા કબૂલ કરશો, મને સ્વીકારી લેશો. મને ખબર છે આ ગફલતના ઝમાનામાં પણ આપ મારા માટે દુઆ કરતા હતા. હું આપનાથી ભાગતો હતો, પરંતુ આપ એક મહેરબાન બાપની જેમ મારું ધ્યાન રાખતા હતા. અલ અફવ અલ અફવ (માફી... માફી...)

આ ફરિયાદ ક્યા લઈને જાઉ ? આપ (અ.ત.ફ.શ.) થી અજાણ લોકો જ નહીં બલ્કે મોઅમિનો પણ આ એકાંતની વાત સાંભળવાની સહનશક્તિ નથી ધરાવતા. અલ્લાહ રે અલ્લાહ કેવી અસહ્ય એકલતા? કેવો પરદો!!?

હા! શક્ય છે. ઈમામે અસ્ત (અ.ત.ફ.શ.)ની એકલતાની વાત થોડી અજીબ લાગે, શક્ય છે કે કોઈ પૂછે શું ઈમામે ઝમાના (અ.ત.ફ.શ.) પણ ગરીબુલ વતન છે!? કદાચ અમુક લોકો તેને અકીદાની કમઝોરી સમજી લ્યે અથવા લખનારની અજોડ કલ્પનાશક્તિ સમજી લ્યે, અમુક લોકો તેને સામાન્ય વિષય સમજી લ્યે, કારણકે મોટા ભાગે અઈમાહ (અ.મુ.સ.)ની એકલતા અને મજલૂમીયત બાબતે બહુ જ ઓછી ચર્ચા થાય છે. ફક્ત મૌલાયે મુતકીયાન હજરત અલી (અ.સ.)ને જહાનના અષ્ટલ મજલૂમ સમજવામાં આવે છે, જો કે આ વાત બિલકુલ સાચી જ છે.

દર વર્ષે અધ્યામે ફાતેમીખ્યાહમાં હજરત ફાતેમા ઝહરા (સ.અ.)ના મસાયેબને યાદ કરી આંસુઓ વહાવવામાં આવે છે. માતમ કરવામાં આવે છે. આ પ્રમાણો ગમ કરવો જોઈએ, દરેક મુસીબતમાં સૈયદુશ્શોહદા અને તેઓના માનવંત અહલેબૈત (અ.મુ.સ.) ઉપર રહતા રહેવું જોઈએ.

કુષ્ટસાને બકીઅનું નામ સાંભળતા જ દરેકનું દિલ ગમથી ભરાઈ જાય છે. બગદાદમાં ઈમામ મૂસા કાਜિમ (અ.સ.)ની ગુરબતને યાદ કરી આંખો આંસુ ભીની થઈ જાય છે.

ઈમામે રજા (અ.સ.)ને ‘ગરીબુલ ગુરબા’ના નામથી પૂકારવામાં આવે છે. દસમાં અને અગિયારમાં ઈમામ (અ.સ.)ને ‘અસ્કરી’ના લકબથી યાદ કરવામાં આવે છે. કારણ કે તેઓ તમામ ઉમ્ર અગ્બાસી ખલીફાની લશ્કરી છાવણીમાં કેદમાં રહ્યા હતા. આનાથી વધારે બીજી મુસીબતની શું કલ્પના કરી શકાય?

આ બધી મુસીબતો ઉપરાંત આપણે ઈમામે ઝમાના (અ.ત.ફ.શ.)ની એકલતા-મજલૂમીયત બાબતે બહુજ ઓછું વિચારીએ છીએ અથવા વિચારતા જ નથી. ઈમામે ઝમાના (અ.ત.ફ.શ.)ની એકલતાથી અજાણ રહેવું, તેના પ્રત્યે ગફલત રાખવી, એજ ઈમામે ઝમાના (અ.ત.ફ.શ.)ની મજલૂમીયત છે.

માયસૂમ રહેબરોની દુઆઓ, જિયારતોમાં ઈમામ (અ.ત.ફ.શ.)ની મજલૂમીયત બાબતે એવી વાતો બયાન થઈ છે જેનાથી આંખો ભીજાય જાય છે અને દિલમાં એવો સૂર ઉઠે છે. જે ધ્યાન દોરે છે કે આ દુનિયાનો આધાર, અલ્લાહના મહાન વલીની પાકો-પાકીજા હુસ્તી, આ ઝમાનામાં ખરેખર ગરીબુલ ગુરબાના લકબથી યાદ કરવાના હક્કદાર છે.

* હવે આ વિષય ઉપર અમુક આયતો અને રિવાયત પેશ કરું છું.

ગૈબતના ઝમાનામાં ઈમામ (અ.સ.)ની એકલતાના અમયને પરહેઝગારોના સરદાર હજરત અલી (અ.સ.) આ રીતે બયાન ફરમાવે છે કે

صَاحِبُ هَذَا الْأَمْرِ الشَّدِيدُ الْطَّرِيدُ الْوَحِيدُ

“ઇન્સાનીયતની નજીતના જવાબદાર (ઈમામે જ્માના અ.ત.ફ.શ.) લોકોથી દૂર ગૈબતના સખત સમયમાં સાથી અને મદદગાર વગરના એકલા છતાંપણ અડગતાપૂર્વક રહે છે.”

- બેહાડુલ અનવાર, બિલ્ડ. ૫૧, પેજ. ૧૨૦

* એક રિવાયતમાં ઈમામ મૂસા કાઝિમ (અ.સ.) ફરમાવે છે :

هُوَ الظَّرِيدُ الْوَحِيدُ الْغَائِبُ مِنْ أَهْلِهِ الْمُؤْتُورُ بِإِيَّاهُ

“આપ એકલા ગૈબતના પરદામાં પોતાના કુટુંબ અને વતનથી દૂર પોતાના જદના ખૂનનો ઈન્ટેકામ લેવા માટે તડપી રહ્યા છે.”

- કમાલુદીન, બિલ્ડ. ૨, પેજ. ૩૬૧

કોઈએ હજરત સૈયદુશ્શોહદા ને વલીએ અમૃત બાબતે પૂછ્યું.
આપ (અ.સ.) એ ફરમાવ્યું કે:

“આ અમૃતનો વલી લોકોથી દૂર લાંબા સમયગાળા સુધી જમીન ઉપર રહેશે. પોતાના વાલિદના ખૂનનો કિસાસ (બદલો) માંગશે.”

- કમાલુદીન, બિલ્ડ. ૨, પેજ. ૩૭૮

અફસોસ છે કે મૌલાની આ એકલતા ઝડૂરના જ્માના સુધી ચાલુ રહેશે જેવી રીતે મૌલાએ મુત્તકીયાને ફરમાવ્યું છે કે:
“અમારા મહિદી (અ.ત.ફ.શ.) (વિલાદતથી ઝડૂરના સમય સુધી)
એકલા જ રહેશે.”

- મિઝાલુલ મકારીમ, બિલ્ડ. ૧, પેજ. ૧૨૬

ઈમામ સાદિક (અ.સ.) ઝડૂરના જ્માનાનું વિગતવાર અયાન કરતા ફરમાવ્યું કે:

“અય મુફિજઅલ તેઓ (ઈમામે જ્માના અ.ત.ફ.શ.)
એકલા ઝડૂર કરશે, એકલા મસ્જિદુલ હરામમાં તશરીફ લાવશે,

એકલા જ ખાન-એ-કાબાનો પરદો પકડશે. જ્યારે બધી ચીજો ઉપર અંધકાર છવાઈ ગયો હશે ત્યારે તેઓ એકલા ઝડૂર કરશે.”

- બેહારુલ અનવાર, બિલ્ડ.૭, પેજ.૫૩

આપ (અ.સ.)ની વિલાદત હઝરત મૂસા (અ.સ.)ની જેમ જ છુપી રીતે થઈ કારણ કે જમાનાના ફિરાઓનોએ આપ (અ.સ.)ને શહીદ કરવાનો પાકો ઈરાદો કરી લીધો હતો.

આ કેટલી અફસોસજનક વાત કહેવાય કે ખાતેમુલ અવસિયાની વિલાદતની ખબર તેઓના કાકાથી પણ છુપી રાખવી પડી. અફસોસની વાત છે કે ગૈબતના જમાનામાં આપ (અ.સ.)નું જીવન એકાંતમાં અને છુપી રીતે પસાર થઈ રહ્યું છે અને ઝડૂર વખતે પણ આપ (અ.સ.) એકલા મસ્જિદુલ હરામમાં આવશે.

ગૈબતનો જમાનો, ઈમામ (અ.સ.)નો
લોકોથી દૂરી અને એકલતાનો જમાનો

હઝરત ઈમામ સાદિક (અ.સ.) ફરમાવે છે કે: “આ સાહેબે અમ માટે ગૈબત લાજીમ છે. જો કે મદીના (શહેર) રહેવા માટે કેટલી સારી જર્યા છે છતાં પણ ગૈબતના જમાનામાં તેઓ (અ.ત.ફ.શ.) શહેરના લોકોથી દૂર રહેશે.” - ઈસ્થાતુલ હુદા, બિલ્ડ.૩, પેજ.૪૪૫

ઈમામ હસન અસ્કરી (અ.સ.)એ પોતાની શહાદતના પહેલાં જ પોતાના ફરઅંદે દિલબંદને આ રીતે વસિયત ફરમાવી:

“અય બેટા! અલ્લાહના દરેક દોસ્તના અમુક ખતરનાક દુશ્મન અને વિરોધી હોય છે જે તેના કામોમાં અડયણો તીબી કરે

છે આજ કારણો આપના (બચાવ) માટે ગૈબત જરૂરી છે. લોકોથી દૂર, છુપી જગ્યાએ ઝિંદગી વિતાવજો.” - બેહદુલ અનવાર જી.પ૪, પેજ.૩૫

ઈમામે જમાના (અ.સ.) પણ પોતાના વાલિદે બુજુર્ગવારની ઈચ્છા આ રીતે બયાન કરે છે.

“મારા વાલિદે બુજુર્ગવારે મારી પાસેથી જે વચન લીધુ હતું તે યોગ્ય જ હતું કે હું દૂર છુપી જગ્યાએ જ જીદગી વિતાવું જેથી આ અમૃતે છુપાવી શકું, ગુમરાહ અને ભટકેલ લોકોના શરથી બચી શકું તેમજ વિરોધીના ફરેબ અને ગુમરાહ ઉમતના ફિનાથી પોતાને બચાવી શકું.” - કમાલુદીન, જિલ્ડ.૨, પેજ.૪૪૭

સૈયદુસ્સાજેદીન ઈમામ અલી ઈજ્જે હુસૈન (અ.સ.) ઈમામે અસ્ખ(અ.ત.ફ.શ.) બાબતે ફરમાવે છે કે:

અમારા કાયેમમાં છ પયગંબરોની અમૃત સરખામણીઓ હશે.

- * હજરત નૂહ (અ.સ.)ની જેમ લાંબી ઉમ્ર હશે,
- * હજરત ઈબ્રાહિમ (અ.સ.)ની જેમ તેમની પરવરિશ છુપી રીતે થશે અને લોકોથી દૂર ઝિંદગી વિતાવશે,
- * હજરત મૂસા (અ.સ.)ની જેમ ખૌફ-ડર અને ગૈબતની દાલતમાં રહેશે,
- * હજરત ઈસા (અ.સ.)ની જેમ લોકો આપ (અ.ત.ફ.શ.)ના હક બાબતે મતભેદ કરશે,
- * હજરત અષ્યૂબ (અ.સ.)ની જેમ તકલીફ પછી રાહત મળશે,
- * હજરત ખાતેમુલ અંબિયાની જેમ આપ (અ.ત.ફ.શ.)નો ક્યામ પણ તલવાર સાથે હશે.

- અલ મોહિજતુલ બયાન, જિલ્ડ.૪, પેજ.૩૩૮

અત્યારે આટલા બધા વર્ષોથી તેઓ બુજુર્ગવાર આંખોથી દૂર, અજાણ ઈન્સાન જેમ જિંદગી વીતાવી રહ્યા છે. દુનિયા અને દુનિયાવાળા લોકો તેઓની હસ્તીના ફાયદાઓથી અજાણ છે, પરંતુ તોબા અને આપ (અ.ત.ફ.શ.)ના ઝૂર માટે દુઅા કરીને આ મજલુમીયત ખત્મ કરી શકાય છે. રિવાયતમાં છે: ગૈબતના જમાનામાં અમુક લોકો ઈમામે અસ્થ(અ.ત.ફ.શ.)ની ભિદમતમાં રહી તેઓના હુકમ પ્રમાણે અમલ કરતા રહે છે. આ રીતે ઈમામ (અ.ત.ફ.શ.)ના એકલતાને થોડી દૂર કરે છે. જ્યારે તેની ઉમ્ર પૂરી થઈ જાય ત્યારે બીજો તેનો વારસદાર બની જાય છે. જેમકે હજરત ભિઝર(અ.સ.) આપ (અ.ત.ફ.શ.)ના સાથી અને આપ(અ.ત.ફ.શ.)ની એકલતાને દૂર કરનાર છે. આ બાબતે અલી ઈજને મૂસા રઝા (અ.સ.) ફરમાવે છે: હજરત ભિઝર(અ.સ.)એ આબે હૃદાત પીધુ છે તેથી સૂર ફૂંકાશે ત્યાં સુધી જીવંત રહેશે. તેઓ અમારી પાસે આવે છે. અમારા માટે રહેમતની દુઅા કરે છે. અમે તેઓની અવાજ સાંભળીએ છીએ. પરવરદિગાર તેઓના વસીલાથી ગૈબતના જમાનામાં અમારા કાયેમ (અ.ત.ફ.શ.)ની એકલતાને દૂર કરશે. તેઓ ગૈબતમાં કાયેમ (અ.ત.ફ.શ.)ની સાથે રહી તેઓની ગમઘ્યારી કરશે.

ગૈબતનો જમાનો

ઈમામ (અ.સ.)ની પરેશાનીનો જમાનો

أَمْئُنْ يَجِيِّبُ الْبُصْطَرَ إِذَا دَعَاهُ وَيَكْشِفُ السُّوَءَ

“કોણ છે જે મુજૂતરની મુશ્કેલીને દૂર કરે જ્યારે તે દુઅા કરે ત્યારે તેની દુઅાને કબૂલ કરે.” - સૂર-એ-નમલ આયત. ૬૨

આ આયતની તરફાની બાબતે ઈમામ સાદિક (અ.સ.) ફરમાવે છે કે આ આયત કાયોમ (અ.ત.ફ.શ.) બાબતે નાજિલ થઈ છે. અલ્લાહની કસમ તેઓ જ મુજૂતર છે. જ્યારે મકામે ઈખાહીમ પાસે બે રક્યત નમાઝ પઢી દુઅા કરશે ત્યારે અલ્લાહ તેઓની દુઅા કબૂલ કરશે, તેઓના ગમને દૂર કરશે, તેઓને જમીનના વારસદાર બનાવશે. - તરફાની કુમ્મી, બિલ્ડ. ૨, પેજ. ૧૨૬

ઈમામ મોહમ્મદ બાકિર (અ.સ.) ફરમાવે છે કે “અલ્લાહની કસમ હજરત મહદી (અ.ત.ફ.શ.) મુજૂતર છે જેમનો જિકુ ઉપરોક્ત આયતમાં થયો છે.” - ગયબતે નોઅમની પેજ. ૮૫

દુઅાએ નુદ્વબામાં આપણે પઢીએ છીએ :

“ક્યા છે તે મુજૂતર જ્યારે તે દુઅા કરે છે ત્યારે તેની દુઅા કબૂલ થશે?”

આ દુઅાની શરહમાં લખેલ છે કે કોઈ ઈન્સાનને કાંઈ હોદો આપવામાં આવ્યો હોય, કાંઈપણ જવાબદારી સૌંપવામાં આવી હોય પણ લોકો તેને આ હોદાથી દૂર રાખે, તેનો હોદો ગસબ કરી અને તેઓને પોતાની જવાબદારી અદા કરવાથી રોકે, તેઓને પોતાની સત્તાનો ઉપયોગ કરવાથી રોકે, દુશ્મનો તેઓને પોતાની જવાબદારી અદા કરવાથી રોકે, હકીકતમાં આવો ઈન્સાન મુજૂતર છે. એનાથી વધીને બીજી પરેશાની શું હોઈ શકે? કે જે અલ્લાહની હુક્કત છે, કુરાન અને અહેકામના મુખ્યાંત્રીની છે તેઓની નજરોની સામે, જાલિમ હાકિમો, મુનાફિકો-દંભીઓ, પોતાની ઈચ્છાઓના ગુલામો કુરાને શરીફને બદલવા ચાહે છે. આદાબ અને સુન્નતે પયગંબરે અકરમ (સ.અ.વ.)ને ખત્મ કરવા ચાહે છે. દીને ઈસ્લામને બદલી નાખવા માંગે છે. તેઓના ચાહુનારને તકલીફ આપવામાં આવે છે, મેણાં-ટોણાં મારવામાં આવે છે.

આપણે ઈમામે અસ (અ.ત.ફ.શ.)ના પહેલા નાયબની સિફારિશ કરેલ મશહૂર દુઆમાં આ પ્રમાણે પઢીએ છીએ.

“અય મારા પરવરદિગાર! જે મુસીબત અને ખરાબ હાલતને દૂર કરનાર છે, મુજૂતર ઈન્સાન જ્યારે દુઆ કરે છે ત્યારે તેની દુઆ કબૂલ કરી રંજો ગમથી નજીત આપે છે. માટે તારા વલીની પરેશાનીને દૂર કર.” - જમાલુલ ઉસ્બુઅ. પેજ. ૩૧૬

ગૈબતનો ઝમાનો, ડર અને વહેશતનો ઝમાનો

અમે કહ્યું તે પ્રમાણે સૈયદુસ્સાજેટીન (અ.સ.) ઈમામે ઝમાના (અ.ત.ફ.શ.)ની ગૈબતની સરખામણી હઝરત મૂસા (અ.સ.)ની ગૈબત અને ડર સાથે કરી હતી.

આપણે જાણીએ છીએ કે ઈમામે અસ (અ.ત.ફ.શ.) અલ્લાહના સાચવેલા અને બધા નભીઓની ખુશખબરી આપેલા ઈમામ છે. તેઓ ઉપર આ દુનિયામાં અદ્દલો ઈન્સાફ કાયમ કરવાની બહુજ મહત્વપૂર્ણ જવાબદારી છે.

આ માટે પોતાની જાનની હિફાજત પણ જરૂરી છે. હકીકતમાં જાલિમ અને જાબીર લોકોએ આપના માટે જિંદગી મુશ્કેલ બનાવી દીધી છે. હઝરતને પણ એકાંતની જિંદગી ઈજ્જેયાર કરવી પડી તેઓના પાકીજા આબાઓ અજદાદ (બાપ-દાદાઓ)ને પણ એક પછી એક જુલ્મો-જફાથી શહીદ કરવામાં આવ્યા. હઝરત મહદી (અ.ત.ફ.શ.)ની અસુરક્ષાનું એક કારણ મદદગારનું ન હોવું પણ છે.

ઇમામ (અ.સ.)ની પરેશાનીનું બીજું કારણ એ પણ હોઈ શકે છે. ગૈબતનો સમય લાંબો થવાને કારણો ઝડૂરની મુદ્દત લંબાવવાને કારણો મોઅમિનો પરેશાની અને મુશ્કેલીઓના ભોગ જને છે અને ઇલ્લીસની જગમાં ફસાય જઈ ઇમામતના સીધા રસ્તાથી ભટકી જવાનો ડર લાગે છે.

ગૈબતનો ઝમાનો મજલૂમીયતનો ઝમાનો

ઇમામ મોહમ્મદ બાકિર (અ.સ.)નો ઈરશાદ છે:

“જ્યારે ઝડૂરનો સમય થશે ત્યારે હિન્દુરત મહિદી (અ.ત.ફ.શ.) એક દાશમી નવજવાનને મજ્જાવાળાઓ ઉપર હુજ્જત તમામ કરવા મોકલશે. આ રીતે પૈગામ મોકલાવશે, મજ્જાવાળાને કહેજો હું ફલાણાનો મોકલાવેલો પ્રતિનિધી છું. તેઓ (અ.ત.ફ.શ.) એ કહેવડાવ્યું છે કે, અમે અહલેબૈત (અ.મુ.સ.) રહેમત, રિસાલત અને ખિલાફતનો ખજાનો છીએ. હું પયગંબરે અકરમ (સ.અ.વ.)ના ખાનદાનમાંથી છું, મજલૂમ છું, મને કિનારે મૂકી દેવામાં આવ્યો છે. હિન્દુરત પયગંબરે અકરમ (સ.અ.વ.)ની વફાત બાદ અમારા હકને બરબાદ કરી નાખવામાં આવ્યો છે. હું આપ લોકોથી મદદ માંગ્યું છું આપ અમારી મદદ કરો.”

- બેહાડુલ અનવાર, જિ.પર, પેજ.307

બીજી રિવાયતમાં પાંચમા ઇમામ (અ.સ.)એ ઝડૂર સમયે ઇમામે અસ્ત (અ.ત.ફ.શ.)નું ખાન-એ-કાબા પાસેનું બયાન નકલ કરેલ છે. તેનો અમુક ભાગ આ પ્રમાણે છે.

“હું અલ્લાહને ગવાહ બનાવું છું. દરેક તે ઈન્સાન જે મારી વાત સાંભળે છે તે બીજાઓ સુધી પહોંચાડે. હું તમને લોકોને અલ્લાહ (સુ.વ.ત.)ના હક્કનો, પયગંબરે અકરમ (સ.અ.વ.)ના હક્કનો તેમજ મારા હક્કનો વાસ્તો આપું છું. મારો આપ દરેક કરતા વધારે પયગંબરે અકરમ (સ.અ.વ.)થી નજીદીકીનો સંબંધ છે. અમારી મદ્દા કરો, અમારા ઉપર જુલ્દુમ કરનાર લોકો વિરુદ્ધ અમારી મદ્દા કરો. તે (આલિમો)ને અમારાથી દૂર કરો. તેઓએ અમને ડરાવ્યા છે અને તેઓએ અમને તેમના જુલ્દો-સિતમનું કેન્દ્ર બનાવ્યા છે. અમને અમારા બાલ-બચ્ચાઓથી દૂર રાખ્યા છે, જુલ્દો-સિતમથી અમારો હક છિનવી લીધો છે.”

- ગયબતે નોઅમાની, પેજ.૮૧

મર્દુમ હાજી ઈસ્માઈલ શરીફી બયાન કરે છે જ્યારે હું જિયારતના સફર દરમ્યાન હજરત સૈયદુશ્શોહદા ઈમામ હુસૈન (અ.સ.)ની જિયારત કરવામાં મશગૂલ હતો, ઝરીણ મુખારકના આગલા ભાગમાં જ્યાં જિયારત કરનારની દુઅા કબૂલ થવાની ઉમ્મીદ વધારે છે. ત્યાં દુઅા માંગતો હતો ત્યારે જ હજરત ઈમામ મહીદી (અ.ત.ફ.શ.)ની જિયારતનો શરફ નસીબ થયો. તે સમયે અચાનક જ તેઓના નૂરાની ચહેરાની જિયારત નસીબ થઈ. “મેં પૂછ્યું આપ કોણા?” આપ (અ.ત.ફ.શ.)એ જવાબ આપ્યો કે “દુનિયાનો મગલૂમતરીન ઈન્સાન.” - સહીફે મહીદીયાહ પેજ.૫૮

મુકાશેફાની હાલતમાં કુમના એક આલિમને ઈમામ હુસૈન (અ.સ.)એ ફરમાવ્યું કે “અમારા મહીદી તેના ઈમામતના અમયગાળામાં મગલૂમ છે. માટે બની શકે તેટલો એમનો જિક

કરો, બની શકે તેટલું તેઓ (અ.ત.ફ.શ.) માટે લખો. તેઓનો જિક બધા માઅસ્તુમીન (અ.મુ.સ.)નો જિક છે. કારણ કે બધા જ ઈસ્મત અને વિલાયત બાબતે સરખા જ છે. આ જમાનો ઈમામે જમાના (અ.ત.ફ.શ.)નો છે. માટે બની શકે તેટલી તેઓની યાદ તાજા કરો. હું દરેકને ભારપૂર્વક કહુ છું કે અમારા મહદી (અ.ત.ફ.શ.)નો જિક વધારે કરો, તેઓ બાબતે વધારે લખો. અમારા મહદી (અ.ત.ફ.શ.) મજલૂમ છે, અત્યાર સુધીમાં જેટલો પણ તેઓ બાબતે જિક કરવામાં આવ્યો છે. જેટલું પણ લખવામાં આવ્યું છે તેનાથી પણ વધારે જિક થવો જોઈએ, વધારે લખવું જોઈએ.”

ગૈબતનો જમાનો ઈન્નોઝારનો જમાનો છે

અહાદીસે માઅસ્તુમીન (અ.મુ.સ.)માં ઈમામે જમાના (અ.ત.ફ.શ.)ને મુન્તાજરના નામે યાદ કરવામાં આવ્યા છે એટલે કે જેનો ઈન્નોઝાર કરવામાં આવે છે. મોઅમિનોના દિલ પણ આપના ઝણૂર માટે બેચેન છે. તે બુગુર્ગવાર પોતે પણ અલ્લાહના દોસ્તોની, પોતાના શિઅઓની મુશ્કેલીઓ દૂર કરવા માટે ઝણૂરના હુકમનો ઈન્નોઝાર કરી રહ્યા છે. આ બાબતનો જિક ઈદુલફિત્રના દિવસે નમાઝે ઈદ માટે નીકળતી વખતે પઢવાની દુચામાં પણ છે.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى وَلِيِّكَ الْمُنْتَظَرِ أَمْرَكَ الْمُنْتَظَرِ لِفَرِجِ أُولَيَائِكَ

“અય અલ્લાહ તારા વલી ઉપર રહેમત નાભિલ ફરમાવ જે તારા હુકમનો ઈન્નોઝાર કરી રહ્યા છે અને જેમાં તારા દોસ્તો મુશ્કેલીઓ દૂર કરવા માટે ઈન્નોઝાર કરી રહ્યા છે.”

અહીં સુધી આ વાત સ્પષ્ટ થઈ જાય છે કે ગૈબતના ઝમાનામાં એક એક ઘડીનો ઈન્ટેજાર મુશ્કેલ થતો જાય છે. કારણ કે એક તરફ દુનિયાની ખરાબ હાલત અને શિઆઓની મુશ્કેલીઓને જાણે છે. બીજી તરફ જાલિમ-સિતમગર દંભી હાકિમોના ઝુલ્ભો-સિતમની પણ ખબર છે, પરંતુ ગૈબતના ઝમાનામાં હોવાને કારણો પળ પળ ઈમામ (અ.ત.ફ.શ.) પોતાની જવાબદારી અદા કરવા માટે ફરમાને ઈલાહીનો ઈન્ટેજાર કરી રહ્યા છે. અહૂર માટેની એક જરૂરી શર્ત લોડોનું અહૂર માટે તૈયાર થવું અને જગૃત થવું છે. માટે એમ કણી શકાય કે ગૈબતના ઝમાનામાં ઈમામ (અ.ત.ફ.શ.) શિઆઓના તૈયાર થવાની અને જગૃત થવાની રાહ જોઈ રહ્યા છે.

ગૈબતના લાંબા સમયગાળા અને પોશીદા (છૂપી) જિંદગી બાબત હુઝરત અમીરુલ મોઅમેનીન (અ.સ.) ગમગીન હતા, માટે જ ફરમાવતા હતા કે:

يَا أَبْنَىٰ خَيْرَةٍ إِمَاءٌ مَّتَىٰ تَنْتَظِرُ

“અય અલ્હાહની બેહતરીન કનીજના ફરજંદ કયા સુધી તમારો ઈન્ટેજાર કરવામાં આવે.?”

- ધનાખીઉલ મુવ્વદત જુલ્દ. ૩, પેજ. ૪૩૪

ગૈબતનો ઝમાનો કુમારો બનાવવાનો ઝમાનો

કુરાને મજૂદની એક આયત ઈમામે અસ્ (અ.ત.ફ.શ.) માટે સામાન્ય અને ખાસ લોકો દરમ્યાન ચર્ચાનો વિષય છે. જેને આપ (અ.ત.ફ.શ.) એ વિલાદત સમયે પોતાના વાલિદે બુરુર્ગવારની સામે તેમજ વિલાદતના સાતમાં દિવસે પણ તિલાવત ફરમાવી હતી.

رُبِّيْدُ أَنْ مُنَّ عَلَى الْذِيْنَ اسْتُضْعِفُوا

“અમે ઈરાદો કર્યો છે કે જે લોકોને જમીન ઉપર કમાડોર બનાવી દેવામાં આવ્યા છે તેને ઈમામ બનાવીએ, જમીનના વારસદાર બનાવીએ.”

- સૂરાએ કસસ, આયત. ૬

અમીરુલ મોઅમેનીન (અ.સ.)થી આ આયતની તફસીર બાબતે મનકુલ છે કે

આ આયતમાં કમાડોર બનાવી દીધેલાથી મુરાદ આલે મોહમ્મદ (અ.મુ.સ.) છે. પરવરદિગાર તેઓના મહદી (અ.ત.ફ.શ.) ને એક સખ્ત અને મુશ્કેલીભર્યા ઝમાના પછી જાહેર કરશે, તેઓને (દુનિયાવાળાઓની નજરમાં) માન-મરતબાવાળા બનાવશે અને તેઓ (અ.મુ.સ.)ના દુશ્મનોને બેઈજ્જ્જત-જલીલ કરશે.

- શૈખ તૂસીની કિતાબ અલ ગૈબત, પેજ નં. ૧૧૩

ઈમામ જથુફે સાદિક (અ.સ.) એ ફરમાવ્યું છે કે “હજરત પયગંબરે અકરમ (સ.અ.વ.) એ એક નજર હજરત અલી (અ.સ.) અને તેમના બંને ફરઞ્દો ઈમામ હસન (અ.સ.) અને ઈમામ હુસૈન (અ.સ.) ઉપર કરી, પછી રજ્યા અને ફરમાવ્યું કે મારા પછી તમને કમાડોર બનાવી દેવામાં આવશે.”

હૃદીસના રાવી મુફ્જુઝલે ઈમામ (અ.સ.)થી વિનંતી કરી “મૌલા આનો અર્થ શું થાય?”

ઈમામ (અ.સ.) એ ફરમાવ્યું: “તેઓ મારા પછી ઈમામ થશે (તેઓ ઉપર ઝુલ્મ થશે)” પછી ઉપરોક્ત આયતની તિલાવત ફરમાવી અને કહ્યું “કયામત સુધી આ આયત અમારા ખાનદાનમાં જારી રહેશે.”

કમઝોર કરવામાં આવેલા અને કમઝોર હોવું. આ બંનેમાં તફાવત છે. અહલેબૈત (અ.મુ.સ.) કોઈપણ રીતે કમઝોર ન હતા અને કમઝોર નથી, પરંતુ ઈતિહાસનાં તાગૂતો અને આલિમોએ આપ (અ.મુ.સ.)ને આપના હક્ક્યી દૂર રાખી કમઝોર બનાવી દીધા છે.

દેશ સંજોગમાં જેઓ કમઝોર લોકોના દુઃખને હળવું કરવા ચાહે છે, તેઓની મદદ કરવા ચાહે છે અને હજરત મહિની (અ.સ.)ને કમઝોર લોકોની ઉમ્મીદ જાણે છે, તેઓને એ ન ભૂલવું જોઈએ કે જ્યારે તેઓ (અ.ત.ફ.શ.) જાહેર થશે ત્યારે બધા કમઝોરોને નજીત મળી જશે.

ઈમામ (અ.સ.)ની મગજલૂમીયતનું એક ઉદાહરણ

કદાચ તમોએ અમુક ઈન્સાનોને જોયા હશે જેઓના મગજમાં ઈમામે જમાના (અ.ત.ફ.શ.)ની છાપ એક ઘાતક ઈન્સાન જેવી હોય છે કે જેના હાથમાં તલવાર હશે, લોહીની નદી વહાવી દેશે, લાશોના ઠગલે-ઠગલાં ખડકી દેશે, બહુજ અફસોસની વાત છે. અમુક લોકો પોતાના આવા ખુલ્લી ગુમરાહી ભરેલા વિચારો બીજા લોકો વચ્ચે પણ ફેલાવી, ઈમામે જમાના (અ.ત.ફ.શ.)ની મહેરબાન અને ઈન્સાફ પસંદ હસ્તીની છબીને લોકોના વચ્ચે ખરાબ કરે છે. કૌમના ઘણા બધા લોકોને ઝહૂરથી દરાવે છે અને ઝહૂર માટે દુઆ કરવાથી રોકે છે. ખરેખર આ ઝુલ્લું છે જેની હસ્તી મોહિબત, મહેરબાની, દ્યાથી ભરેલી છે. તેની બાબતે આવી વાતો કરવામાં આવે. અમુક દીનદાર લોકો પણ

અજાણપણે અથવા મજાકમાં હજરત બાબતે અમુક નકારાત્મક વાતો કરે છે અને ક્યારેક પોતાની ગરદન ઉપર તો ક્યારેક બીજાની ગરદન ઉપર હજરતની તલવાર ચાલવાની વાતો કરે છે.

એક રેડિયો પ્રોગ્રામ કે જે ઈમામે ઝમાના (અ.ત.ફ.શ.) બાબતે હતો તેમાં યુનિર્વસીટીના વિદ્યાર્થીઓનો ઝહૂર બાબતે મત લેવામાં આવ્યો તો તેમાંથી ૭૦% વિદ્યાર્થી ઈમામે ઝમાના (અ.ત.ફ.શ.)ના ઝહૂરને પસંદ કરતા ન હતા જ્યારે તેઓને તેનું કારણ પૂછ્યું તો તેઓના જવાબ આ પ્રમાણે હતો.

“તેઓ (અ.ત.ફ.શ.) આવશે તો અમારી ગરદનો કાપી નાખશે.”

આ જ એ ઈમામે અસ (અ.ત.ફ.શ.)ની મજલૂમીયત છે જેની ઉપર ખૂનના આંસુ વહાવવા અને ગિરેબાન ફાડવાનું મન થાય છે. શું આનાથી વધીને બીજી કોઈ મજલૂમીયત હોઈ શકે?

તે મહેરબાન ઈમામ (અ.ત.ફ.શ.) કે જેમની બરકતથી દોસ્ત જ નહીં બલ્કે દુશ્મન પણ જીવંત છે અને રોઝી પામે છે. તે મહેરબાન ઈમામ (અ.ત.ફ.શ.) કે જે પિતા કરતા પણ વધારે માયાળું છે. માં કરતા વધારે દ્યાળું છે. ભાઈથી વધારે મદદગાર છે. તે મહેરબાન ઈમામ (અ.ત.ફ.શ.) કે જેના ઝહૂર પછી કોઈ યતીમની આંખમાં આંસુ નહીં હોય, કોઈ ભૂઘ્યો નહીં રહે, કોઈ દર્દથી પીડાશે નહીં, કોઈ કેદમાં નહીં રહે, કર્જદારને પોતાનું કર્જ અદા કરવામાં કોઈ અડયણ નહીં નરે, કોઈ ગરીબને રસ્તા ઉપર સુવું નહીં પડે, કોઈ સુઝરો ખોરાક વગરનો નહીં રહે, તે મહેરબાન ઈમામ (અ.ત.ફ.શ.) કે જે મજલૂમોનો ઈન્ટેકામ લેશે. ઈતિહાસમાં પરેશાન કરાયેલા લોકોની મદદ કરશે, તે ઈમામ (અ.ત.ફ.શ.) કે

જેનો વાયદો છે મુસીબતને ખત્મ કરી નાખશે, તકલીફોને દૂર કરી દેશે, વિખરાયેલાને કામો વ્યવસ્થિત કરી દેશે. આવા ઈમામ (અ.ત.ફ.શ.)ને તલવાર હાથમાં લીધેલા ઘાતક ઈન્સાન તરીકે વર્ણવવા એ માફ ન કરી શકાય તેવો ગુનોહ છે.

જો અત્યાર સુધી ફક્ત તેઓની તલવારની ચમક બાબતે જ ચર્ચા કરતા હતા તો અલ્લાહ તાદ્વાની બારગાહમાં તૌબા કરી અને ઈસ્તેગફાર કરવો જોઈએ. રહેમતના શ્રોતની ઉપર લગાવેલ જૂઢા આરોપ માટે માફી માંગવી જોઈએ.

ખરેખર તો ખાતમે અવસ્થિયા પણ ખાતમે અંબિયાની જેમ જ તમામ જહાન માટે રહેમત છે. કિયારત અને દુઆઓમાં વારંવાર આપ (અ.ત.ફ.શ.)ને બલા દૂર કરનાર, ફરિયાદે પહોંચનાર, વિશાળ રહેમત અને પનાહગાહ, વગેરે જેવા વિશેષણો (ઇલ્કાબ) થી યાદ કરવામાં આવેલ છે. કિયારતે જામએ કબીરા કે જે કિયારતના સ્વરૂપમાં ઈમામ (અ.સ.)ની માઅરેફતના દર્સ છે. તેમાં અહુલેબૈત (અ.મુ.સ.)ને “રહેમતના ખજાના, મોહબ્બતના ખજાના, ખૂબ જ સહનશીલ, નમતાવાળા, ગમોને દૂર કરનાર, પરેશાનીને આસાન બનાવી દેનાર તરીકે સંભોધવામાં આવ્યા છે.”

આઠમાં ઈમામ હજરત ઈમામ રજા (અ.સ.) ફરમાવે છે કે: “ઈમામ હમદર્દ સાથી, મહેરબાન પિતા અને ભાઈથી વધારે મદદગાર, નાના બાળકોને મોહબ્બત કરવાવાળી નેકુકાર માતા કરતા વધારે પ્રેમાળ અને અલ્લાહના બંદાઓ માટેની પનાહગાહ છે.”

- ઉસુલે કાઝી ભાગ - ૧, પાના નં. ૨૦૦

પરવરદિગારે જૈબતના જમાનામાં ઈમામે જમાના (અ.ત.ફ.શ.)ને મજબૂર લોકોની ફરિયાદે પહોંચનાર બતાવ્યા છે. તેઓ (અ.ત.ફ.શ.) નજાત આપનાર પેશવા-રહેબર છે. ભરોસાપાત્ર રિવાયતોમાં છે કે તે “દરેક ઉપર મહેરબાની કરનાર અને દરેક સાથે સારુ વર્તન કરનાર છે. ઝડૂર સમયે લોકોને મોહબ્બતની સાથે દીને હક તરફ બોલાવશે. આસમાની કિતાબોની નવાઈ પમાડનારી તાલીમ આપશે. વાયોજ-નસીહત અને તાલીમ વડે દરેક ઈન્સાન ઉપર હુણ્ણત પૂર્ણ કરશે એટલે સુધી કે જો કોઈ ઈન્સાનની થોડીક પણ હક કબૂલ કરવાની તૈયારી હશે તો તે હક કબૂલ કરી લેશે, માટે જ ધીમે ધીમે બધા અહલેકિતાબ આપ (અ.ત.ફ.શ.) ઉપર ઈમાન લાવશે.”

પણ ધ્યાન રાખવુ જોઈએ કે જેવી રીતે ફુલના છોડો સાથે અમુક નકામુ ઘાસ પણ ઉગી નીકળે છે. જે ફુલના છોડોના વિકાસ માટે અવરોધરૂપ હોઈ છે. માટે તેને કપવું જરૂરી છે. ઈન્સાનીયતના વિકાસ માટે આવા અવરોધોને દૂર કરવા તે ઈલાહી ઈન્સાફની તલવાર સિવાય શક્ય નથી. જ્યારે ઈન્સાફ સત્તા ઉપર આવશે ત્યારે જુલ્મો સિતમ નાભૂદ થઈ જશે. ઈતિહાસના મજલૂમો ચેનની શાસ લેશે, પરંતુ એવા જાલિમો કે જે સીધા રસ્તા પર નથી, કોઈપણ રીતે નસીહત કબૂલ કરવા તૈયાર નથી અને કોઈપણ રીતે તેની સુધારણા શક્ય નથી, તેઓને નાભૂદ કરવું જરૂરી થઈ જાય છે.

જ્યારે તેઓ ઝડૂર ફરમાવશે ત્યારે લોકો આપ (અ.ત.ફ.શ.)ની પાકીજા હસ્તી અને સારી વર્તણુંકને જોઈને અચંબામાં પડી જશે.

ઈમામે જમાના (અ.ત.ફ.શ.)ની જિયારતનો અમુક હિસ્સો આ પ્રમાણો છે.

السَّلَامُ عَلَى رَبِيعِ الْأَنَامِ وَنَصْرَةِ الْأَيَّامِ

“સલામ થાય આપના ઉપર અય દિલોની બહાર-વસંત અને દિવસોની તાજગી .”

દુઓઓ અહેંદના અમુક વાક્યો આ પ્રમાણો છે.

“અય અલ્લાહ! તેઓના વસીલાથી તારા શહેરોને આબાદ કર અને તારા બંદાઓને હકીકી જીવન ઈનાયત ફરમાવ.”

ઈમામ (અ.સ.) દિલોની બહાર, તરોતાજગીનું કારણ અને જીવનનો લોત છે. ઈન્સાનોની હકીકી સ્વાભાવીક જિંદગી આપ (અ.ત.ફ.શ.)ના ઝડૂર વખતે જાહેર થશે. તે સમય લોકો જિંદગી અને આરામનો સાચો સ્વાદ ચાખશે. જો આ જ સાચી વાત છે તો અત્યારે આપણો જે જિંદગી વિતાવીને ખુશ થઈએ છીએ તે શું છે?

આપણો યકીન કરવું જોઈએ કે આપ (અ.ત.ફ.શ.)ના ઝડૂર બાદ જે નેઅમતો આ દુનિયામાં મળનાર છે તેની આપણાને જાણકારી નથી. ગુમથૂદા યુસૂફના હાથોથી જે દુનિયાની જરૂરતો પૂર્ણ કરનાર છે. સંપૂર્ણ ભલાઈ, બરકત, કમાલાત અને ઈન્સાની ખૂબસૂરતી તોણણાંપે મળશે. એવો તોણણો હશે જેની કલ્પના પણ ઈન્સાન નથી કરી શકતો.

હજરત રસૂલેખુદા (સ.અ.વ.)એ ફરમાયું કે

“મારી ઉમતને હજરત મહદી (અ.ત.ફ.શ.)ના જમાનામાં બેમિસાલ-અજોડ નેઅમતો આપવામાં આવશે.

હું તમને જરૂરત મહિદી (અ.ત.ફ.શ.)ની ખુશભબરી આપુછું જેને લોકો પાસે મોકલવામાં આવશે. જમીનવાળાઓ તથા આસમાનવાળાઓ તેનાથી રાજી હશે. બધી ઉમતો તેની પનાઈ-છત્રછાયામાં આવી જશે. જેવી રીતે મધમાખીઓ તેના સરદારની છત્રછાયામાં હોય છે. અદ્ભુતો ઈન્સાફને પૂરી દુનિયામાં ફેલાવી દેશે. કોઈ સૂતેલાને ઉઠાવવામાં નહીં આવે, કોઈનું પણ નાહિક ખૂન વહાવવામાં નહીં આવે. લોકોના દિલોમાં ઈતાઅત અને ઈબાદતની ભાવના જાગી ઉઠશે. ઈન્સાફ ફેલાઈ જશે, અલ્લાહ તથાલા તેઓના વસીલાથી જૂઠને જડમૂળમાંથી ઉખેડી નાખશે. જાલિમોની જિંદગી ખોઝનાક બની જશે. જિલ્લત લોકોથી દૂર કરી દેવામાં આવશે.”

કોઈપણ ફરીદ નહીં રહે, લોકો સદકો આપવા માટે જરૂરતમંદને શોધશે, પરંતુ મળશે નહીં, જેને પણ આપવામાં આવશે તે કહેશે હું જરૂરતમંદ નથી.

પંખીઓ પોતાના માળામાં કલરવ કરતા હશે. માછલીઓ પાણીમાં ઉછળી ઉછળીને રમતી હશે. સૂકાયેલા જળાશયોમાં ફરીથી પાણી આવી જશે. જમીનનો પાક બમણો થઈ જશે, આસમાનથી વધારે વરસાદ થશે, જમીન ઝાડ-પાનથી ઢંકાઈ જશે, લીલીછમ બની ગઈ હશે, તે સમયે જીવંત લોકોને ઈચ્છા થશે કે અમારા મર્હુમ આ દુનિયામાં પાછા આવી આ અદ્ભુત જોઈ લેત.

આસમાનથી રહેમતની વર્ષા થશે. જમીન ઉપર કોઈપણ દાણો વર્થ નહીં જાય. દરેક ચીજ આગળ આવશે. તે દિવસે

માલો-દૌલતની વર્ષા થશે. કોઈપણ માંગણી કરશે “યા હજરત મહદી (અ.ત.ફ.શ.)! મને અતા ફરમાવો” તેને કહેવામાં આવશે “જે ચાહો તે લઈ લો.”

- ઈક્સ્ટ્રુંડ-દુર, પેજ- ૧૮૫

હજરત અમીરુલ મોઅમેનીન (અ.સ.) એ ફરમાવ્યું કે

“મારા ફરજાંદોમાંથી એ ફરજાંદ જ્યારે ઝડૂર ફરમાવશે ત્યારે કામો બહુ જ આસાન થઈ જશે. લોકો આપસમાં એકબીજાની મુલાકાતે જશે અને ઝડૂરની ખુશખબરી આપશે.”

- કમાલુદીન, બિલ્ડ- ૨, પેજ નં. ૬૫૩

તે જમાનામાં ખૂબ જ વરસાદ પડશે. જમીન લીલીછમ થઈ જશે, કીનો દિવોમાંથી ખત્મ થઈ જશે. ફાડી ખાનાર જાનવરો બીજા જાનવરો સાથે હળીમળીને રહેશે. એવી સુરક્ષા હશે કે જો એક ઔરત એકલી દાગીનાઓ પહેરી અને પગપાળા શામથી દીરાક જવા ચાહશે તો સલામતી સાથે જઈ શકશે અને કોઈપણ પ્રકારનો ડર નહીં લાગે.” - મીક્યાલુલ મકારીમ બિ- ૧, પેજ નં. ૧૦૧

ઈમામ સાદિક (અ.સ.) ફરમાવે છે કે

“જ્યારે હજરત મહદી (અ.ત.ફ.શ.) ઝડૂર ફરમાવશે ત્યારે અમીરુલ મોઅમેનીન (અ.સ.) જેવુ જ પહેરણ પહેરશે, સંપૂર્ણ રીતે હજરત રસૂલેખુદા (સ.અ.વ.)ની સુન્નત પ્રમાણે જ અમલ કરશે.”

- બેહાડુલ અનવાર બિલ્ડ- ૫૪, પેજ નં ૪૭-

અમુક રિવાયતોમાં છે કે ઈમામે જમાના (અ.ત.ફ.શ.)ના ઝડૂરની બરકત તેમજ આપ (અ.ત.ફ.શ.)ની કાર્ય પદ્ધતિને કારણે લોકોને ગરીબીથી છુટકારો મળશે. લોકો દુન્યવી માલથી બેનિયાઝ થઈ જશે. હજરત (અ.ત.ફ.શ.) ફરમાવશે: “આવો આ

દુન્યવી માલ લઈ લો જેને હાંસિલ કરવા માટે આપ.”

- * સગાઈલા સાથે અધડો કરતા હતા
  - * એકબીજાનું લોહી વહાવતા હતા
  - * કાનૂન તોડતા હતા
  - * અલ્લાહે હરામ કરેલી ચીજો અંજામ આપતા હતા
- ત્યાર પછી લોકોને એટલી દોલત આપશે જેટલી કોઈપણ સખાવત કરનારે ન આપી હોય.

ભરોસાપાત્ર રિવાયતમાં છે કે આપ (અ.ત.ફ.શ.)ના અમાનામાં દરેક બીમારને શિક્ષા મળી જશે. દરેક આંધળા દેખતા થઈ જશે. વરસાદ પ્રમાણાસર વરસશે. કોઈપણ એવી જમીન બાકી નહીં રહે જે જાડપાનથી લીલીછમ ન હોઈ. ચારેય તરફ લીલોતરી હશે. દરેક જાડ ફળદાયક થઈ જશે. શરીર તંદુરસ્ત થઈ જશે. ઈન્સાનની ઉભ્ર સો વરસ કરતા પણ વધારે લાંબી થશે. ખેડૂતને ખૂબજ સારો પાક મળશે. દરેક દિલમાંથી કિનો ખત્મ થઈ જશે. લોકો એકબીજા ઉપર મહેરબાન થઈ જશે. ઈન્સાનોની અક્ષ્યલ સંપૂર્ણ થઈ જશે અને જાનવરો પણ ફાડી ખાવાનું બંધ કરશે એટલે સુધી કે બકરી, વર અને સિંહ એકબીજા સાથે હળીમળીને ઝિંદગી વીતાવશે. માલ એટલો બધો વધી જશે કે લાલચ ખત્મ થઈ જશે. સદકો લેવા માટે કોઈ ફકીર નહીં મળે.

બાળકો સાંપ અને વીંઠી સાથે રમશે. આ સાંપ અને વીંઠીઓથી તેઓને કાંઈપણ નુકસાન નહીં પહોંચે. બધી બૂરાઈ ખત્મ થઈ જશે. લોકો ખુલુસતાથી અલ્લાહની ઈબાદત કરશે. કોઈને પણ તેની ઈબાદતમાં શરીક-ભાગીદાર નહીં બનાવે.

બધી ભૌગોલીક સરહદો ખત્મ થઈ જશે. આખી દુનિયામાં એક જ કાનૂન અને એક જ સરકાર હશે. પૂર્વ પશ્ચિમમાં કોઈપણ જ્યાએ મુસાફરી કરવાની પાબંદી નહીં હોઈ. કોઈપણ પ્રકારની મનાઈ નહીં હોય. શા માટે આવું ન બને? શું અલ્લાહે તમામ મજલૂકને આ ઘરના સદકામાં ખલ્ક નથી કરી? હદીસે કિસાઅમાં આ બાબતનો ઉલ્લેખ અલ્લાહના કલામ થકી કરવામાં આવ્યો છે.

“અથ મારા ફરિશ્તાઓ! અથ આસમાનમાં રહેવાવાળાઓ! મે આસમાનને છત નથી બનાવી, જમીનને ફર્શ નથી બનાવ્યું, ચમકતા ચાંદ-તારાઓ, પરિભ્રમણ કરનાર ગહો, વહેતો દરિયો અને તરતી કશ્ટીઓ ખલ્ક નથી કરી સિવાયકે પંજેતનની મોહૃષ્યબતમાં”

આ મુદ્દા તરફ ધ્યાન દોરવું જરૂરી છે કે રિવાયત પ્રમાણે દુનિયામાં જે કાંઈપણ ખૂનરેણુ થશે તે ઝડૂર પહેલા થશે. મોટાભાગની ખૂનરેણુ પોતાના હાથે જ શરૂ કરેલ લડાઈના કારણે હશે જે મહાસત્તાઓ આપસમાં ઓકબીજા સાથે લડશે. આ બાબતે ઈમામ રજા (અ.સ.) ફરમાવે છે:

“કુયામે કાયેમ (અ.સ.) પહેલા એવી ખૂનરેણુ થશે જે એકપણ પણ નહીં રોકાય.” -બેહદુલ અનવાર, બિ.પર, પેજ.૧૫૨

અલબત્તા અમે દુઃરત મહદી (અ.ત.ફ.શ.) તલવાર સાથે ક્યામ કરશે, તે બાબતનો ઈન્કાર નથી કારણ કે ધણી બધી રિવાયતોમાં આ વાત ઉપર ભાર મૂકવામાં આવ્યો છે. આ વાત જરૂર બનશે : ઈમામે અસ (અ.ત.ફ.શ.)ની તાકત અને તલવાર

જુલ્દીકાર એ લોકો ઉપર તૂટી પડશે જેઓ સતત ઈન્સાઇન્નું ગળું દબાવતા હતા, બેસહારા મઝલૂમોનું લોહી વહાવતા હતા, જેઓએ અલ્લાહના વલી ઉપર કુઝ અને દુશ્મનીની તલવાર ચલાવી, કે જેઓ તલવાર સિવાય બીજી કોઈ ભાષા સમજતા જ નથી.

પરતું સામાન્ય ઈન્સાન કે જે પોતાના રોજંદાજીવનમાં મશગૂલ છે પોતાની જરૂરતોને પૂરી કરવા માટે મહેનત કરી રહ્યો છે. રોજી મેળવવા માટે મહેનત કરે છે. અને કોઈપણ કારણાસર જાણો-અજાણો કોઈના ફેબમાં આવીને ભૂલ કરી બેઠે, ગુનાહ કરી નાખે, પરંતુ આ ગુનાહ અલ્લાહ અથવા અલ્લાહના વલીનો વિરોધ દર્શાવાના હેતુ-મકસદથી ન હોઈ, તો આવા ઈન્સાનોને ડરવાની જરૂરત નથી. માટે જ ઝણૂર સમયે ન ફક્ત શિઅાઓ જ બલ્કે દુનિયાના મોટા ભાગના લોકો પોતાની પાક ફિત્રત, પવિત્ર સ્વભાવ અને હિઝરત મહૃદી (અ.ત.ફ.શ.)ની સિરત-શીતભાત તેમજ અખલાક-સારા વ્યવહારથી આકર્ષિત થઈને આપ (અ.ત.ફ.શ.)નું સ્વાગત કરશે અને આપ (અ.ત.ફ.શ.) ઉપર ઈમાન લાવશે.

સ્વભાવિક વાત છે. હિઝરત મહૃદી (અ.ત.ફ.શ.)ના નામથી શર્ક-કુઝ અને નિફાક-દંભમાં દુબેલા ઈન્સાન ધુજ ઉઠે છે. અને તેઓ (અ.ત.ફ.શ.) ના ઝણૂરથી ડરે છે. જેમ કે બની અખભાસના જાલિમ હાકીમો આપ (અ.ત.ફ.શ.)ની વિલાદતથી ડરતા હતા જેવી રીતે ફિરઔન હિઝરત મૂસા (અ.સ.)ની વિલાદતથી ડરતો હતો, માટે જ અઘ્યારમાં ઈમામ (અ.સ.)ને નજર કેદ રાખ્યા, પોતાના અયોધ્ય ગુમાન પ્રમાણો અલ્લાહ તાલાલાએ આપેલ વાયદાવાળા ઈમામ (ઈમામે મવઉદ)ને દુનિયામાં જ ન આવવા

દે અથવા જો દુનિયામાં આવી જાય તો તરત જ આ આસમાની ફરજંદને શહીદ કરી દેવાની તૈયારી કરી રાખી હતી.

માનવંતા ઈમામો (અ.મુ.સ.)ની રિવાયતોમાં જુદા-જુદા શર્ષટો વડે ‘નવા હુકમ’નો ઉલ્લેખ જોવા મળે છે, જે ઈમામ (અ.ત.ફ.શ.) પોતાના ઝરૂર સમયે સાથે લાવશે, જેનાથી સ્પષ્ટ થાય છે કે વાસ્તવિક ઈસ્લામ સંપૂર્ણપણે લોકો સુધી પહોંચો નથી. (આ બાબત અને ઈમામ અ.ત.ફ.શ.નું તલવાર સાથે કયામ કરવો, બંને બાબતો સાથે રાખીને કોઈ ગેર સમજાશું ન થાય તે માટે આ ઉદાહરણને ધ્યાનપૂર્વક વાંચો.)

શું કોઈ મોઅલ્લીમ કોઈપણ કારણસર કલાસ લેવા ન આવે પછી જ્યારે કલાસમાં આવે ત્યારેએ સબક જે શીખવ્યા ન હોઈ તેની પરિક્ષા લઈ શકે ખરો? શું મોઅલ્લીમનું આ કાર્ય યોગ્ય છે?

ઈન્સાનીયતના મહેરબાન મોઅલ્લીમ જે ઈન્સાનોની નજીત, હિદાયત અને તરબીયત માટે ઝરૂર ફરમાવવાના છે. તેનાથી આવા અયોગ્ય કાર્યની ઉમ્મીદ રાખી શકાય? આ વાત ભરાબર છે કે ઈમામ (અ.ત.ફ.શ.) જુલ્મની બુનિયાદ રાખનાર લોકોને સખ્તીપૂર્વક પૂછપરછ કરશે, પરંતુ મોટાભાગના લોકો જે જુલ્મો સિતમનો શિકાર બન્યા છે તેઓની હિદાયત કરશે.

ઈમામ (અ.ત.ફ.શ.)ની તલવારનો જિક ખાસ કરીને શિઅા સમાજમાં નવાઈ પમાડનાર અંદાજમાં કરવામાં આવે છે. સમજાતું નથી શા માટે આટલું બધુ ડરવું જોઈએ? આપણે વારંવાર ઈમામે અસ્ત (અ.ત.ફ.શ.) અને બીજા ઈમામો (અ.મુ.સ.)ની પાકો-

પાકીજા હસ્તીઓથી તવસ્સુલ કરીએ છીએ. તેઓ (અ.મુ.સ.) આપણી બૂરાઈઓ સારી રીતે જાણો છે. આપણી ભૂલો, આપણા ગુનાણો જાણવા છતાં કેટલો બધો મહેરબાની ભર્યો વર્તાવ કરે છે. આપણી હાજતો પૂરી કરે છે. આટલી બધી મહેરબાની હોવા છતાં શા માટે? માઅસ્સુમ ઈમામ (અ.ત.ફ.શ.)નો ડર રાખીએ છીએ.

અલ્લાહે પોતાના હબીબ પયગંબરે અકરમ (સ.અ.વ.)ને મેઅરાજની રાત્રે હજરત મહીની (અ.ત.ફ.શ.) બાબતે ફરમાવ્યું:

“તેઓ મારા હલાલને હલાલ કરશો, મારા હરામને હરામ કરશો. હું તેઓની વડે મારા દુષ્મનોથી ઈન્નોકામ લઈશ. તેના વસીલાથી મારા બંદા અને દોસ્તોને રાહત મળશે, શિઆઓ અને દર્દમંદોને શિક્ષા મળશે.” - બેહારુલ અનવાર, જિ.૩૬, પેજ.૨૪૫

ઈમામ સાદિક (અ.સ.)પોતાના સહાબી ઈબ્રાહીમને ફરમાવે છે:

“અય ઈબ્રાહીમ તેઓ (અ.ત.ફ.શ.) ઓક લાંબી મુદ્દત ચુધી ખોડ, ડર, વહેશત અને પરેશાનીમાં ઘેરાયેલ શિઆઓના દુઃખ દર્દને દૂર કરશો.” - બેહારુલ અનવાર, જિ.૧૫, પેજ.૧૪૪

નવાઈની વાત એ છે જે પોતાના શિઆઓ માટે અલ્લાહની બારગાહમાં દુઆ કરે છે, પરેશાન શિઆઓના દુઃખી દિલોને શિક્ષા આપવા અને ગમ દૂર કરવા માટે જહૂર ફરમાવ્યા બાદ આવતાની સાથે જ શિઆઓનું કર્ત્વે આમ શરૂ કરી દેશે.

સૈયદ ઈબ્ને તાઉસ ફરમાવે છે કે મેં વહેલી સવારે હજરત સાહેબુઝીમાના (અ.ત.ફ.શ.)ને સરદાબે મુક્કદસમાં આ પ્રમાણે દુઆ કરતા સાંભળ્યા.

“અય અલ્લાહ! તે અમારા શિઆઓને અમારા નૂરથી, અમારા બાકી બચેલા તત્વોથી ખલ્ખ કર્યા છે. તેઓ અમારી મોહુબ્બત અને વિલાયત ઉપર ભરોસો કરી ધણા બધા ગુનાણો

કરી ચૂક્યા છે. તેઓના આ ગુનાહોનો સંબંધ મારી સાથે છે. મારા હકમાં કોતાહી કરી છે તો તેઓને માફ કર, આ માફી અમારી ખુશીનું કારણ બનશે. જો તેઓએ આપસમાં એકબીજા ઉપર ઝુલ્ખ કરેલા છે તો તેઓ દરમ્યાન સુલેહ કરાવી આપ, તેઓને જન્તતમાં દાખલ કર, જહન્નમની આગથી નજીત આપ અને તેઓને અમારા દુશ્મનો સાથે અઝાબમાં ભેગા ન કરજે.”

- બે.અનવાર, બિ.૪૩, પેજ.૩૦૨

બેશક દરેક શિઆઓ ઉપર ઈમામે અસ્ત (અ.ત.ફ.શ.)ની મહેરબાની ભરી નજર છે જેના ઘણા બધા ઉદાહરણો માઅસૂમીન (અ.મુ.સ.)ની રિવાયતોમાં જોવા મળે છે.

જેમ કે, “અમે તમારી ખુશીમાં ખુશાલ છીએ અને તમારા ગમમાં ગમગીન થાય છીએ.” - બે.અનવાર, બિ.૨૬, પેજ.૧૪૧

“અમારા શિઆઓમાંથી કોઈપણ બીમાર પડે છે તો અમે પણ તે બીમારી મહેસૂસ કરીએ છીએ, કોઈ ગમગીન થાય છે તો અમે પણ તેની સાથે ગમગીન થઈએ છીએ અને કોઈ ખુશાલ થાય છે તો અમે પણ ખુશાલ થઈએ છીએ.”

- બેલાદ્રિલ અનવાર, બિલ્દ.૨૬, પેજ નં.૧૪૦

યાદ રહે અમે આ વાતથી લોકોના દરમ્યાન ગુનાહનો શોખ અપાવવા નથી ચાહતા કારણ કે શિઆઓના ગુનાહ સાહેબુઝામાન (અ.ત.ફ.શ.) ને ગમગીન કરે છે. આ વાત ધ્યાનમાં રહેકે અમીરુલ મોઅમેનીન (અ.સ.) ના બધા સહાબીઓ સલમાન, અબુજર, મીકદાદ એક સરખા ન હતા. ઈમામ જઅફ્રે સાદિક (અ.સ.)ના બે સહાબી જુરારાહ અને હિશામ ઈબ્ને હકમ અંને સરખા ન હતા. આઈમાહ (અ.મુ.સ.)ના ચાહવાવાળાઓ દરમ્યાન ફરમાંબરદાર અને નાફરમાન, આદિલ અને ફાસીક અંને પ્રકારના લોકો હતા તો શું આઈમાહ (અ.મુ.સ.) પોતાના

એવા દોસ્તો અને યાહનારાઓ જેનાથી ગુનાહ થઈ જાય તેઓને છોડી દેતા હતા, તેઓથી સંબંધ તોડી નાખતા હતા, તેઓ ઉપર તલવાર ચલાવતા હતા? આ સવાલનો જવાબ નકારાત્મક જ હશે એટલે સુધી કે અમુક રિવાયતોમાં ઈમામે અસ્ત (અ.ત.ફ.શ.)ની ગૈબતના ઝમાનામાં જીવન વીતાવનાર મોઅમિનોને બીજા અઈમાહ (અ.મુ.સ.)ના ઝમાનામાં જીવન વીતાવનાર કરતા વધારે મહત્વતા આપવામાં આવી છે. કારણ કે તેઓ અઈમાહ (અ.મુ.સ.)ની હાજરીમાં જીવન વીતાવતા હતા અને આ પાકીજા હસ્તીઓથી જાહેરમાં ફાયદો મેળવતા હતા. પોતાના સવાલોના જવાબ તેઓ (અ.મુ.સ.) પાસેથી મેળવી શકતા હતા. તેઓ (અ.મુ.સ.)ની મુલાકાત કરી શકતા હતા, પરંતુ ગૈબતના ઝમાનામાં શિયાઓની હાલત એવા ફરજંદો જેવી છે, કે જેના મહેરબાન વાલિદે બુજુર્ગવાર મુસાફરીમાં હોય અને તેઓ પોતાના વાલિદની મોહબ્બત ભરી સરપરસ્તીથી મહેરુમ હોય.

સૈયદ હલ્લાવી પોતાના એક કસીદામાં ગૈબતના ઝમાનામાં શિયાઓની મુશ્કેલીઓ, દુઃખ દર્દો અને રંજોગમની ફરિયાદ ઈમામે અસ્ત (અ.ત.ફ.શ.)થી કરી. આ કસીદો નજે અશરફની એક મહેફિલમાં પઠવામાં આવ્યો, પછી જ્યારે નજે અશરફના એક બુજુર્ગને ઈમામે ઝમાના (અ.ત.ફ.શ.)ની મુલાકાતનો શરફ નસીબ થયો ત્યારે આપ (અ.ત.ફ.શ.)એ પૈગામ આખ્યો કે “સૈયદ હૈદર (હલ્લાવી)ને કહો કે મારા દિલને આટલું બધું બેચેન ન કરો. આ કામ મારા હાથમાં નથી. અલ્લાહ તથાલાના હાથમાં છે. આપ અલ્લાહ તથાલાની બારગાહમાં દુઓ કરો કે મારા ઝહૂરને આસાન બનાવી દે.” (સૈયદ હૈદર ઈબ્ને સૈયદ સુવૈમાન હિલ્વી મશહૂર શાઈર હતા)

ટૂંકમાં હજરત મહદ્વી (અ.ત.ફ.શ.)ની પાકીજા હસ્તી ઉપર નુકતાચીનીથી પરહેજ કરવી જોઈએ.

લોકોના વચ્ચે ઝહૂર બાબતે ડર અને વહેશતનું વાતાવરણ બનાવવામા આવે છે કે જેમ કે અમુક ગુંડા અને મવાલી લોકો કોઈ શરીર ખાનદાનના જવાનને બહેકાવી અને ખરાબ કાર્યોમાં લગાડી દે પછી જ્યારે આ જવાન પોતાના ખાનદાન તરફ પલટવા ચાહે ત્યારે તેને કહેવામાં આવે જો તું પાછો જઈશ તો તારા વાલિદ તને સજા આપશે અને શક્ય છે તને કંત્સ કરી નાખે!

શૈતાનના પ્રતિનિધિઓએ કેટલાય ઈન્સાનોને પોતાના રૂહાની વાલિદની છત્રછાયાથી મહેરુમ કરી દીધા છે અને તેઓને ડર લાગે છે કે ભટકેલા ઈન્સાનો પોતાના રૂહાની વાલિદની છત્રછાયા તરફ પાછા ફરી જશે તો, માટે જ તેઓ (અ.ત.ફ.શ.)ની તલવારથી ડરાવે છે.

આપણા પોતાના હાથે જ ઉભી કરેલ મહેરુમીયત

એક લાખ અને ચોવીસ હજાર પયંગંબરોને અલ્લાહ સુબહાનહુઅ ઈન્સાનોની હિદાયત માટે મોકલ્યા હતા, પરંતુ ઈન્સાનોએ અલ્લાહના આ પ્રતિનિધિઓ સાથે કેવો વ્યવહાર કર્યો!!? અમુકને કરવતથી કાપી અને બે ટુકડા કરી નાખ્યા, અમુકને જીવતા આગમાં સળગાવી નાખ્યા, અમુકના સરને મજલૂમી સાથે શરીર થી જુદા કરી નાખ્યા, અમુકને મજનૂન કહ્યા, અમુકને જાહુગાર કહ્યા, થોડાક મોઅમિનો સિવાય તેઓ ઉપર કોઈ ઈમાન ન લાવ્યું.

શિઅાઓના અગિયાર ઈમામો (અ.મુ.સ.)ને પણ જાલિમ હાકિમોએ એક પછી એકને પરદેશમાં મજલૂમ બનાવી શહીદ કરી નાખ્યા.

હવે ઈન્સાનોની નજીતનો ફક્ત એક જ સહારો બાકી રહ્યો છે. તેના સિવાય નજીતનો અન્ય કોઈ રસ્તો નથી. આપણે જોઈએ કે અલ્લાહ તાદ્વાનો બચાવેલો ખજાનો (જે બધા નબીઓ અને વસીયોના વારસદાર) છે. તેની પનાઇમાં આવીએ અને તેઓની પાકીજા બારગાહ સાથે જોડાઈ જઈએ, જે હાદી પણ છે અને મહિદી પણ છે.

શિઅા સમાજની એક મોટી મુશ્કેલી આ છે કે જેમ જેમ અમય વીતતો જાય છે તેમ નવી પેઢીઓમાં ગયબતે ઈમામ (અ.ત.ફ.શ.) તરફ તવજ્જોહ ઓછી થતી જાય છે. અમુક લોકોએ ગયબતે ઈમામ (અ.ત.ફ.શ.) જેવા મહત્વપૂર્ણ વિષયને એક સામાન્ય વિષયની જેમજ કબૂલ કરી લીધો છે અને તેઓ એવું ગુમાન કરે છે કે વિરોધીઓ તથા ચાહનારાઓના કિરદારનો ગૈબતની મુદ્દત લાંબી થવા પર કોઈ અસર જ નહીં થાય કારણકે ગૈબત જરૂરી છે.

આ મૂળ બાબત તરફ ધ્યાન આપવું જરૂરી છે કે અલ્લાહ તાદ્વાને ઈન્સાનને આજાદી આપી અને બૂરાઈ તથા ભલાઈ સમજવાની શક્તિ આપી છે. જો આવું ન હોત તો સજા અને ઈનામનો કાંઈ અર્થ જ ન હોત. જન્નત જહન્નમ, હિસાબ કિતાબ વગેરે બધું જ વર્થ/નકામુ થઈ જાત. ગુનેહંગારથી કોઈ પૂછપરછ ન થાત, ન તેઓને કોઈ સજા મળત, નેક કાર્ય કરનાર ઈનામનો

હક્કદાર ન બનતે, માટે જ અલ્લાહ તઆલાએ લોકોને નભીઓની દાવત કંબૂલ કરવા પર મજબૂર નથી કર્યા, અલ્લાહના નભીઓ પણ ફક્ત ખુશખબરી આપવા અને ડરાવવાનું કામ કરતા હતા. માઅસૂમીન (અ.મુ.સ.)ની પણ આજ રીત હતી બલ્કે એમ કહી શકાય છે કે નભીઓ અલ્લાહ સુખ્ષીનહુનો પૈગામ પહોંચાડવા માટે લોકો પાસે આવતા હતા જ્યારે લોકોને અઈમાહ (અ.મુ.સ.) પાસે પૈગામ લેવા જવાની જવાબદારી સૌંપવામાં આવી છે.

ઈમામ (અ.ત.ફ.શ.)થી તમસ્સુક (વળગી રહેવું) જ ખુશનસીબીનું કારણ છે

અઈમાહ (અ.મુ.સ.) તરફથી જે રિવાયતો આપણા સુધી પહોંચી છે. તેમાં ઈમામ (અ.સ.)ને કાબાની સાથે સરખાવવામાં આવેલ છે. લોકો મુસાફરીની તકલીફો વેઠી ખાન-એ-કાબાની ઝિયારત માટે જાય છે. દિલો-જાનથી તેનો તવાફ કરે છે, પરંતુ કાબા કોઈની મુલાકાત માટે પોતાની જરૂરાયેથી જતો નથી.

અલ્લાહ તઆલાએ લોકોને આપણા માઅસૂમ રહેબર અઈમાહ (અ.મુ.સ.) ખાસ કરીને સૈયદુશ્શોહદાની શહાદત, ઈમામે અસ (અ.ત.ફ.શ.)ની ગૈબત, અને તેઓ (અ.મુ.સ.) સાથે થનાર ખરાબ વર્તન વગેરે ગમનાડ બનાવોની ખબર આપી હતી. તેનો મતલબ એમ નથી કે આપણે એમ સમજી લઈએ કે આ બધા બનાવો બનનાર જ છે તેમાં કાંઈપણ ફેરફાર થશે નહીં, બલ્કે આ ખબર આપવાની એક લિકમત એવી પણ હોઈ શકે જેવી એક મહેરબાન પિતા પોતાના ફરજંદની ભલાઈ માટે તેને

નસીહત કરે, ખરાબ અને ગુમરાહ દોસ્તો સાથે રહેવાના નુકસાનો અને પરિણામો બયાન કરે, જેથી આ ફરજંદ બૂરા પરિણામોને ધ્યાનમાં રાખી પોતાની ભૂલ સુધારી લે.

અફસોસની વાત છે અમુક લોકો એવું ગુમાન કરે છે કે ઈમામે અસ્ત (અ.ત.ફ.શ.)ની જૈબત ચોક્કસ મુદ્દત માટે છે. જ્યાં સુધી અલ્લાહ તાલા ચાહશે, તેઓ જૈબતના પરદામાં રહેશે તે દરમ્યાન આપણે આપણી વ્યક્તિગત જવાબદારીઓ અદા કરતા રહેવું જોઈએ. અમુક લોકો આ રીતે બયાન કરે છે કે જ્યારે અલ્લાહ તાલા ચાહશે ત્યારે તેઓ (અ.ત.ફ.શ.) તશરીફ લાવશે અને દુનિયાની સુધારણા કરશે અને એવું ગુમાન કરે છે કે, અત્યારે દુનિયા ઈમામ(અ.ત.ફ.શ.)ના ઝહૂર માટે તૈયાર નથી, ખબર નથી ક્યારે દુનિયા ઈમામ(અ.ત.ફ.શ.)ના ઝહૂર માટે તૈયાર થશે?

આ બંને પ્રકારના લોકોને જવાબ આપવો જોઈએ. જો અમુક ખુદાના ખાસ બંદાઓની દુઅા સાથે ઝહૂરનો કાંઈપણ સંબંધ ન હોઈ તો ઈન્સાનોને નજીત આપનારના ઝહૂર માટેની દુઅા કરવાનું શા માટે અઈમાહ (અ.મુ.સ.) એ ભારપૂર્વક કહ્યું છે? શું કુરાને શરીફમાં સુન્નતે ઈલાહી ઉપર આ રીતે ભાર નથી આપવામાં આવ્યો કે:

إِنَّ اللَّهَ لَا يُغِيِّرُ مَا بِقَوْمٍ حَتَّىٰ يُغِيِّرُوا مَا بِأَنفُسِهِمْ

“અલ્લાહ ત્યાં સુધી કોઈ કોમની હાલત નથી બદલતો જ્યાં સુધી એ (કોમ) પોતાનામાં બદલાવ ન લાવે.”

- સ્કૂરએ રચણ, આ.૧૧

હવે આપણે શું કરવુ જોઈએ ? આ મુશ્કેલીમાંથી કેવી રીતે નજીત પામશું? કેવી રીતે આ મહેરમીયતને દૂર કરશું? કેવી રીતે

ગैબતના અંધકાર ભર્યા રસ્તાને પસાર કરી ઝહૂરની નૂરાની દુનિયા સુધી પહોંચીશું? કેવી રીતે હકીકી જીવન પાછું લાવી શક્શું? શું એક હજાર ચારસો વર્ષ જૂના ઝખ્મ ઊપર મલમ લગાડી, તેનો ઈલાજ કરવો શક્ય છે?

અમુક રિવાયતોથી જાણવા મળે છે કે શિઆઓના આમાલને કારણે ગૈબતની મુદ્દત લાંબી થાય છે.

જ્યારે આવી હાલત છે ત્યારે બહેતર છે કે ખાનદાને વહીના નૂરાની કલેમાત, દુનિયાને નજાત આપનારના પૈગામ તરફ રજૂ કરવામાં આવે, ખુશનસીબીથી, મહેરબાન અલ્લાહની મહેરબાની થકી તેમજ અઈમાહ (અ.મુ.સ.)ની હમદર્રીને કારણે ઈસ્લામની શરૂઆતના જમાનામાં અને ખાસ કરીને ઈમામે જમાના (અ.ત.ફ.શ.)ની ગૈબતના શરૂઆતના જમાનામાં જ સ્પષ્ટ રીતે નજાતનો રસ્તો બતાવી દેવામાં આવ્યો હતો. કારણ કે, હિદાયત ઈમામ (અ.સ.)ની જવાબદારી છે અને તેઓ (અ.મુ.સ.)ઓ કોઈ દિવસ પણ પોતાની જવાબદારી અદા કરવાનું (હિદાયત કરવાનું) ચૂક્યાં નથી.

બેશક આ હિદાયતના કાનૂન પર અમલ કરવાથી જ મહેરમીયતથી નજાત હાંસિલ કરી શકાય છે તેજ ખુશનસીબીનું કારણ છે. તેમાંજ દુનિયા અને આખેરતની ઈજૂત છે અંત ભલાઈ સાથે થવાની પહેલી શર્ત એ છે કે, અલ્લાહે બનાવેલા સીધા રસ્તા ઊપર ચાલવું જોઈએ. સીધા રસ્તા ઊપર કાયમ રહેવા માટે પોતાના ઈમામ (અ.સ.)ની ઈતાઅત જરૂરી છે આ ઈતાઅતમાં જ શિષ્યતની રૂદ્ધ સમાયેલ છે.

નજીતના રસ્તાની નિશાનીઓ

જો આપણો મકસદ એમ હોય કે ઝહૂર જલ્દી થાય, હજરત સાહેબુગ્રામાન (અ.ત.ફ.શ.)ની મુલાકાતના દિવસો જલ્દી આવે તો હજરત તરફથી આવેલ તોકીઆત (ઈમામ અ.સ.ના પત્રો), સાચા સ્વખ્નો, મુકાશેફા રહેમાની તથા જે લોકોને વલીએ ખુદાની મુલાકાતનો શરદ નસીબ થયો છે, તેના વિશે ચિંતન-મનન કરવું જોઈએ, જો આ પ્રમાણે કરશું તો ત્રણ પ્રકારના માર્ગદર્શન ધ્યાનમાં આવશે.

- ૧) ગયબતે સુગરાના દિવસો દરમ્યાનમાં થયેલ માર્ગદર્શન
- ૨) ઈમામ (અ.ત.ફ.શ.) તરફથી શૈખ મુફીદને મળેલ પત્રમાં થયેલ માર્ગદર્શન
- ૩) પત્રો આવવાની શરૂઆત થઈ ત્યારથી અત્યારના ઝમાના સુધી થયેલ માર્ગદર્શન

**ગૈબતે સુગરાના ઝમાનામાં ઈમામે ઝમાના
(અ.ત.ફ.શ.)ના ફરમાનો**

ઈમામે અસ (અ.ત.ફ.શ.)એ ગૈબતે સુગરાના ઝમાનામાં પોતાના બીજા નાયબ મોહમ્મદ ઈબને ઉસ્માન (રહે.)ની મારફત બધા શિઅાઓને સંબોધીને ફરમાવ્યું હતું કે “ઝહૂર માટે વધારેમાં વધારે દુઅા કરો કારણ કે તેમાં તમારા લોકોની ભલાઈ અને આસાની છે.”

- કમાલુદીન, બિલ્ડ. ૨, પેજ નં. ૪૮૫

- * ઈમામ (અ.ત.ફ.શ.)ના ફરમાનમાં બે અગત્યના મુદ્દા છે :
- ૧) ખૂબજ દુઅા માંગવી, અમુક સમય દુઅા માંગવા ઉપર બસ ન કરવું જોઈએ હકીકત પણ આજ છે કે ઈન્ટેઝાર

કરનાર લોકોના દિલ ઝડૂરની ઈચ્છાથી નાઉમ્મીદ નથી થતા.

૨) બધા કામોની આસાની ફક્ત અને ફક્ત ઈમામ (અ.ત.ફ.શ.)ના ઝડૂર સાથે જોડાયેલ છે

મિક્યાલુલ મકારીમ નામની ડિતાબમાં છે કે જ્યારે ઈસ્લામી દેશો ઊપર કાફિરોનો કજ્જો હતો, લોકો પરેશાની અને ગમગીનીની હાલતમાં જીવન વીતાવતા હતા ત્યારે એક પરહેઝગાર ખાતૂને એક બુરુર્ગ આલિમને સ્વપનમાં જોયા તેઓએ ફરમાવ્યું,

“જો કોઈ મોઅમિન પોતાની નમાજ બાદ કર્જદાર, બીમાર અથવા મુસીબતમાં ઘેરાયેલ માણસ જે રીતે પોતાની મુસીબત દૂર થવા માટે દુઅા માંગતો હોય તેવી જ રીતે ઈમામ (અ.ત.ફ.શ.)ની જુદાઈના ગમમાં તૂટેલા અને બેચેન દિલથી પરેશાન થયેલ હાલતમાં ઝડૂર માટે દુઅા માંગશે, તો તેને બેમાંથી એક ચીજ જરૂર મળશે.

૧) ઈમામે જમાના (અ.ત.ફ.શ.)નો ઝડૂર જલ્દી થઈ જશે.

૨) દુઅા કરનાર મોઅમિનની પરેશાની દૂર થઈ જશે, તેને ફિત્નાથી નજીત મળશે અને તેના જીવનમાં ખુશહાલી પાછી આવી જશે.” - મિક્યાલુલ મકારીમ, જી.૧, પેજ.૪૬૦

ઈમામ હસને અસ્કરી (અ.સ.)એ એહેમદ ઈબને ઈસહાકને કહ્યું કે “અલ્લાહની કસમ મારા ફરઝંદની એવી ગૈબત હશે જેમાં હલાકતથી કોઈપણ બચી શકશે નહીં, સિવાય તે ઈન્સાન જેને અલ્લાહ ઈમામતના અકીદા ઊપર સાબિત કર્દમ રાખે અથવા જેને ઝડૂર માટે દુઅા કરવાની તોફીક અતા ફરમાવે.”

- કમાલુદીન, જી.૨, પેજ.૩૮૪

જો જૈબતે સુગરાના ઝમાનામાં ઈમામ (અ.ત.ફ.શ.)ના ફરમાનો ઊપર અમલ કર્યો હોત તો આપણને આ મહેરભીયતથી નજાત મળી ગઈ હોત, પરંતુ અફસોસ કે આપ (અ.સ.)ના બતાવેલા રસ્તા ઊપર ન ચાલ્યા, અમલ ન કર્યો. આજ પ્રમાણે જૈબતની મુદ્દત લંબાતી ગઈ શેખે મુફ્તિદને લખવામાં આવેલ પત્ર ઊપર પણ અમલ કરવામાં આવ્યો હોત તો પણ નજાતનો સામાન મળી જાત અને દીદારની ખુશનસીબી મેળવવામાં મોઢું ન થાત, પરંતુ અફસોસ કે અત્યાર સુધી શિઅાઓએ આ બાબતે જેવો અમલ કરવો જોઈએ તેવો અમલ કર્યો નથી, નજાતનો એક માત્ર રસ્તો જે ઈમામે અસ (અ.ત.ફ.શ.)ની ઈમામતનું યકીન અને આપ (અ.ત.ફ.શ.)ના જલ્દી ઝડૂરની દુઅા કરવાનો છે લોકોએ જેને હજી સુધી અપનાવેલ નથી.

ઇઝરત બકીષ્યતુલ્લાહ (અ.ત.ફ.શ.)નો એક પત્ર શૈખ મુફ્તિ (રહે.)ને સંબોધીને

આ પત્ર ગયબતે કુબરાની શરૂઆતના ઝમાનામાં શૈખ અબુ અબ્દિલ્લાહ મોહમ્મદ ઈબ્ને નોઅમાન મુફ્તિ (રહે.)ને મળેલો છે જેઓની ગણતરી એક મહાન ફકીહમાં થતી હતી. આમાં નોંધપાત્ર બાબત એ છે કે ૮૦ વર્ષની મુદ્દતને પણ લાંબી ગણી અને લોકોને જાગૃત કરવા માટે ખાસ બાબત તરફ ધ્યાન દોર્યું છે. આ પત્ર બહુજ લાંબો છે. અમે માત્ર તેનો અમુક ભાગ જ અહીં રજૂ કરીએ છીએ.

“જો અમારા શિઅાઓ (અલ્લાહ તેઓને ઈતાઅતની તોફીક આપે) એક દિલ થઈ પોતાનાં વાયદા વચ્ચન પ્રમાણે અમલ

કરત તો અમારી મુલાકાતમાં મોંડું ન થાત, દીદારની ખુશનસીબી અને માયરેફત મળી જાત, તેઓને બહુ જ જલ્દી અમારી મુલાકાતનો શરફ હાંસિલ થઈ જાત, તેઓના ગુનાણો અને ભૂલોના કારણે અમે તેઓથી દૂર છીએ (ગૈબતની મુદત લંબાઈ છે) પણ અમે તેઓ પાસેથી આવા ગુનાણ કે ભૂલની ઉમ્મીદ નથી રાખતા.”

- બેહાડુલ અનવાર, જિ.૧૨, પેજ નં.૧૭૩/૧૭૬

પત્રમાં બે ચીજ નોંધપાત્ર છે :

- ૧) ઈમામે જ્માના (અ.ત.ફ.શ.)ની ફરમાબરદારી અને વફાદારીમાં શિઅાઓની કોતાહી. (શિઅાઓની ભૂલ)
- ૨) શિઅાઓ દ્વારા ગુનાણ કરવા.

આ બાબતે ધ્યાન દોરવું જરૂરી છે. ઈમામે અસ (અ.ત.ફ.શ.) પ્રત્યેની પોતાની જવાબદારી અદા ન કરવી ઓજ બધા ગુનાણોનું મૂળ છે.

આ પત્ર લિજરી ૪૧૨ ના અંતમાં આવ્યો હતો અત્યારે હજાર વર્ષ કરતા પણ વધારે સમય વીતી ગયો છે છતાં હજુ સુધી કોઈપણ બાબતે શિઅાઓ દરમ્યાન એકતા નથી થઈ, ઈમામ (અ.સ.) સાથે કરેલા વચન-વાયદાઓ શિઅાઓએ વફા નથી કર્યા.

અફસોસ આપણી કોતાહી અને વાયદા બિલાક્ષીને કારણે પૂરી દુનિયા મહાન ઈલાહી નેઅમતથી મહેરુમ છે અને ગફ્ફલતનો સિલસિલો હજુ સુધી ચાલું છે. હજરતે પોતેજ ઈરશાદ ફરમાવ્યું કે,

“ગૈબતના જ્માનામાં મારાથી એવી રીતે ફાયદો મળશે જેવી રીતે વાદળ પાછળ છુપાયેલ સૂરજથી ફાયદો મળે છે.”

- કમાલુદ્દીન, જિ.૨, પેજ નં.૪૮૫

હજરતના આ ફરમાન મુજબ સૂરજનું ગાયબ થવાનું કારણ વાદળમાં જ સમાયેલ છે. પરંતુ સૂરજ તો રોશન જ છે. બિલ્કુલ એવી જ રીતે ઈમામતનો સૂરજ પણ મહેરબાની ભર્યો છે, પરંતુ લોકો તેઓની ઈલાહી સરકાર કબૂલ કરવા માટે તૈયારી દર્શાવતા નથી, લોકોએ પોતાના ગુનાહોને કારણે આ મહેરબાન હસ્તીને ગૈબતના પરદામાં પોશીદા-ગાયબ રાખેલ છે.

શૈખ તૂસી ફરમાવે છે કે લોકોની ઈતાઅત ન કરવી અને હક નાબૂદ થઈ જવાનો ડર જ ગૈબતનું કારણ છે. જ્યારે આ અડયણ દૂર થઈ જશે, લોકો ઈતાઅત માટે તૈયાર થઈ જશે, ત્યારે ઝણૂર જરૂરી થઈ જશે.

ખ્વાજા નસૃદ્વીન તૂસીનું આ બાબતની સ્પષ્ટતા કરતું મશાહૂર કથન આ પ્રમાણે છે.

“ઈમામની હસ્તી અલ્લાહની મહેરબાની છે તેઓ (અ.સ.)ની મારફત લોકોની હિદાયત કરવી તે પણ અલ્લાહની મહાન મહેરબાની છે. તેઓ (અ.ત.ફ.શ.)ની ગૈબત આપણી (ભૂલોને) કારણે છે.”

આ બાબતે હજરત ફાતેમા ઝણરા (સ.અ.)નો આસમાની ફેસલો સંભળાવનાર વાક્ય જેમાં લોકોના ચૂપ રહેવા તથા અમલમાં ગફલતના કારણે અમીરુલ મોઅમેનીન (અ.સ.)ને ખાનાનશીન થઈ જવું પડ્યું હતુ તેની મજિમ્મત/ટીકા કરતા આ પ્રમાણે ફરમાવ્યું.

“ઈમામની મિસાલ ખાન-એ-કાબા જેવી છે લોકોને તેની પાસે જવું જોઈએ તે કોઈની પાસે નથી જતું.”

- બેહાડુલ અનવાર, જીલ્દ. ૫૩, પેજ. ૩૫૩

ઈમામે જમાના (અ.ત.ફ.શ.) ઈન્સાનોના કાબા છે. જો ઈન્સાનને પોતાની દુનિયા અને આખેરતની ભવાઈ જોઈતી હોય તો તેની પાકીજા હસ્તીની આસપાસ પરવાનાની જેમ તવાફ કરવો જોઈએ.

શું ઈન્સાન પાસે પોતાની નજીત માટે અલ્લાહની ઈતાઅત, ફરમાને ઈલાહીની સામે જૂકી જવા અને અહુલેબૈત (અ.મુ.સ.) પાસે રજૂ થવા સિવાય બીજો કોઈ રસ્તો છે ?

ગૈબતમાં એકલતા

ઈમામ સાદિક (અ.સ.) ને જોવામાં આવ્યા કે આપ (અ.સ.) એવી રીતે રડતા હતા જેવી રીતે કોઈ માઁ પોતાના બાળકને ગુમાવી બેસવાના ગમમાં રડતી હોય અને ફરમાવતા હતા.

“અય અઝીજ ! આપની ગૈબતની ખબરે મારી આંખોની નીંદ છિનવી લીધી છે. મારા દિલને બેચૈન કરી નાખ્યું છે. મારા દિલને પરેશાન કરી નાખ્યું છે. મારા દિલની શાંતિને ખત્મ કરી નાખી છે. આપની ગૈબતની ખબરને કારણે મારા ઊપર એક અસાધ્ય મુસીબત આવી પડી છે. જેનાથી છુટકારો મુશ્કેલ છે.”

- બેહાડુલ અનવાર, જીલ્દ. ૧૫, પેજ. ૨૧૬

શું તમને ખબર છે કે માઅસૂમીન (અ.મુ.સ.) ની રિવાયતમાં અહુલેબૈત (અ.મુ.સ.) ના ચાહવાવાળાને તથા શિઆઓને મોવૂદે આલે મોહમ્મદ (અ.મુ.સ.) ના ઝૂરની દુઆ માટે પ્રોત્સાહન આપવામાં આવ્યું છે ? ગૈબતે કુબરાના અગિયારસો વર્ષના લાંબા સમયગાળામાં દુનિયામાં જે કાંઈપણ જુલ્મો-સિતમ થઈ રહ્યા છે, ગુનાહો થઈ રહ્યા છે, બિદઅત થઈ રહી છે, નાહક ખૂન વહેવડાવવામાં આવી રહ્યું છે, મજલૂમની આંખમાંથી આંસુ વહી રહ્યા છે, દુઃખ અને દર્દમંદ લોકોની આહો નીકળી રહી

છે, આ દરેક બાબત તે બુર્જવારની નજરની સામે છે તેઓના પાકીઝા દિલને ગમગીન કરી રહી છે. શું આ વાત સાચી નથી કે આખરો હુક્કતની મજલૂમીયત અને ગમ તમામ અહુલેબેત (અ.મુ.સ.)ની મજલૂમીયત અને ગમ કરતા વધારે છે? મહાન પયગંબરે અકરમ (સ.અ.વ.)ની રહેલત બાદ જનાબે ફાતેમા જહારા (સ.અ.)નો રંજોગમ અને ગિર્યા દિલને દુઃખી કરનાર, દિલને બાળનાર હતા, પરંતુ બે મહિનાથી વધારે ન હતા અમીરુલ મોઅમેનીન (અ.સ.)ની સામાજિક જીવનથી દૂરીનો જમાનો લગભગ ૨૫ વર્ષનો હતો, બાબુલ હવાએજ હરતે મૂસા ઈજને જઅફર (અ.સ.)ની કેદની મુદ્દત વધારેમાં વધારે ૨૧ વર્ષની હતી, પરંતુ ઈમામે અસ્ક (અ.ત.ફ.શ.)ની વિલાદતને આજે હજાર વર્ષ ઊપર થયા છતાં પણ જમીન ઉપરનો સૌથી વધારે બહાદુર અને શક્તિશાળી ઈન્સાન હજુ સુધી ગૈબતના પરદામાં છે.

કેવી સબ્ર! કેવી અડગતા! કેવી સહનશીલતા! કેવો દર્દભર્યો ઈન્નોઝાર! સ્વભાવિક રીતે જ્યારે કોઈ એક કુટુંબ અથવા તેનો કોઈ સભ્ય મુશ્કેલીમાં હોય તો તેની કૌમના માણસો અથવા ઓળખીતા લોકો તેની મદદ કરવા માટે તેનો સાથ આપવા માટે તૈયાર દેખાય છે, પરેશાન થાય છે, મુશ્કેલી દૂર કરવા માટે પોતાનો માન-મરતબો ભૂતી મહેનત કરવામાં લાગી જાય છે, વારંવાર આવા બનાવો જોવા મળે છે.

શું શિયા અકાએદની તાલીમ પ્રમાણે ઈમામ (અ.ત.ફ.શ.) આપણાને માં-બાપ, ઔલાદ વગેરે કરતા પણ વધારે જ્ઞાતા ન હોવા જોઈએ ? શું જિયારતે જામેઆ કબીરામાં આ પ્રમાણે નથી?

إِنْتُمْ وَأَهْلِي نَفْسِي وَمَا لِي

“મારા માં-બાપ, જાન-માલ, ઔલાદ, કુટુંબ-કબીલો
અધુજ તમો અહુલેબૈત (અ.મુ.સ.) ઉપર કુરબાન થાય.”

તો આવો, ગુનાહોને છોડી દઈએ અને વચન આપીએ
કે હિતના ઝૂંદુર માટે દુઅા કરી ગૈબતનું બંધન તોડી નાખીએ
આપણા મહેરબાન મૌલાને ગૈબતની મુસીબતમાંથી છુટકારો
આપીએ.

ઘણું વખત જોવામાં આવે છે કે કોઈ મુસાફર પાછો
આવવામાં મોડું કરે ત્યારે તેના સગા-જ્હાલાઓ પરેશાન અને
બેચેન થઈ જાય છે. ડર લાગે છે ક્યાંક કોઈ આણબનાવ ન બન્યો
હોય માટે તેને શોધવા નીકળી પડે છે. અલ્લાહની આખરી
હુક્કતને મોડું થવાથી શિઆ સમાજ કેટલો પરેશાન છે તે સમજવા
ચિંતન-મનન કરીએ.

આપણો જોઈએ છીએ અને સાંભળીએ છીએ કે જો કોઈ
ઈન્સાનને કોઈ પણ વાંક કે ગુનાહ વગર મજલુમી સાથે કત્લ કરવામાં
આવ્યો હોય, તો તેના સગા-જ્હાલાઓ કાતિલના કિસાસ સિવાય
કોઈ ચીજ ઉપર રાજી નથી થતા, આ પ્રમાણે થોડુંક સુફુન મળે છે.
જો આ નાહક વહેનાર ખૂન સારલ્લાહનું હોય, હિત પયગંબરે
અકરમ (સ.અ.વ.) અને સૈયદતુનિસાઈલ આલમીનની ગોદમાં
પરવરિશ પામનાર ફરજંદનું ખૂન હોય, જન્નતના જવાનોના
સરદાર, એમના ફરજંદો, એમના સાથીઓનું ખૂન હોય, પાકો-
પાકીજા અહુલેબૈત (અ.મુ.સ.)ના દોસ્તોનું ખૂન હોય તો શું કરવું
જોઈએ ?

શું આપણો દુઆએ નુદ્દબામાં નથી પઢતા કે મૌલા હુક્કતિજીલ હસન (અ.ત.ફ.શ.) શહીદે કરબલાનું નાહક વહેનાર ખૂન તેમજ હિઝરત જહરા (સ.અ.)ના ખૂનનો ઈન્ટેકામ-બદલો લેનાર છે.

અલ્લામા અમીનીનું બયાન છે કે જ્યારે હિઝરત જહરા (સ.અ.)ના પહેલું મુખારક ઊપર દરવાજો પડ્યો ત્યારે આપ (સ.અ.)એ ફરિયાદ બુલંદ કરી ‘અય મારા ફરંદ! મહદી’

ઈમામ બાકિર (અ.સ.)ની રિવાયત છે. તે લાકડા જેનાથી અમારી દાદી સિદ્ધિકાએ તાહેરા (સ.અ.)ના દરવાજા ઊપર આગ લગાડવામાં આવી હતી, તેનો બાકી બચેલ ભાગ અમારી પાસે છે, અમે ઓકબીજાને સૌંપત્તા રહીએ છીએ, એટલે સુધી હિઝરત કાએમ (અ.સ.) સુધી પહોંચી જશે.

ઈમામ સાદિક (અ.સ.) ફરમાવે છે કે “અમારા શિયાઓ ઊપર અમારા અમુક હકો છે જેમાંથી ઓક હક એ છે કે દરેક વાજિબ નમાઝ પછી પોતાના જમણા હાથને હડપચી પર રાખી ત્રણ વખત આ પ્રમાણે દુઆ માંગો.”

يَارَبِّ مُحَمَّدٍ عَجَلْ فَرَجَ آلِ مُحَمَّدٍ يَارَبِّ مُحَمَّدٍ إِحْفِظْ غَيْبَةَ آلِ مُحَمَّدٍ يَا
رَبِّ مُحَمَّدٍ إِنْتَقِمْ لِابْنَةِ مُحَمَّدٍ

“અય મોહમ્મદ (સ.અ.વ.)ના પરવરદિગાર! આલે મોહમ્મદ (અ.મુ.સ.)ની જહૂર માટે જલ્દી કર, અય મોહમ્મદ (સ.અ.વ.)ના પરવરદિગાર! ગૈબતમાં કાએમે આલે મોહમ્મદ (અ.મુ.સ.)ની હિંદુઝત ફરમાવ, અય મોહમ્મદ (સ.અ.વ.)ના પરવરદિગાર! મોહમ્મદ (સ.અ.વ.)ની દુખતરનો ઈન્ટેકામ લો.”

દેઅબલે ખુઝાઈ કે જે શિઆ ઈતિહાસના મશાહૂર અને બહાદુર શાયર છે તેઓ ઈમામ રજા (અ.સ.) પાસે કસીદો પેશ કરતા આ બૈત-પંક્તિ ઊપર પહોંચ્યા જેનો તરજૂમો આ પ્રમાણે છે.

આલે મોહમ્મદ (અ.મુ.સ.)ની એક પાકીજા હસ્તીની કબ્ર મુબારક બગાદાદમાં છે. અલ્લાહે જેમને જન્નતમાં જવ્યા આપી છે.

ઈમામ રજા (અ.સ.)એ ફરમાવ્યું “હું આપના કસીદામાં બે બૈત-પંક્તિ વધારી દઉં જેથી તમારો કસીદો સંપૂર્ણ થઈ જાય.”

દેઅબલે જવાબ આપ્યો ‘બેશક! અય ફરજિંહે રસૂલ’

પછી ઈમામ (અ.સ.)એ આ મુજબ બે બૈત-પંક્તિ ઈરશાદ ફરમાવી.

એક કબ્ર તૂસમાં પણ હશે કેવી મુસીબતની હાલતમાં જે ઈન્સાનોની અંદર આગ લગાડી દેશે, આ હાલત ત્યાં સુધી રહેશે કે અલ્લાહે અમારા કાયેમ (અ.ત.ફ.શ.)ને મોકલશે તે અમારા રંજો-ગમને દૂર કરશે.

આ રિવાયત પ્રમાણે હિન્દુ સાહેબુઝામાના (અ.ત.ફ.શ.)નું જહૂર હિન્દુ ઈમામ રજા (અ.સ.) માટે કેટલું અગત્યનું છે.

ભિયારતે નાહિયાએ મુક્દસમાં ઈમામે અસ્ત (અ.ત.ફ.શ.) હિન્દુ અબા અભીલ્તાહ (અ.સ.)ને સંબોધીને ફરમાવે છે કે,

“અય મારા ગરીબ-બેવતન જદ ! જોકે ઝમાના પ્રમાણે હું આપના પછીના ઝમાનામાં આ દુનિયામાં જાહેર થયો, તકદીરે મને આપની મદદ કરવાથી રોક્યો, આપના સામે લડનારા લોકો ઊપર તલવાર ન ચલાવી શક્યો, (તે અફસોસની વાત છે પરંતુ

હવે) હું આપની ઊપર સવાર-સાંજ રડીશ અને લોહીના આંસુ વહાવીશ.”

- સહીફે એ મહદીયાહ, પેજ નં. ૫૮૪

આ ગમનાક બનાવને આજે લગભગ ૧૪૦૦ વર્ષ થવા આવ્યા છે. હિન્દુત્વ પયગંબરે અકરમ (સ.અ.વ.)ની મુસીબત અને શહાદત તેમજ તેઓના ખાનદાનનું કેદી બનવું, ખાસ કરીને સબ્ર અને શુજાઅતનો નમૂનો એવા જનાબે જૈનબ (સ.અ.)નું કેટ થવું જેના કારણે મૌલાની આંખોમાંથી આજે પણ ખૂનના આંસુ જારી છે. આપણા વલીએ નેઅમત આજે પણ હિન્દુત્વ સૈયદુશ્શોહદા ઊપર નૌહા ગિર્યા કરી રહ્યા છે. તો આપણી જવાબદારી શું છે ?

શું આપણે ઈમામે ઝમાના (અ.ત.ફ.શ.)ના આંસુઓ રોકવા માટે કાંઈક કરવું ન જોઈએ? શું ઈમામે ઝમાના (અ.ત.ફ.શ.)ના જલ્દી ઝહૂર માટે દુઅા ન કરવી જોઈએ? જેથી આલે મોહમ્મદ (અ.મુ.સ.)ના દુશ્મનો અને કાતિલોથી ઈન્નેકામ લઈ શકે.

મિકયાલુલ મકારીમના લેખક ફરમાવે છે કે સાહેબુઝઝમાન (અ.ત.ફ.શ.)ના ઝહૂર માટે દુઅા કરવામાં ભરપૂર સવાબ છે જો સાહેબુઝઝમાન (અ.ત.ફ.શ.)ના ઝહૂર માટે દુઅા કરવાનો કાંઈપણ સવાબ ન હોત તો એટલું જ પૂરતું છે કે હિન્દુત્વ સૈયદુશ્શોહદાના ખૂનનો ઈન્નેકામ જે દરેક મોઅમિનની જવાબદારી છે અને જે હિન્દુત્વ મહદી (અ.ત.ફ.શ.)ના વસીલાથી પૂર્ણ થવાની છે, કારણકે હિન્દુત્વ સૈયદુશ્શોહદા ઈમામ (અ.સ.) આપ (અ.ત.ફ.શ.)ના જદે બુજુર્ગવાર છે.

ઈમામે અસ્ત (અ.ત.ફ.શ.)ની મગલૂમીયત ખુદ તેઓની મુખારક જ્ઞાનથી

મહુમ હાજ શૈખ મોહમ્મદ જથુરત જવાદીને સ્વપ્ન અને જાગૃત અવસ્થા દરમ્યાન હજરત (અ.ત.ફ.શ.)ના દીદાર નસીબ થયા. તેઓએ હજરત (અ.ત.ફ.શ.)ના ખબર પૂછ્યા તો આપ (અ.ત.ફ.શ.)એ ફરમાવ્યું, “મારું દિલ લોહી થઈ રહ્યું છે, મારું દિલ લોહી થઈ રહ્યું છે.” - સહીફ એ મહિનીયાહ, પેજ નં. ૫૨

મહુમ હાજ મોહમ્મદઅલી ફશનટી ફરમાવે છે “હું મારી પત્ની સાથે મસ્જિદે જમકરાન ગયો હતો. ત્યાં આમાલ કરતો હતો, તેવામાં એક નૂરાની ઈન્સાનને સહેન (લોબી)માં આવતા જોયા. ગરમીનો સમય હતો માટે મેં તેઓને પાણી પીવડાવ્યું. તેઓ (અ.ત.ફ.શ.)એ મને પાણીનું વાસણ પાછું આપ્યું. મેં ઈલ્લેમાસ કરી કે ઈમામે જમાના (અ.ત.ફ.શ.)ના જલ્દી ઝડૂર માટે દુઅા કરો, તો આપ (અ.ત.ફ.શ.)એ ફરમાવ્યું કે જો અમારા શિયાઓ અમને પાણી પાવા જેટલા પણ ચાહતા હોત, અમારા ઝડૂર માટે દુઅા કરતા હોત તો ઝડૂરનો સમય થઈ જાત.”

- શિફતગાને હજરત મહિની (અ.ત.ફ.શ.), જિ. ૧, પેજ. ૧૫૫

નજફના એક મશદૂર આલિમને કરબલાએ મોઅલ્લામાં હજરત હુસૈન (અ.સ.)ના હરમમાં હજરત મહિની (અ.ત.ફ.શ.)ની જિયારતનો શરફ હાંસિલ થયો. આપ (અ.ત.ફ.શ.)એ ફરમાવ્યું “અય શખ્સ અહીં મારા જદે બુગુર્ગવારની ઝરીણ મુખારક પાસે આ સોનાના ગુંબજ નીચે દુઅા કબૂલ થાય છે, પરંતુ કોઈનું ધ્યાન મારા તરફ નથી કોઈપણ મારા ઝડૂર માટે દુઅા નથી કરતું.”

પછી હિત (અ.ત.ફ.શ.)એ પોતાની વિવાયતની કુદરતથી આ આલિમે રજબાનીને લોકોની હાજરો અને ઈચ્છાઓ બતાવી. દરેક પોત-પોતાની ખાસ જરૂરતો માટે હાજર માંગતા હતા. હિત (અ.ત.ફ.શ.)એ ફરમાવ્યું, ‘કે આપે સાંભળ્યું કે જિયારત કરનારમાંથી કોઈપણ એક એવો નથી જે કહેતો હોય અથ પરવરદિગાર! હિત મહિની (અ.ત.ફ.શ.)ના ઝહૂર માટે જલ્દી કર.’’

- મોઉદ્દશ નામની મેગેજીન, અંક.૧૩

ઝહૂરની ઠંડી હવાની લહેર

એક ઈન્સાનના અકસ્માતમાં બંને પગ લક્વાગ્રસ્ત થઈ ગયા હતા. તે પોતાની શિક્ષા માટે મસ્ઝિદે મુક્કદ્દે જમકરાનમાં ઈમામે ઝમાના (અ.ત.ફ.શ.)થી તવસ્સુલ કરવા માટે ગયો ત્યારે જોયું કે મસ્ઝિદે જમકરાન નૂરથી મુન્નવર થઈ ગઈ અને ખુશબૂથી સુંગધીત થઈ ગઈ. એવામાં અચાનક પોતાની આસપાસ મૌલા અમીર્દિલ મોઅમેનીન (અ.સ.), હિત સૈયદુશ્શોહદા (અ.સ.), કમરે બની હાશિમ (અ.સ.) અને ઈમામે ઝમાના (અ.સ.) છે. આ બધું જોઈને તે ઈન્સાનના હોશ ઊડી ગયા, ઈમામે ઝમાના (અ.ત.ફ.શ.)એ નજરે કરી જેનાથી થોડુક સુકૂન મળ્યું, પછી આપ (અ.ત.ફ.શ.)એ ફરમાવ્યું કે ‘‘આપ તંહુરસ્ત થઈ ગયા છો, જાઓ અને લોકોને કહો કે મારા ઝહૂર માટે દુઅા કરે કે ઝહૂર ઈન્શાઅલ્લાહ નજીદીક છે.’’

- કરામતો હિત મહિની અ.સ., પેજ નં.૧૧/૧૦

આ બનાવ હિજરી. ૧૪૧૪ના મોહર્રમ મહિનાનો છે એક બુજુર્ગ આલિમને તેના ફરજિએ સ્વપ્નમાં હિત બકીઘ્યતુલ્લાહ

(અ.ત.ફ.શ.)ની સાથે જોયા, તેમણે વાતચીત દરમ્યાન ઈમામ (અ.સ.)થી સવાલ પૂછ્યો કે, “શું આપના ઝહૂરની ખુશાલી નજીદીક છે જેથી ઈન્નેઝાર કરનારાઓની આંખો આપના દીદારથી રોશન થઈ જાય?” આપ (અ.ત.ફ.શ.)એ ફરમાવ્યું કે, “ઝહૂર માટેની અમુક જરૂરી નિશાનીઓ બાકી છે, શક્ય છે ટૂંક સમયમાં જ આ નિશાનીઓ જાહેર થઈ જાય. પરંતુ આપની જવાબદારી છે કે આ દરમ્યાન ઝહૂર માટે દુઅા કરતા રહો.”

- શિષ્ટતગાને હજરત મહદી (અ.ત.ફ.શ.), જિ.૧, પેજ.૧૮૫/૧૮૪

શિયા સમાજ ઉપર ખાસ નજરે કરમ

હજરત સાહેબુઝીમાન (અ.ત.ફ.શ.)ની પાકીજા હસ્તીની બરકતથી જ આખી દુન્યાને રિઝ્ક મળે છે. આજ કારણે જમીન-આસમાન પોતાની જગ્યાએ બાકી છે. આ માટે હજરત અમીર્ઝલ મોઅમેનીન (અ.સ.)નો ઈરશાદ છે.

“જો એક પળ પણ જમીન હુજ્ઞતે ખુદાથી ખાલી થઈ જાય તો તે તેના ઉપર રહેનાર લોકોને તબાહ બરબાદ કરી નાખો.”

- બેહાડલ અનવાર, જિ.૫૧, પેજ.૧૧૩

આ બધી સામાન્ય મહેરબાનીઓ ઉપરાંત ઈમામે અસ (અ.ત.ફ.શ.)ની શિયા સમાજ ઉપર ખાસ મહેરબાનીઓ છે. જેમાંથી અમુક અમે અહીં બયાન કરીએ છીએ જે શૈખે મુફ્તીદ (રહે.)ને મળેલ તોકીઅમાં બયાન થઈ છે. જે મહેરબાની દુનિયાના તમામ શિયાઓ ઉપર એક જવાબદારી પણ લાવે છે.

આપ (અ.ત.ફ.શ.) ફરમાવે છે,

“અમે આપની પરિસ્થિતીથી અજાણ નથી જો એવું ન હોત તો મુસીબત અને પરેશાની તમારા ઉપર તૂટી પડત અને દુશ્મનો તમને ફાડી નાખત.” -એહતેલજ, જિ.૨, પેજ.૨૩૩

આવી રીતે આ પણ મન્કુલ છે,
 “જો એવું ન હોત તો તમારા કામોની સુધારણા ન કરી
 હોત, તમારા ઉપર મહેરબાની ન કરી હોત, તમારા ગુનાહોને
 કારણે તમારા ઉપરથી નજરે કરમ ફેરવી નાખી હોત.”

- બેણડુલ અનવાર, વિદ્યુત, પેજ. ૧૭૮

શિઅા સમાજના ગુનાહો જાળવા છતાં ઈમામે ઝમાના (અ.ત.ફ.શ.)ની આટલી બધી મહેરબાનીના કારણે શું આપણે શરમિંદા ન થવું જોઈએ? શું આપણાથી મહેરબાન ઈમામ (અ.ત.ફ.શ.)ના સિલસિલામાં જે ભૂલો, બેવફાઈ અને સિતમ થયા છે તેની ભરપાઈ માટે તૈયાર ન થવું જોઈએ?

આ ચર્ચામાં આ બાબત તરફ ધ્યાન દોરવું બહુ જ જરૂરી છે કે ઈમામે ઝમાના (અ.ત.ફ.શ.)ના ઝડૂર માટે દુઅા કરવા બાબતે જે ભાર મૂકવામાં આવે છે એનો મતલબ એમ ન સમજવો કે ઈમામે અસ (અ.ત.ફ.શ.) લોકોની દુઅાના મોહતાજ છે.

જેમ કે આપણે જાણ્યીએ છીએ કે અલ્લાહ તથાલા પોતાના બંદાઓનો મોહતાજ નથી માટે જ કુરાને શરીફમાં ફરમાવે છે કે,

إِنَّ تَكُفُّرُوا أَنْتُمْ وَمَنْ فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا فَإِنَّ اللَّهَ لَغَنِيٌّ عَنْ حَمِيلٍ

“જો તમે અને જમીનના બધાજ રહેવાવાળા કાફિર થઈ જાય તો પણ અલ્લાહ બે નિયાઝ - બેપરવા છે.”

- સૂરાએ ઈયાહીમ, આયત. ૮

આવી જ રીતે આ ખાનદાન પણ લોકોથી બેનિયાઝ છે. જેમ કે અબા અગ્નીલ્લાહ હુસૈન ઈજને અલી (અ.સ.)નો ઈરશાદ

છે, “બધા તેના મોહતાજ છે તે કોઈનો મોહતાજ નથી.”

- મુન્તખ્યુલ અસર, પેજ. 30૯

ઉદાહરણ તરીકે હજરત અમીરુલ મોઅમેનીન (આ.સ.) લોકો પાસેથી અહેં તોડનારાઓ, હક્કી વિમુખ થઈ જનારાઓ અને દીનથી બહાર થઈ જનારાઓ વિરુદ્ધ લડવા માટે મદદ માંગો છે અથવા અબા અભીલ્લાહ કરબલાના રણમાં “હેલ મન નાચું”ની અવાજ બુલંદ કરે છે, તે જ પ્રમાણે ઈમામે અસ્સ (આ.ત.ફ.શ.) લોકોને પોતાના જલ્દી ઝણૂર માટે દુઅા કરવાની દાવત આપે છે, હરગિઝ એનો મતલબ એમ નથી કે અલ્લાહના પસંદ કરેલા આ ખાસ બંદાઓ લોકોના મોહતાજ છે. બલ્કે આ તો લોકોની દિલસોળી માટે છે જેથી તેઓ હિદાયત પામે અને નજાત મેળવી લે, બિલ્કુલ એવી જ રીતે જેવી રીતે શોહદાએ કરબલાએ હજરત સૈયદુશ્શોહદા (આ.સ.)ની મદદ કરીને અલ્લાહ તાયાલાની બારગાહમાં માનવંત દરજ્જો મેળવો, જેના ઊપર બીજા લોકો રશ્ક (હકારાત્મક ઈધ્રી) કરે છે.

વલીએ અસ્સ (આ.ત.ફ.શ.) પોતાની એક તોકીઅમાં ઈરશાદ ફરમાવે છે,

“મારા સુધી ખબર પહોંચી છે કે તમારામાંથી એક ગિરોહ દીનથી ફરી ગયો છે. પોતાના દોસ્તોની બાબતે ગુંઘવણ અને પરેશાનીમાં ઘેરાયેલા છે, આ ખબરથી મને દુઃખ થયું. અલબત્ત આ દુઃખ મારા માટે ન હતું (પરંતુ તમારા લોકો માટે હતું) કારણ કે અલ્લાહ તાયાલા અમારી સાથે છે, અમે કોઈપણના મોહતાજ નથી માટે જ અમારો કોઈ સાથી અમને મૂકી દે તો અમે પરેશાન નથી થતા.”

આપણો શું કરવું જોઈએ

આપણા જીવનમાં ઈમામે ઝમાના (અ.ત.ફ.શ.)ની જગ્યા

જ્યારે મસ્તિદુન્નબીનો પાયો નખાયો ત્યારે હઝરત પયગંબરે અકરમ (સ.અ.વ.) લોકોને નસીહત કરતી વખતે અને ખાસ કરીને જુમ્માના દિવસે ખુત્બો આપતી વખતે ખજૂરીના થડ ઊપર ટેકો રાખતાં હતા. અમુક સમય બાદ મસ્તિદમાં આવનાર લોકોની સંઘ્યા વધી ગઈ તો સહાબીઓએ સલાહ-મશ્વેરો કર્યો કે, એક મિમ્બર બનાવવામાં આવે જેથી લોકો પોતાના મહેરબાન પેશવાને ખુત્બા સમયે જોઈ શકે. હઝરત પયગંબરે અકરમ (સ.અ.વ.)થી ઈજાજત લેવામાં આવી. આપ (સ.અ.વ.) એ પણ ઈજાજત આપી અને લાકડાનું એક પગથિયાવાળું મિમ્બર બનાવવામાં આવ્યું.

પહેલા જુમ્માએ હઝરત રસૂલેખુદા (સ.અ.વ.) લોકોના દરમ્યાનમાંથી પસાર થઈ મિમ્બર ઊપર તશરીફ લઈ ગયા, ત્યારે તે ખજૂરીના સૂકા થડથી રોવાની અવાજ બુલંદ થઈ, જેવી રીતે એક માં પોતાનાં દિકરાના ગમમાં રોતી હોય. આ દિલ પીગળાવનારી અવાજ સાંભળી લોકો પણ રડવા લાગ્યા. હઝરત રસૂલેખુદા (સ.અ.વ.) મિમ્બર ઊપરથી નીચે તશરીફ લાવ્યા પછી તે ખજૂરીના સુકા થડ પાસે ગયા, તેને બગલમાં લીધું તેના ઊપર મહેરબાનીભર્યો હાથ ફેરવ્યો અને ફરમાવ્યું “અફસોસ ન કર.” પછી મિમ્બર ઊપર તશરીફ લઈ ગયા અને ફરમાવ્યું કે “આ સુકા થડે અલ્લાહ તબારક વ તથાલા અને તેના રસૂલ (સ.અ.વ.)થી પોતાની મોહંબત અને ચાહુતને જાહેર કરી, તેઓથી દૂર હોવાને કારણે ગમગીન થયું, પરંતુ અમુક લોકો એવા છે, જેને મારા

દૂર હોવા કે નજીદીક હોવાની કોઈ પરવાહ નથી. જો હું આ સુકા થડને બાલગીર ન કરત અને તેના ઉપર મહેરબાની ભર્યો હાથ ન ફેરવત. તો તે કયામત સુધી રહતું રહેત.”

- બેહાડુલ અનવાર, બિલ્ડ. ૧૭, પેજ. ૩૨૬ / ૩૨૭

વિચારવા જેવી વાત છે એક સુકું થડ જે હજરત રસ્કૂલોખુદા (સ.અ.વ.)થી દૂર હતું પરંતુ તેઓના દીદારનો શરફ મળતો હતો છતાંપણ બેચેન બની રડી ઉઠે છે. પરંતુ આપણો ઈમામે ઝમાના (અ.ત.ફ.શ.)થી દૂર છીએ. તેઓ (અ.ત.ફ.શ.)ના દીદારથી પણ મહેરમ હોવા છતાં રોજુંદા જીવનમાં મશ્ગૂલ છીએ, કપડા સીવનાર સૈયદ કરીમ એવા ખુશનસીબ ઈન્સાન છે. જેને વલીએ ગાયબના દીદારની ખુશનસીબી પ્રામ થઈ હતી. તેઓ પોતાના નાના રૂમમાં ઈમામે ઝમાના (અ.ત.ફ.શ.)થી મુલાકાત કરતા હતા. એક દિવસ તે ખુશનસીબ ઈન્સાનથી ઈમામ (અ.ત.ફ.શ.)એ પૂછ્યું.

“કોઈ અઠવાડીયું એવું પસાર થાય, જેમાં હું તમને મળવા ન આવી શકું તો શું થશે ?” સૈયદ કરીમે જવાબ આપ્યો “મૌલા ! હું મરી જઈશ.”

વલીએ અસ્ત ઈમામે ઝમાના (અ.ત.ફ.શ.) ઈરશાદ ફરમાયું કે, “જો આવું ન હોત તો હું તમને મળવા ન આવત.”

બધી ચીજો મૂકી અમુક લોકોની આવી હાલત થઈ જાય, હજરત (અ.ત.ફ.શ.)ની જુદાઈ અને દૂરીના કારણો અમુક લોકો આવા પરેશાન અને બેચેન થઈ જાય, તો શું જહૂર નહી થઈ જાય?

આપણું ઉદાહરણ એવા બાળક જેવું છે જે પોતાના વાલિદને ગુમાવી ચૂક્યું છે, પરંતુ હજુ તેની સમજણા શક્તિ એ હદ સુધી નથી પહોંચી કે તે સમજ શકે કે કઈ મુસીબત અને બલામાં

ગિરફ્તાર થયો છે, પરંતુ જે બુજુર્ગો આ મુસીબતને ઊંડાણપૂર્વક સમજે છે, તેઓ પોતાની દિલસોળી જાહેર કરે છે. જેમ કે ઈમામ હસન અસકરી (અ.સ.)નું બયાન છે,

“પોતાના વાલિદને ગુમાવી દેનાર યતીમ કરતા વધારે યતીમ તે છે જે પોતાના ઈમામથી દૂર થઈ જાય, પોતાના ઈમામ સુધી પહોંચી ન શકે.” — બેહાડુલ અનવાર, બિ.૨, પેજ.૨

અમુક સમાચાર પત્રમાં એક કોલમ ખોવાઈ ગયેલાની જાહેરાત માટે હોય છે. જેમાં કોઈપણ બનાવને કારણો પોતાના માં-બાપ અને સગા ક્ષાલાઓથી દૂર થઈ ગયેલ વ્યક્તિ માટે તેના માં-બાપ, સગા સ્નેહીઓ જાહેરાત આપે છે, પોતાનો ફોન નંબર આપે છે અને લોકોને નમૃતાપૂર્વક વિનંતી કરે છે કે જો કોઈપણને કંઈ જાણ હોય તો જાણકારી આપે. જાણકારી આપનાર માટે ઈનામનું પણ એલાન કરે છે. આપણામાંથી કોણ આવું છે? જે ઈમામ જમાના (અ.સ.)ને આ હંદ સુધી જોવા માટે આતૂર હોય? તેઓની પાકીજા બારગાહમાં હાજર થવા માટેની કોશિષનું કંઈ માપ-દંડ બનાવ્યું છે?

હજરત પથગંબરે અકરમ (સ.અ.વ.)નો ઈરશાદ છે.

“કોઈપણ બંદાનું અલ્લાહ તથાલા ઉપર ઈમાન સંપૂર્ણ નથી થતું, જ્યાં સુધી તેની નજીદીક હું, મારી જાન, મારી ઔલાદ, મારું ખાનદાન, તે બંદાને તેની જાન, તેની ઔલાદ અને તેના ખાનદાન કરતા વધારે વહુલું ન હોય.”

— બેહાડુલ અનવાર, બિ.૨, પેજ.૮૬

જો આપણા બાળકને સ્કુલથી આવવામાં મોદું થાય તો શું આપણે શાંતિથી બેઠા રહેશું? નહીં ને? પણ પરેશાન થશું, કંઈ

આણબનાવ ન બન્યો હોય તેની ચિંતા કરીશું અને શેરી-રસ્તા ઊપર શોધવા નીકળી પડશું!

આપણામાંથી કોણ એવું છે? જેણે ઈમામે જમાના (અ.ત.ફ.શ.)ના ઝડૂર બાબતે આટલી જ ગંભીરતાપૂર્વક વિચાર કર્યો હોય? શિઆ સમાજમાં કેટલા લોકો એવા છે કે જેઓ ગૈબતની મુસીબત અને દર્દને દૂર કરવા ચાહે છે? તમે કેટલા એવા લોકોને જોયા છે કે જેઓએ આ દુઃખ દર્દના કારણો પોતાના એશો-આરામને મૂકી દીધો હોય? ભલે પછી તે ટૂંકી મુદ્દત માટે જ કેમ ન હોય, કેટલા એવા લોકો છે કે જેમાણે આ ગમને કારણ એક જ વખત પોતાનું ખાવા-પીવાનું મૂકી દીધું હોય?

જો આપણા હાથમાં એક પ્રક્ષપત્ર આપવામાં આવે અને કહેવામાં આવે કે આપની મુશ્કેલીઓ લખો તો કેટલા ટકા એવા લોકો છે જે ઈમામ (અ.ત.ફ.શ.)ની ગૈબતને પહેલા લખશે?

જો આસમાની ફરિદ્ધતો નાભિલ થઈને કહે કે આપની એક હાજર જરૂર પૂરી થશે તો કોણ એવું હશે? જે પોતાની અગત્યની જરૂરતમાં ઈમામે અસ (અ.ત.ફ.શ.)ના ઝડૂરનો જિંક કરશે?

બહુજ અફસોસની વાત છે એક સાંસ્કૃતિક મદદગાર જે ધારણા સમય સુધી દીનિયાત અને અરબીના ઉસ્તાદ હતા. થોડા સમય પહેલા નિવૃત થયા બાદ મારા લખાણની થોડી લાઈન વાંચીને કહ્યું મને આજ સુધી ખબર જ ન હતી કે ઈમામે અસ (અ.ત.ફ.શ.)ની ગૈબતનું કારણ ‘શિઆઓની માયરેફતમાં કમી અને વાયદા ખિલાફી છે’

ખરેખર ઈમામે અસ (અ.ત.ફ.શ.)ની જગ્યા આપણા જીવનમાં ક્યા છે? જીવનના અગત્યના ભાગમાં કે એ સિવાયના ભાગમાં? અફસોસની સાથે કહેવું પડે છે કે, આપણામાંથી અમુક લોકોએ જીવનના બિન જરૂરી ભાગમાં પડું ઈમામે અસ (અ.ત.ફ.શ.) માટે જગ્યા નથી રાખી.

જો કોઈ એક વખત પડું આપણી દાવત કરે, તો આપણે શક્ય બને તેટલી કોશિશ કરીએ છીએ કે તેની આ મોહંબતનો જવાબ આપીએ, આપણે તો પૂરી જિંદગી આપણા કુટુંબીજનો, સગા-કુલાઓ, સાથીઓ અને બીજી મળ્યુકો સાથે ઈમામે જમાના (અ.ત.ફ.શ.)ના દસ્તરખાન ઊપર બેઠા છીએ, તેઓની રોટલીઓ ખાઈએ છીએ તો શું આ નમકનો હક અદા ન કરવો જોઈએ?

અફસોસની વાત છે કે શિયાના અમુક જવાન-નવજવાનોની જાણકારી દીની રહેબર કરતા ફિલ્મી દુનિયાથી સંબંધ ધરાવનાર વ્યક્તિઓ બાબતે વધારે હોય છે તેમજ દેશ પરદેશની અમુક જાણકારીઓ વધારે હોય છે. ખરેખર આપણું વ્યક્તિગત અને સામાજિક જીવન ઈમામે અસ (અ.ત.ફ.શ.)ના એહસાસથી ખાલી છે.

ઈમામે જમાના (અ.ત.ફ.શ.) બાબતે મોટા ભાગના શિયાઓની જાણકારી બહુજ ઓછી હોય છે અથવા આંશિક હોય છે. ઈમામ (અ.સ.)ની ગૈબત અને ઝડૂરની હિકમત સ્પષ્ટ નથી હોતી. અલબત્ત બીજા અગિયાર ઈમામો (અ.મુ.સ.) બાબતે પણ કેટલી (ઓછી) જાણકારી હોય છે??!

જો થોડાક સમય સુધી વરસાદ ન પડે અને દુષ્કાળના કારણે ખેતી સૂક્કાઈ જાય, ખેડૂતોની કમર ભાંગી જાય તો ખુલ્લા પગે અને તૂટેલા દિલ સાથે રણમાં વરસાદ માંગવાની નમાઝ પઢવા જરૂરું. ભલે પછી વરસાદની થોડીક શક્યતા પણ હોય તો અત્યારે આપણા માટે ૧૨૦૦ વર્ષની ગૈબત હકીકતમાં રહાની દુષ્કાળ છે. જેના કારણે દુનિયા અને આખેરતની ખુશનસીબીથી મહેરમ થઈ ગયા છીએ. અત્યારે દીનની હિફાજત મુશ્કેલ બની ગઈ છે, જેવી રીતે હથેળી ઊપર રાયના દાણા ઊગાડવા મુશ્કેલ છે. તો જહૂર માટેની નમાઝ પઢવા રણનો રસ્તો ન લેવો જોઈએ? આ તે જ કામ છે જે બની ઈસરાઈલે કર્યું હતું. ફિરઓનીઓથી નજાત-છુટકારા માટે પોતાના બુઝુર્ગો, જવાનો, ઔરતો અને બચ્ચાઓ સાથે રણમાં જરૂરે દુઅા કરી તો પરવરદિગારે તેઓને ૧૭૦ વર્ષની સજામાંથી છુટકારો આપ્યો.

આપણો આપણા દુન્યવી કામો માટે દુઅા કબૂલ થવાની શક્યતા ઓછી છતાં પણ દુઅા કરીએ છીએ, પરંતુ જહૂરનો સમય નજદીક થવા માટે બહુજ ઓછી દુઅા માંગીએ છીએ. જ્યારે એઈમાં માઅસૂમીન (અ.મુ.સ.)એ જહૂરના સમયને નજદીક થવામાં દુઅાને અસરકારક બતાવી છે.

ભિયારતના સફર અને તવસ્સુલમાં પણ આપણો આપણા ઈમામ (અ.ત.ફ.શ.)થી ગાફેલ રહીએ છીએ. શું એવું બન્યું છે કે મફાતિહુલ જિનાનને ખોલી સાહેબુઝમાના (અ.ત.ફ.શ.)ની ભિયારત પઢી હોય અને તેના દરેક વાક્ય ઊપર વિચાર કર્યો હોય? જ્યારે મુખારક-રોજાની ભિયારત માટે જરૂરે છીએ ત્યારે કેટલા દિવસ સાર્મામાં રોકાઈએ છીએ?

લોકોએ અત્થાણ તઆલાની નજીદીકી હાંસિલ કરવા, દુનિયા અને આખેરતની ભલાઈ મેળવવા, અત્થાણ તઆલાના અજાબથી નજીત મેળવવા, અહલેબૈત (અ.મુ.સ.) પાસે રજૂ થવું જોઈએ. જો લોકો એવું નહીં કરે તો પોતાની દુનિયા અને આખેરત ખરાબ થવાની જવાબદારી લોકોની જ રહેશે.

તૌબા આજની જરૂરત

ઈન્સાનોએ દિલના ઉંડાણપૂર્વક તૌબા કરવી જોઈએ. ખાસ કરીને શિઅા ઉપર તો તૌબાની જવાબદારી છે જ, કારણ કે ઈન્સાનીયતની નજીતનો નકશો તેઓ પાસે છે. આ વાતને બીજા શબ્દોમાં આ પ્રમાણે બયાન કરી શકાય છે કે ગૈબતના તાળાની ચાવી શિઅાઓ પાસે છે.

ઈમામે અસ્ (અ.ત.ફ.શ.)ના ઝણૂરને લગતી રિવાયતોમાં આ પ્રમાણો છે કે જયારે અહલે બદર (૩૧૩)ની સંઘ્યા જેટલા જ જાંનિસારો ભેગા થઈ જશે ત્યારે ઈમામ (અ.ત.ફ.શ.)ને કયામ કરવો જરૂરી થઈ જશે.

શું અત્યારના જમાનામાં લાખો ઈન્સાનોમાં ૩૧૩ ઉપરની શર્તોવાળા વ્યક્તિઓ નથી ???

હુકીકતમાં આ બાર સદીમાં ગૈબતની આટલી લાંબી મુદ્દત દરમિયાન શિઅાઓના ઈતિહાસમાં જો અમુક લોકો એવા હોત જેઓએ આ બાબતનો વિચાર કરીને, આ મુશ્કેલી દૂર કરવા માટે મજબૂત ઈરાદો કર્યો હોત અને ઈમામે અસ્ (અ.ત.ફ.શ.)ના ઝણૂરની તૈયારી માટે અનુરૂપ સંજોગો ઉભા કરવાની કોશિશ કરી હોત તો આ ગૈબતની મુદ્દત એટલી બધી લાંબી ન થાત. જાનથી પણ ખાલા ઈમામ (અ.ત.ફ.શ.)ની ઓકલતા ખત્મ થઈ જાત.

દુનિયાની પરિસ્થિતિ આવી ન હોત, ખાસ કરીને શિઆઓની પરિસ્થિતિ આવી ન હોત જેવી આજે જોઈ રહ્યા છીએ. મારો આ સવાલ આજના શિઆ સમાજને છે કે દરેક સભ્ય આ કડવી હકીકતને ધ્યાનમાં રાખી અને તે બાબતે ચિંતન કરે. આપણામાંથી દરેક પોતાની જાતને પૂછીએ કે ઈમામે ઝમાના (અ.ત.ફ.શ.)ની ગૈબતની મુદ્દત લાંબી થવામાં આપણો કિરદાર કેટલો અસરકારક છે? અથવા અનાથી ઊલદું ઝડૂરના જલ્દી થવા માટે આપણે કેવી રીતે અસરકારક બની શકીએ છીએ?

આપણા મૌલા આપણી પાસેથી શું આશા રાખે છે?

આપણે આજના ઝમાનામાં કેવી રીતે ઈમામ (અ.ત.ફ.શ.)ની મદદ કરી શકીએ છીએ? આપણી શરમિંદગી માટે એટલું જ બસ છે કે આપણા ઈમામ (અ.ત.ફ.શ.) આપણને હમેશા યાદ કરે છે, પરંતુ આપણે તેઓ (અ.ત.ફ.શ.)થી ગાફિલ છીએ. આપણે આ આસમાની રહેબરના ઝડૂર માટે ઈન્ટેજાર કરીએ છીએ, તેઓ (અ.ત.ફ.શ.) પણ આપણા બેદાર-જાગૃત થવાનો ઈન્ટેજાર કરી રહ્યા છે.

શું હજુ પણ તે સમય નથી આવ્યો ? આપણે યકીન કરી લઈએ કે ‘આપણને નજીત આપનાર ઈમામ (અ.ત.ફ.શ.) જીવંત છે’ શું આપણે યકીન કરીને બીજાઓ સુધી આ સંદેશો પહોંચાડવાનો સમય નથી આવ્યો કે ‘આપણા મહેબૂબ-ચહીતા ઈમામ (અ.ત.ફ.શ.)ની બારગાહમાં પનાહ લેવા સિવાય બીજે કોઈ રસ્તો બાકી નથી?’

ખરેખર આપણે વિશ્વાસ કરવો જોઈએ કે આપણે બધા તેઓ (અ.ત.ફ.શ.)ની સામે હાજર છીએ અને આપણા મહેરબાન ઈમામ (અ.ત.ફ.શ.) આપણાથી એકદમ નજીદીક છે.

ખરેખર ઈમામે અસ્ત્ર (અ.ત.ફ.શ.) આપણાને આપણા કરતા વધારે સારી રીતે ઓળખે છે, આપણો કંઈપણ કરીએ છીએ, તે બધા કામો તેની નજરની સામે હોય છે. આપણી જબાનથી કંઈપણ નીકળે છે તે આપણો સાંભળીએ તે પહેલા હુઝરત (અ.ત.ફ.શ.) આપણી વાતને સાંભળી લેતા હોય છે. શું તેઓ (અ.સ.)ના બાપદાદાઓને નથી ફરમાવ્યું ?

“જો તમે તમારા ઘરની અંદર પણ હોઠ હલાવો તો પણ અમે તમારો કહેવાનો મતલબ સમજી લઈ છીએ.”

આપણાને યકીન છે કે દરેક અઠવાડીએ આપણણું આમાલનામું ઈમામ (અ.ત.ફ.શ.)ની બારગાહમાં પેશ કરવામાં આવે છે. ઈમામ (અ.ત.ફ.શ.) તેને જુએ છે, છતાં પણ આ યકીન આપણાને ગુનાહ કરવાથી રોકતું નથી!! હું તમને અહ્લાહ તથાલાની કસમ આપીને પુછ્યું છું કે શું નાનું બાળક પણ આપણાને જોઈ રહ્યું હોય તો આપણો આપણા કિરદાર બાબતે લાપરવાહી કરીએ ખરા?

શું આપણો સુધરવાની કોશિશ નહીં કરીએ? આ કેવી હિંમત છે કે અહ્લાહ તથાલાના પ્રતિનિધિની નજર સામે બેશરમી સાથે ગુનાહો અંજામ આપી રહ્યા છીએ? આપણો તેઓ (અ.ત.ફ.શ.) તરફ જોતા નથી અને જોઈએ છીએ તો ઓળખતા નથી, પરંતુ તેઓ (અ.ત.ફ.શ.) જુવે પણ છે અને આપણાને ઓળખે પણ છે તેમજ આપણા આમાલની જાણકારી પણ રાખે છે. જો આપણણું યકીન છે કે ઈમામે જમાના (અ.ત.ફ.શ.) આ દુનિયામાં છે, જીવનની દરેક પળોમાં આપણો તેઓ (અ.ત.ફ.શ.)ની નજર સામે છીએ. તેઓ (અ.ત.ફ.શ.) આપણા આમાલને જાણો છે તો પણ ગુનાહ અને ભૂલો શા માટે? યકીન રાખો કે જે કંઈપણ

નેઅમતો આ દુનિયામાં હતી અને છે તે દરેકે દરેક નેઅમતો, ફરીલતો અને કમાલ અખ્લાહ તથાલાના મહાન વલીની મુખ્યારક હસ્તીની બરકતથી જ છે. દરેક ચીજ તેઓ (અ.ત.ફ.શ.)ની મુખ્યારક હસ્તીથી ફાયદો મેળવે છે.

“ખરેખર શૈતાન છેલ્લા જમાનાના શિઅા માટે તાકમાં બોઠેલો છે. જેથી તેઓને પણ હઝરત આઈમ (અ.સ.) અને હઝરત હવ્યા (સ.અ.) જેમ બેહિશ્ટથી બહાર કરી દે, ક્યાંક એવું ન બને કે આ લોકો શૈતાનની જગમાં ફસાઈ જાય અને ઈમામતની જન્તમાંથી બહાર નીકળી જાય. “મોઅમિનને ક્યારેય પણ એક દરમાંથી બે વખત ડંખ મારવામાં નથી આવતો.” (એ જ પ્રકારની ભૂલ બીજી વખત નથી કરતો.)

આવો આપણો આપણા ઈમામ(અ.સ.)ને
એકલા ન મદ્દી દઈએ.

ગૈબતની કરબલામાં ઈમામે જમાના (અ.ત.ફ.શ.)ની
ફરિયાદ છે : **હેلِ مِنْ مُعِيْنٍ**
છે કોઈ મદદગાર?

ફરિયાદ જવાબ વગરની ન રહી જાય, એવું ન બને કે કુઝના ઘોંધાટને કારણે ઈમામે જમાના (અ.ત.ફ.શ.)ની ફરિયાદ આપણા કાનો સુધી ન પહોંચે, કયાંક એવું ન બને કે આપણે બક્કીયતુલ્લાણે ઓકલા મૂકી દઈએ, અલ્લાહ તથાલાની કસમ ઈતિહાસનો ગમ જ તેઓ (અ.ત.ફ.શ.) માટે ઘણો છે હઝરત અલી (અ.સ.)ના સર મુખારકનું ઝખ્મી થવું, જનાબે ઝલ્લરા (સ.અ.)ના પહેલુ મુખારકનું તૂટી જવું, હઝરત મુજજ્જતબા (અ.સ.)ના જિગરના ટુકડા થવા, કરબલાના શહીદોના મુખારક

સર નેજાઓ ઉપર બુલંદ થવા, અસીરાને કરબલાની કેદનો દાગ જેનો ઈલાજ ઝૂંદું સિવાય બીજો કાંઈપણ નથી. આ બધા ગમો આપ (અ.ત.ફ.શ.)ના મુખારક દિલને દુઃખી કરવા માટે કાફી છે.

ખુશનસીબ છે તે લોકો જેઓએ અત્યારે પણ આપ (અ.ત.ફ.શ.)ની નૂરાની બારગાહમાં હાજરી આપવાનો શરફ હાંસિલ કરેલો છે. આપણો લોકો આપણા મનની અયોધ્ય ઈચ્છાઓના અંધકારમાં ઘેરાયેલા છીએ. આપણી ગફલત અને ગુનાહના વાદળોએ આપ (અ.ત.ફ.શ.)ના સૂરજ જેવા ચમકતા ચહેરાને આપણાથી છુપાવી દીધો છે.

આપણો તો ફક્ત ગૈબતનો વિચાર કરીએ છીએ અને ઝૂંડનો ઈન્ટેજાર કરીએ છીએ, પરંતુ અમુક લોકો રજકણોની જેમ હવામાં વાદળો સાથે ઊરી અને ઈમામતના સૂરજનો દીદાર કરી રહ્યા છે.

દુનિયાની પરિસ્થિતિ ઝૂંડ નજીદીક હોવાની ગવાહી આપે છે, ક્યાંક એવું ન બને કોઈ અન્ય કૌમ આપણા કરતા પહેલા ઈમામે અસ્ત (અ.ત.ફ.શ.)નું સ્વાગત કરવા અને તેમના મુખારક હાથ ઉપર બૈઅત કરવામાં આગળ વધી જાય.

નબીઓમાંથી જેઓએ યુસુફે ઝહરા (સ.અ.) પ્રતિ ઈશ્ક અને મોહંબત જાહેર કરવામાં પહેલ કરી તેઓને ઊલુલ અજ્મનો દરજો પ્રાપ્ત થયો.

કરબલાના બહેતરીન શહીદોએ જ્યારે પોતાનાં ઈમામની અવાજ “હેલْ مِنْ نَاصِرٍ يُنْ” ઉપર લબ્બોક કહી અને સાબિત કરમ રહ્યા, ત્યારે તેઓને એવો દરજો હાંસિલ થયો કે દુનિયાભરના ઈન્સાનોને આ દરજો હાંસિલ કરવાની તમના થાય છે.

अत्यारे ઈમामે અસ્ત (અ.ત.ફ.શ.)ની મદદ માટે, તેઓના મદદગારોમાં જગ્યા હાંસિલ કરવા માટે જલ્દી કરીએ, કારણ કે હજુ ઈમામ (અ.ત.ફ.શ.)ના અન્સારો અને સાથીઓની પસંદગી થઈ રહી છે.

આવો આપણા ઝમાનાના ઈમામ (અ.સ.)ની વધારે માઅરેફત હાંસિલ કરીએ

શિયા અકાઈદ પ્રમાણે સાચી ખુશનસીબી ફક્ત અહલેબૈત (અ.મુ.સ.)ની માઅરેફત અને તેઓના ફરમાન મુજબ અમલ કરવાથી હાંસિલ કરી શકાય છે. એટલે સુધી કે જો કોઈ ઈન્સાન ૭૦ પયંગંબર જેટલા નેક આમાલ અંજામ આપે, પરંતુ અમીરુલ મોઅમેનીન (અ.સ.) અને તેઓની પાકીઝ ઔલાદ પ્રત્યે મોહબ્બત ન રાખે તો તેનો કોઈપણ નેક અમલ કબૂલ નહી થાય. બિલકુલ આ જ પ્રમાણે પોતાના ઝમાનાના ઈમામ (અ.સ.)ની માઅરેફત જરૂરી છે. જેમ કે શિયા અને સુન્ની દરમિયાન મશહૂર અને મુતવાતિર હદીસ છે.

“જે કોઈ પોતાના ઝમાનાના ઈમામની માઅરેફત વગર મૃત્યુ પામે, તેની મૌત જાહેલિયતની મૌત છે.”

આ હદીસમાં આ બાબત ધ્યાન દેવા જેવી છે કે કોઈ અગિયાર ઈમામ (અ.મુ.સ.)ની માઅરેફત અને મોહબ્બત રાખતો હોય, પરંતુ બારમાં ઈમામ (અ.સ.)ની માઅરેફત અને મોહબ્બતમાં કોતાહી કરે તો તેની મૌત જાહેલિયતની મૌત થશે.

ઈમામત ઊસૂલે દીનમાંથી છે. તેમાં તકલીફ જાઈજ નથી માટે શરીઅત પ્રમાણે દરેક જવાબદાર વ્યક્તિ ઉપર લાજીમ છે, કે

પોતે જ ઈમામની માઅરેફત હાંસિલ કરવાની કોશિશ કરે, જેથી જાહેલિયતની મૌતથી નજીત મેળવી શકે, બરજખમાં પોતાના અકાઓદ અને નેથેમતે ઈમામત બાબતે જવાબ આપી શકે.

ઈમામે અસ્સ (અ.ત.ફ.શ.)ની માઅરેફત ઓટલે ફક્ત તેઓનું નામ વંશ, વિલાદતની તારીખ અને જય્યા જાણવું કાઢી નથી, સંપૂર્ણ રીતે આ માઅરેફત હાંસિલ કરવા બાબતે તર્કશાસ્થી અને અક્કલમંદ લોકો પણ ગુંચવણમાં મૂકાયેલા છે, પરંતુ શરીઅત પ્રમાણે દરેક જવાબદાર વ્યક્તિને પોતાની શક્તિ પ્રમાણે મોહબ્બત ઈતાઅત અને માઅરેફતમાં આગળ વધવું જોઈએ.

આ બાબતે ઊંડાણપૂર્વક વિચારીએ શૈખ તૂસી અને શૈખ અન્સારી જેવા કરોડો બુજુર્ગો પણ ઈમામે અસ્સ (અ.ત.ફ.શ.)ના એક શ્વાસની કિંમત પણ અદા કરી શકતા નથી.

ઈમામે અસ્સ (અ.ત.ફ.શ.)નું વ્યક્તિત્વ, સિફતો, કમાલ અને માન-મરતબો લોકો દરમ્યાન સપૂર્ણ રીતે સ્પષ્ટ નથી. ખૂબજ અફસોસની વાત છે કે ઘણા બધા લોકો ઈમામ (અ.ત.ફ.શ.)ના હકીકી દરજાથી અજાણ છે.

ઈમામે રજા (અ.સ.) ફરમાવે છે કે,

“ઈમામ (અ.સ.) પોતાના જમાનામાં અજોડ વ્યક્તિત્વના માલિક હોય છે. કોઈપણ તેની બરાબરી નથી કરી શકતું, કોઈપણ તેના દરજાની નજીદીક નથી પહોંચી શકતું, તેના જેવું વ્યક્તિત્વ ધરાવનાર બીજું કોઈ જન્મયું જ નથી હોતું, તેઓ બેમિસાલ હોય છે.”

ઘણી બધી રિવાયતોમાં આ બાબત ઉપર ભાર આપવામાં આવ્યો છે કે કોઈપણનો અહુલેબૈત (અ.મુ.સ.) સાથે મુકાબલો

(સરખામણી) ન થઈ શકે. આ આસમાની ખાનદાનનો મુકાબલો (સરખામણી) બીજા કોઈપણ સાથે કરવો જાયેજ નથી.

ધારો કે ઈમામે અસ (અ.ત.ફ.શ.)ની અજમતની સરખામણી બીજા સાથે કરવામાં આવે, તો આકાશગંગાની સામે હવામાં ઊડતા રજકણો અથવા મહાસાગરની સામે એક બુંદ પાણી જેવી સરખામણી થશે.

જો આપ (અ.ત.ફ.શ.)ને સૂરજ અને બીજાઓને મીણબત્તી સાથે સરખામણી કરશો, તો પણ અયોઝ કહેવાય. કારણ કે ઈમામે માઅસૂમીન (અ.મુ.સ.)ની સરખામણી કોઈપણ સાથે ન થઈ શકે.

મહુમ આકાએ હુસૈન તબાતબાઈ બુરુજદી જે શિઆઓના મરજાએ તકલીદ હતા. એક દિવસ નમાજ પછી દુઆમાં આપનું નામ ઈમામે જમાના (અ.ત.ફ.શ.)ની સાથે લેવામાં આવ્યું, તો આપ ગમગીન થયા અને નારાજ થઈ બોલી ઉઠ્યા કે “ચૂપ થઈ જાઓ, હું કોણ છું કે મારું નામ ઈમામે જમાના (અ.ત.ફ.શ.)ના પાકીજા નામની સાથે મારું નામ લ્યો છે ?”

આપણા સમાજની અફસોસજનક બાબત છે કે અમુક ગિરોહ જુદી-જુદી રાજકારણી, ફલસફી, ઈરફાની અને સૂફી વિચારધારાને કારણે રંગબેરંગી કિતાબો છપાવી, તેને અલ્લાહ તથાલાની નજીદીક થવાનો રસ્તો બતાવે છે. હકીકતમાં આસમાની દીન શિઆ મજહબની તાતીમ પ્રમાણે દરેક જમાનામાં બાબુલ્લાહ ફક્ત અને ફક્ત તે જમાનાના ઈમામ (અ.સ.) છે. તે સિવાયનો રસ્તો અલ્લાહ તથાલા કે તેની ખુશનુદી સુધી પહુંચાડી શકતો નથી. કારણ કે અલ્લાહ તથાલાનો ઈરાદો છે ‘તેની બારગાહ સુધી

પહોંચવા માટેનો વસીલો અહલેબૈત (અ.મુ.સ.)ને બનાવવામાં આવે' પછી જે કોઈ પોતાની ઈચ્છા પ્રમાણે, પોતાના ઘડી કાઢેલા રસ્તા પ્રમાણે નબુષ્યતના ખાનદાનથી દૂર રહીને અને પોતાના જમાનાના ઈમામ (અ.ત.ફ.શ.)થી દૂર રહીને અલ્લાહ સુધી પહોંચવાની કોશિશ કરે તે નકામી મહેનત કરે છે. એટલું જ નહી કે તેની કોશિશનું અલ્લાહ તાદ્વાની નજીદીક કાંઈ મહત્વ નથી, પરંતુ તે અલ્લાહ તાદ્વાના કહેરો-ગાળબની આગને લાયક છે.

કોઈએ અબા અજીત્ત્વાહ ઈમામ હુસૈન (અ.સ.)ને પૂછ્યું કે, "અલ્લાહ તાદ્વાની માઅરેફત એટલે શું ?"

આપ (અ.સ.) ફરમાવ્યું કે, "દરેક જમાનામાં લોકો ઉપર જે ઈમામની ઈતાઅત વાજિબ છે તેની માઅરેફત હાંસિલ કરવી."

- બેહાડુલ અનવાર, જિ. ૨૩, પેજ. ૮૩

બની ઈસ્સાઈલમાં એક કુટુંબ એવું હતું કે જેનો કોઈપણ સભ્ય ૪૦ દિવસ સુધી દુઅા કરતો તો તેની દુઅા જરૂર કબૂલ થતી અને હાજત પૂરી થતી હતી, પરંતુ આ કુટુંબના જ એક સભ્યની ૪૦ દિવસ પછી પણ દુઅા કબૂલ ન થઈ, પછી તે હજરત ઈસા (અ.સ.) પાસે આવ્યો અને દુઅા કબૂલ ન થવાનું કારણ પૂછ્યું. હજરત ઈસા (અ.સ.)એ દુઅા કરી તો વહી નાજિલ થઈ 'અય! ઈસા મારા બંદાએ મારા સુધી પહોંચવા માટે બીજો રસ્તો અપનાવ્યો છે. તેના દિલમાં આપની નબુષ્યત માટે શક રાખીને મને યાદ કરી રહ્યો છે, આવી હાલતમાં દુઅા કરતા કરતા તેની ગરદન તૂટી જાય અને આંગળીઓ બેજાન થઈ જાય તો પણ હું તેની દુઅા કબૂલ નહી કરું.'

- કાઝી, જિ. ૨, પેજ. ૪૦૦

આજ કારણથી જિયારતે આવે યાસીનમાં અગિયાર ઈમામો (અ.મુ.સ.)ની ઈમામત બાબતે ગવાહી આખ્યા પછી ઈમામે અસ્ક (અ.ત.ફ.શ.)ની વિલાયત અને ઈમામતનું ભારપૂર્વક એવાન કરીએ છીએ. કારણ કે આજના જમાનામાં ખુશનસીબીનો રસ્તો, સીધો રસ્તો, નજીતની કશ્તી, અલ્લાહના અમાનતદાર, અલ્લાહની મહાન નિશાની, જમીનમાં તેના જાનશીન, ખલીફા અને વસી, હક્કના વલી, પરવરદિગારના હબીબ, યદૃલ્લાહ, અયનુલ્લાહ, હુજ્જતુલ્લાહ, અલ્લાહનો વાયદો, અલ્લાહનો રાજ, અલ્લાહના રાજોની હિફાજત કરનાર, ફરિયાદે પહોંચનાર, ઊમતની પનાહુંગાહ, ફેઝનો વાસ્તો, હિદાયતનો પરચમ, અલ્લાહનો કલેમો, અલ્લાહની મજબૂત રસ્સી, મોઅમિનોના વલી, નેઅમતોના વલી, જમાનાને પનાહ આપનાર, હજરત બકીયુંતુલ્લાહીલ આયજમ (અ.ત.ફ.શ.)ની પાકીજા હસ્તી જ છે. માટે જ જિયારતમાં આપણે પઢીએ છીએ.

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا سَبِيلَ اللَّهِ الَّذِي مَنْ سَلَكَ حَرْبًا هَلَكَ

“સલામ થાય આપના ઉપર અય અલ્લાહના રસ્તા જેના ઊપર ન ચાલનાર હલાક થાય છે.”

તેઓ (અ.ત.ફ.શ.)ની બીજી જિયારતમાં આ પ્રમાણે આવ્યું છે.

“હું ગવાહી આપું છું કે આપની વિલાયતને કારણે આમાલ કબૂલ થાય છે, આમાલ પાકીજા બને છે, નેકીઓમાં વધારો થાય છે, બૂરાઈ ખત્મ થાય છે. દરેક ઈન્સાન જે આપ (અ.ત.ફ.શ.)ની વિલાયત-ઈમામતને કબૂલ કરે છે તેના આમાલ કબૂલ થાય છે. તેની વાતોની તસ્દીક કરવામાં આવે છે-કબૂલ કરવામાં આવે

છે, તેની નેકીઓમાં અનેક ગણો વધારો થાય છે. જે આપની વિવાયતનો વિરોધ કરે છે, આપની માઅરેફતથી અજાણ છે, બીજાઓને આપના ઉપર અગ્રતા આપે છે, અલ્લાહ તથાલા તેને ઊંધા મોઢે જહુન્નમમાં નાખી દેશે. તેના આમાલ કબૂલ નહીં કરે અને ક્યામતને દિવસે મિજાનમાં તેના આમાલોનું વજન કાંઈપણ નહીં હોય.”

આપણી માટે જરૂરી છે કે અલ્લાહ તથાલાની બારગાહમાં પૂરી તવજ્ઝોહ સાથે અલ્લાહ, રસૂલ અને તેની હુક્કતની માઅરેફત માટે દુઅ કરીએ. પોતાની જતને માઅરેફતના નૂરમાં દુબાડીએ, જ્યારે આપણે આ મહાન હસ્તીની જેવી માઅરેફત મેળવવી જોઈએ તેવી માઅરેફત મેળવી લઈશું અને અલ્લાહના વલી પ્રત્યેની આપણી જવાબદારી અદા કરવામાં ધ્યાન આપશું, ત્યારે ઈલાહી નૂર દિલમાં રોશન થશે, માં-બાપ અને ઔલાદની મોહંબત કરતા ઈમામ (અ.સ.)ની મોહંબત અનેક ગણી વધી જશે.

જો આપણે આવી મોહંબત હુઝરત (અ.ત.ફ.શ.) માટે નથી ધરાવતા, તો એ આપણી ઓછી માઅરેફત અને જવાબદારીઓ અદા કરવા પ્રત્યેની ગફકતને કારણો છે. આપણાને તેઓની હકીકી માઅરેફત જ નથી, ખાલિક અને મખ્લૂકના સંબંધમાં તેઓના વસીલા પ્રત્યે ધ્યાન નથી આપતા, આપણા કામો સુધારવા માટે જાહેરી કારણો ઉપર જ આધાર રાખીએ છીએ, આ પાકીજા હસ્તીને ભૂલી જઈએ છીએ, જે જમીન અને આસમાન વચ્ચેની કરી છે. માટે જ ગૈબતના જમાનામાં આ દુઅ ઉપર ભાર મૂકવામાં આવ્યો છે.

“અય અલ્લાહ મને તારી માઅરેફત અર્પણ કર” હું મારી જતને કહું છું કે ઈમામતના ‘અલીફ’થી શરૂઆત કરવી જોઈએ.

જલ્દી ઝડૂર માટે દુઆ

શિયા સમાજમાં આ હઝરત (અ.ત.ફ.શ.)ની વિવાયતને કબૂલ કરનારાઓ દરમિયાન ગફકલતને ખત્મ કરવી બહુ જ જરૂરી છે, કારણ કે ઈમામે ઝમાના (અ.ત.ફ.શ.)ની ગૈબત એક સામાન્ય બાબત બનીને રહી ગઈ છે. જેના કારણે આપણો એક હાજર નાજર અને શાહીદ ઈમામ (અ.ત.ફ.શ.)થી ગાફિલ થતા જઈએ છીએ, જરૂરી છે કે લોકોને જાગૃત કરીને આ ગફકલત ખત્મ કરવામાં આવે.

જો આપણો ગૈબતને ઈમામે ઝમાના (અ.ત.ફ.શ.) માટે કેદ સમજીએ છીએ, તો તે શિયા સમાજ માટે એક મહેરભીયત છે અને અલ્લાહ તાદ્વાલાની મહાન નેઅમતથી દૂરી છે. ઈમામ (અ.સ.) વગરનું જીવન જીવન જ નથી એમ સમજને દિલના ઊંડાણથી, બળતા દિલે, ઈમામે ઝમાના (અ.ત.ફ.શ.)ના ઝડૂર માટે અલ્લાહ તાદ્વાલાની બારગાહમાં દુઆ કરવી જોઈએ. કારણ કે, ઝડૂર માટે સાચી અડયારા ખુદ લોકોનું તૈયાર ન હોવું જ છે. કદાચ દુનિયાનું જુલ્દો-જોરથી ભરાઈ જવાનો મતલબ એમ હોય કે જુલ્દી વધી જવાથી, પોતાના હકો બરબાદ થતા જોઈને લોકો જાગૃત થઈ જાય કે આની સુધારણા ઈન્સાનોથી શક્ય નથી. જેના પરિણામ સ્વરૂપે લોકો ઈમામે અસ (અ.ત.ફ.શ.)ની મહેરબાની ઈન્સાફ તરફ તવજ્જોહ કરશે અને અલ્લાહ તાદ્વાલાની બારગાહમાં દુઆ માંગશે, જે દુઆ કબૂલીયતના દરજા સુધી પહોંચશે.

સર્વશક્તિમાન પરવરદિગારની બારગાહમાં એક અશક્ત લાચાર બંદાની આજીજનું નામ દુઆ છે અને આ મુશ્કેલીઓ દૂર થાય તેનું નામ કબૂલીયત છે. જ્યાં પણ જલ્દી ઝડૂરની વાત

આવે ત્યાં દુઅા ઊપર ચર્ચા કરવી જરૂરી થઈ જાય છે. કારણકે, દુઅા જલ્દી ઝહૂર માટે અસરકારક અને મહત્વપૂર્ણ છે તે માટે જ જલ્દી ઝહૂર માટે દુઅા કરવાનું ખાસ મહત્વ છે. જે હજરત (અ.ત.ફ.શ.)ના ઝહૂર માટે અસરકારક છે. અઈમહ માઅસૂમીન (અ.મુ.સ.)ની અમુક રિવાયતો પ્રમાણે આપણને ઝહૂર માટે દુઅાનું ફરમાન ન પણ હોત, તો પણ આપણી જવાબદારી છે કે ઝહૂર માટે દુઅા કરીએ અને એક પળ માટે પણ અલ્લાહની વિશાળ રહેમતથી માયુસ ન થવું જોઈએ. જેવી રીતે એક વ્યક્તિ અથવા કુટુંબ કોઈ મુશ્કેલીમાં હોય અને પરેશાન થઈને ખૂબજ દુઅા માંગો અને માઅસૂમીન (અ.મુ.સ.)થી તવસ્સુલ કરવામાં થાકતા નથી. એવી જ રીતે આ જીવંત બાબત માટે જે તમામ રૂહાની અને માદ્દી મુશ્કેલીને દૂર કરનાર છે હિંમત હાર્યા વગર અચૂક દુઅા કરતા રહેવું જોઈએ. જો અત્યાર સુધી ગફ્લત કરી હતી તો હવે તે ખોટની ભરપાઈ કરી નાખો.

સૈયદ ઈબ્ને તાઉિસ (રહે.) જે એક મહાન શિયા આલિમ હતા. તેઓને ઘણી વખત ઈમામ (અ.ત.ફ.શ.)ની મુલાકાતનો શરફ મળ્યો હતો. ઈમામ (અ.ત.ફ.શ.)એ તેમને ફરજંદ કહી સંબોધ્યા હતા. જેઓ ઈલાહી રાઝો અને ઈસ્મે આજમના અમાનતદાર હતા. તેઓ પોતાના ફરજંદને સંબોધીને ફરમાવે છે કે,

“જાણી લ્યો કે તમારી મહત્વપૂર્ણ જરૂરત એ હોવી જોઈએ કે તેની (મુલાકાતની) તમન્ના કરો કે જેની પનાહમાં તમે હિદાયત પામો છો, તમારી હિદાયત થાય છે. તમારી નમાજ અને રોજા પછી હાજત માંગો, તેમાં પ્રથમ હાજત તમારા જમાનાના ઈમામ (અ.ત.ફ.શ.) માટે હોવી જોઈએ, ઈમામે જમાના (અ.ત.ફ.શ.)ની

હાજતને પોતાની હાજતો (ઈચ્છાઓ) ઉપર અગતા આપો. કારણ કે, તમામ દુનિયા અને તેમાં રહેનારા લોકો આ હજરતની મુખારક હસ્તીને કારણો જ જીવંત છે. જે કાંઈ હું કહું છું તેના ઉપર અમલ કરો. કારણ કે, આ રોશન હકીકત છે કે જો કોઈપણ પોતાના મૌલા બાબતે કોતાણી કરે, મેં જે બયાન કર્યું છે તેના પર અમલ કરવામાં ગફલત કરે તો અલ્લાહની કસમ આ શરમજનક ભૂલ છે.

શું તમે ક્યારેય વિચાર્યું છે કે આપણી હિદાયત કરનાર પાકીજા ઈમામો (અ.મુ.સ.)એ આ બાબત આટલું બધું મહત્વ શા માટે આપ્યું છે?

શું આ બાબતની અગત્યતા ઉપર કોઈ વખત ધ્યાન આપ્યું છે? ફરી પાછો એક વખત કહું છું જે કાંઈ મેં બયાન કર્યું છે તે પછી તમારી પાસે કોઈ બહાનું બચતું નથી કે તમે જલ્દી ઝડૂર થવા માટે દુઅા કરવાને મહત્વ ન આપો.

ટૂંકમાં હજરત વલીએ અસ (અ.ત.ફ.શ.)ના જલ્દી ઝડૂર માટે દુઅા કરવી અસરકારક છે. મોહિબત, માઅરેફત, વફાદારી અને દીનદારીની નિશાની છે. દરેક શિઅાને પોતાના ઈમામ (અ.સ.)ના જલ્દી ઝડૂર માટે દુઅા કરવી જોઈએ.

દુઅાની નવાઈ પમાડનારી અસરો

એક કિતાબ ‘મિકયાલુલ્મકારીમ’ કે જે દુઅાની બરકતો અને અસરોને બયાન કરે છે અને ઝડૂરમાં જલ્દી થાય તે માટે ઈમામે અસ (અ.ત.ફ.શ.)ના શિઅાઓ અને મોહિબ્બોની જવાબદારીઓનું બયાન કરે છે તેમજ સાથે સાથે ગૈબતના ઝમાનામાં પઢવામાં આવતી દુઅાઓના બાબતે એક અમૂલ્ય

તોણકો છે. આ કિતાબનું સંપાદન ઈમામે ઝમાના (અ.ત.ફ.શ.)ના મુખારક હુકમથી થયું છે એટલે સુધી કે તેનું નામ પણ હજરતે પસંદ કર્યું છે. જેનું વાંચન ઈમામ (અ.સ.)ના આશિકો માટે ઘણું બધું ફાયદાકારક અને ઉમ્મીદ બક્ષ છે.

આ કિતાબના પહેલા ભાગમાં લેખકે આયતો અને રિવાયતોની રોશનીમાં ઈમામે ઝમાના (અ.સ.)ના જલ્દી ઝહૂરની દુઅા માટે ૧૦૨ ફાયદાઓ અને અસરો બધાન ફરમાવી છે તેમાંથી અમુકની તરફ અહીં ઈશારો કરીએ છીએ.

- * ખુદાની નજીદીક સૌથી સારો અને પસંદીદા અમલ છે પરવરદિગાર અને રસૂલેખુદા (સ.અ.વ.)ની ખુશનુદીનું કારણ છે.
- * ગુનાહો માફ થાય છે અને ગુનાહો નેકીમાં ફેરવાઈ જાય છે.
- * અલ્લાહ તથાલા અને રસૂલેખુદા (સ.અ.વ.)ની તાઅજીમ અને ફરમાબરદારી છે.
- * માનવંત પયગંબર (સ.અ.વ.) અને ઈમામે ઝમાના (અ.ત.ફ.શ.)ની શફાઅતના હક્કદાર બનાવે છે.
- * ઈલાહી વચન અને વાયદાથી વક્ફ અને રિસાલતના હક અદા કરવાનું માધ્યમ છે.
- * દુઅા કબૂલ થવાનું, બલા અને અજાબ દૂર થવાનું, નેઅમતો નાજિલ થવાનું અને રિજૂકમાં બરકત થવાનું કારણ બને છે.
- * જાગૃત અથવા સ્વખની હાલતમાં દિલમાં આપના દીદારની તમન્ના-ઈચ્છા થાય છે.
- * ઝહૂરના સમયે દુનિયામાં પરત ફરવાનો મૌકો મળે છે.
- * દિલમાં ઈમામે ઝમાના (અ.ત.ફ.શ.)ની નૂરે વિલાયતનું પ્રમાણ વધવાનું કારણ છે.

- * આખેરતના અજાબથી નજીતનો (મુક્તિ)નો પરવાનો છે.
- * અલ્લાહ તાલાની મદદ મળે છે.
- * ઉમ્રમાં વધારો થાય છે.
- * ‘જલ્દી ઝડૂર’ની દુઆ કરવાવાળાને ઈલમ હાંસિલ કરવાવાળા જેટલો સવાબ મળે છે.
- * ‘જલ્દી ઝડૂર’ની દુઆ માંગવાવાળાને અમીરુલ મોઅમેનીન (અ.સ.)ની સાથે મહેશૂર કરવામાં આવશે.
- * ‘જલ્દી ઝડૂર’ની દુઆ કરવાવાળાને ઈમામે જમાના (અ.ત.ફ.શ.)ની દુઆ મળે છે.
- * ‘જલ્દી ઝડૂર’ની દુઆ કરવાવાળો ખુદાવંદે મુતાલ અને રસૂલેખુદા (સ.અ.વ.)ની નજીદીક મહબૂબતરીન મજલૂક બની જાય છે.
- * પયગંબરે અકરમ (સ.અ.વ.)ની દુઆ સાથે અને જમાનત સાથે જન્નતમાં દાખલ થવાનું કારણ બને છે.
- * મજલૂમની મદદ કરવા જેટલો સવાબ મળે છે.
- * હિન્દુ સૈયદુશ્શોહદાય (અ.સ.)ના ખૂનનો બદલો લેવા-વાળાઓનો સવાબ મળે છે.
- * સિત્તેર હજાર ગુનેહગારો માટે ‘જલ્દી ઝડૂર’ની દુઆ કરવાવાળાની શફાઅત કબૂલ કરવામાં આવશે.
- * ક્યામતના દિવસે અમીરુલ મોઅમેનીન (અ.સ.)ની દુઆ સાથે-સાથે હશે.
- * દુઆ ખુદ દુઆ કરવાવાળાને હિસાબ વગર જન્નતમાં દાખલ કરશે.
- * ઈજલીસના મોટાને ઝખી કરવાનું કારણ છે.
- * ક્યામતના દિવસે ઘાસથી અમાનનું કારણ છે.

- * જે બોંડકમાં ઝહૂરમાં જલ્દી થાય તેવી દુઆ કરવામાં આવે છે ત્યાં ફરિશતા હાજર થાય છે.
- * પયગંબરે અકરમ (સ.અ.વ.)ની સાથે રહી શહાદત અને હિન્દુરત મહિદી (અ.ત.ફ.શ.)ના પરચમ તળે રહેવાનો શરફ અને સવાબ મળે છે.
- * આખેરતમાં ‘જલ્દી ઝહૂર’ની દુઆ કરવાવાળાના દરજાને દરેક શહીદ કરતા ઊંચો હશે.
- * હિન્દુરત સિદ્ધીકાંઈ તાહેરા (સ.અ.)ની શફાઅત ‘જલ્દી ઝહૂર’ની દુઆ કરવાવાળાને મળશે.
- * ‘જલ્દી ઝહૂર’ની દુઆ કરવાવાળાના દુનિયા અને આખેરતના દરેક ગમ દૂર થઈ જશે.
- * ‘જલ્દી ઝહૂર’ની દુઆ કરવાવાળાના હક્કમાં ફરિશતા દુઆ કરતા રહે છે.

હવે જ્યારે એ વાતની ખબર પડી ગઈ કે દુઆની અસર ઝહૂરને નાયદીક થવામાં કેટલી અસરકારક છે, તો આ વાત જાગૃતિનું કારણ બનશે કે અગર મોમીન ગૈબતના ઝમાનામાં પોતાની નજીત અને પોતાની ભલાઈ માટે પોતાના પેશવાના ‘જલ્દી ઝહૂર’ને ખુદાથી તલબ કરશે તો ખુદા તેના માટે એવા રસ્તાઓ ખોલી દેશે, જેનાથી તે પોતાના ઈમામ (અ.સ.)ને ઓળખી લેશે અને તેઓની તરફ ધ્યાન કેન્દ્રીત થઈ જશે અને આ રસ્તા પર વધારેમાં વધારે કોશિશ કરશે.

ઈમામે મુન્તાજર (અ.સ.)ના ઝહૂર માટે દુઆ કરવી અસરકારક અને મહત્વપૂર્ણ અમલ છે કે જેના માટે દરેક શિઅયાએ

કોશિશ કરતા રહેવું જોઈએ. દરેક જગ્યાએ દરેક સ્થળે અને સમયે તેને ભૂલવું ન જોઈએ અને તેને છોડી દેવું અથવા તેનાથી ગફલત વર્તવા માટે કોઈનું કોઈપણ પ્રકારનું બહાનું કબૂલ ન થઈ શકે, ખરેખર જે લોકો અલ્લાહની હુઝુત ઉપર અકીદો રાખે છે તે પોતાની વ્યક્તિગત, સામાજિક અને રાજકીય સત્તા તેમજ પોતાની ઈલ્મી, વિચારસાહી અને માલો-દૌલતના પ્રભાવ પ્રમાણે ઈમામ (અ.સ.) બાબતે જવાબદાર છે.

આજના જમાનામાં ઈમામ (અ.ત.ફ.શ.)ની મદદ માટે જરૂરી ચીજોમાંથી એક ઈમામે જમાના (અ.ત.ફ.શ.)ની માલી મદદ છે.

બહુજ અફસોસની વાત છે કે ઈમામે અસ (અ.ત.ફ.શ.)ની આટલી બધી સખત જરૂરત હોવા છતાં પણ શિઆ સમાજમાં તેઓ બાબતે બહુજ ઓછી માહિતી છે. દુનિયાના લોકો ઈમામે અસ (અ.ત.ફ.શ.) બાબતે વાંચન કરે, તેઓ બાબતે કાંઈ સાંભળે, જાગુકારી મેળવે, તે બાબતે કોઈપણ પ્રકારની સગવડતા નથી. અત્યાર સુધી અલ્લાહ તાલાની આ જીવંત હુઝુત બાબતે જાગુકારી આપવા માટે અમુક જગ્યાએ અમુક લોકો તેમજ સંસ્થાઓ જે કાંઈપણ કામ કરી રહ્યા છે. તે જેટલું થવું જોઈએ તેના પ્રમાણમાં ઘણું જ ઓછું થયું છે.

વધારે અફસોસની વાત એ છે કે અમુક અહલેબૈત (અ.મુ.સ.)ના દુશ્મનો, ગુમરાહ ફિરકાઓ ઈસ્લામી દેશોમાં અઠળક માલ ખર્ચને પોતાની બાતિલ વિચારસરણીઓને ફેલાવી રહ્યા છે. પરંતુ આપણે પાકીઝા ઈસ્મતવાળા ખાનદાનના

ચાહવાવણાઓ તબલીગ જેવી અગત્યની જવાબદારીથી ગાફિલ છીએ.

અલ્લાહ તથાલા કુરાને શરીફમાં ઈરશાદ ફરમાવે છે કે,
مَنْ ذَا الَّذِي يُقْرِضُ اللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا فَيُضَاعِفَهُ لَهُ أَضْعَافًا ۝ كَثِيرَةً

“કોણું છે જે અલ્લાહની રાહમાં કર્જ આપે, જેથી અલ્લાહ તેને અનેક ગાણું અતા કરે.” - સૂરૂઅે બ્કરહ, આયત. ૨૪૫

આપણો દરેક એ જાણીએ છીએ કે આ આયત કર્જ હસ્તા આપનાર અને ગરીબોની મદ્દ કરનાર સંસ્થાના બોર્ડ ઉપર લખવામાં આવે છે. જેથી આસપાસના લોકોનું ધ્યાન રહે તેમજ નેક કામો ઉપર ખર્ચ કરનારાઓને ઉત્તેજન મળો, જ્યારે આ આયતના અસલ હેતુથી આપણો બિલ્કુલ ગાફિલ છીએ. આ આયતમાં બધા ઈન્સાનો માટે માઅરેફતની રાહમાં કોશિશ કરવાનું એવાન છે, જે જમીન ઉપર અલ્લાહના ખલીફાની મોહબ્બત અને વિલાયતના માટે તેઓની માઅરેફત મેળવવાની કોશિશ કરે છે.

જ્યારે ઈમામ સાદિક (અ.સ.)ને ઉપરોક્ત આયત બાબતે સવાલ પૂછવામાં આવ્યો ત્યારે આપ (અ.સ.)એ ફરમાવ્યું કે, “ઈમામ (અ.સ.) સાથે જોડાએલ રહેવા બાબતે નાજિલ થયેલ છે.”

- ઉસ્લૂલે કાઝી, બિલ્દ. ૧, પેજ. ૧૨૮

આ જ રીતે એક બીજી હૃદીસમાં ફરમાવે છે કે,

“અય મિથ્યાહ! એક દિરહમ જે ઈમામ (અ.સ.)ને પહોંચે તે ઓહદના પહાડ બરાબર છે.” આયતુલ્લાહ મૂસવી ઈસ્લાહાની જેઓ મિક્ર્યાલુલ મકારીમના લેખક છે તેઓ કાઓમ (અ.સ.)

માટે દુઅા કરવાના ફાયદાઓના પ્રકરણમાં જૈબતના ઝમાનામાં શિઆઓની જવાબદારી અને ઈમામ (અ.સ.) સાથે સિલેરહેમ બાબતે અનેક રિવાયતો અને હદ્દીસોની નોંધ કર્યા પછી તેઓ ફરમાવે છે.

“મોઅમિનને જોઈએ કે દર વર્ષે પોતાના માલમાંથી કાંઈપણ ઈમામ (અ.સ.)ને હદ્દીયો આપે. આ કામ દર વર્ષે કરતો રહે. માલદાર, ગરીબ, લ્લી અને પુરુષ દરેકે પોતાની હેસીયત અને શક્તિ પ્રમાણે આપવું જોઈએ. રિવાયતમાં તેનું પ્રમાણ નક્કી કરવામાં નથી આવ્યું. આ કામ મુસ્તહબ-પસંદીદા છે તેના ઊપર ખાસ ભાર આપવામાં આવ્યો છે. જેને ઈમામ (અ.સ.)ની ભાષામાં ફરીજા તરીકે યાદ કરવામાં આવેલ છે.

કુલયનીએ કાફીમાં પોતાની સનદ સાથે ઈમામ સાચિક (અ.સ.)થી નકલ કરેલ છે.

“અલ્લાહ તથાલા પાસે કોઈપણ ચીજ ઈમામ (અ.સ.) માટે દિરહમો ખર્ચ કરવા કરતા વધારે પસંદીદા નથી. અલ્લાહ તથાલા એક દિરહમના બદલામાં બેહિશ્તમાં ઓહદના પહાડ બરાબર સવાબ આપશે.”

બીજી એક ભરોસાપાત્ર હદ્દીસ આપ (અ.સ.)થી નકલ કરવામાં આવેલ છે. જેમાં આપ (અ.સ.)એ ફરમાવ્યું કે, “હું મદીનામાં માલદાર હોવા છતાં પણ ઘણી વખત આપની પાસેથી એક દિરહમ પણ કબૂલ કરું છું કારણ કે તમો પાકો-પાકીજા થઈ જાઓ.”

- મિદ્યાલુલ મકારીમ, બિ.૨, પેજ.૩૫૧-૩૫૩

દરેક એવો ઈન્સાન જે એમ વિચારે કે ઈમામ (અ.સ.) લોકો પાસેથી મળનાર ચીજોના મોહતાજ છે. તે ઈન્સાન ઈમાનની

ભૂલ છે. ખરેખર તો ઈન્સાન મોહતાજ છે કે ઈમામ (અ.સ.) તેના માલને કબૂલ કરે.

અલ્લાહ તથાલાનો ઈરશાદ છે.

“તેઓના માલમાંથી સદકો લઈ પાકો-પાકીજા કરી દ્વયો.”

કુરુએ કાફીમાં ઈમામ સાદિક (અ.સ.)ની એક દિલયશ્ય હદ્દીસ નકલ કરવામાં આવેલ છે. આપ (અ.સ.) ફરમાવે છે કે “હજ બાબતે એક દિરહમ વાપરવો તે બીજા કામો માટે દસ લાખ દિરહમ વાપરવા જેવું છે અને એક દિરહમ જે ઈમામ (અ.સ.) સુધી પહોંચે તે હજમાં દસ લાખ દિરહમ વાપરવા જેવું છે.”

ઈમામ (અ.સ.)ની આ હદ્દીસ ઉપર વિચાર કરીએ તો એક રૂપિયો હજમાં વાપરવો બીજા નેક કામોમાં દસ લાખ રૂપિયા વાપરવા બરાબર છે અને એક રૂપિયો ઈમામે અસ (અ.ત.ફ.શ.)ની રાહમાં વાપરવો તે દસ લાખ રૂપિયા મકબૂલ હજમાં વાપરવા બરાબર છે. સાદા હિસાબ પ્રમાણે એક રૂપિયો ઈમામ (અ.સ.)ની રાહમાં વાપરવો બીજા નેક કામોમાં એક અબજ રૂપિયા વાપરવાના બરાબર છે આમાં કાંઈ નવાઈ પામવા જેવું નથી. આજ શિઆ અકાઈદનો પાયો છે.

આપણો અકીદો છે કે અલ્લાહ સુખાનહુએ તમામ જહાન, ગ્રહો, આસમાન, બધી જ મખલૂક, ફરિશતાઓ, જિન્નાતો બધુ જ અહુલેબૈત (અ.મુ.સ.)ના તુક્કેલમાં બનાવ્યુ છે. ઈન્સાનનું સર્જન ફક્ત અને ફક્ત એટલા માટે જ કરવામાં આવ્યું છે કે તે પોતાના ઝમાનાના ઈમામ (અ.ત.ફ.શ)ની માઅરેફત મેળવે અને મળેલ હિદાયત પ્રમાણે અલ્લાહ તથાલાની ઈબાદત કરે, માટે જ ઈમામ (અ.ત.ફ.શ)ની માઅરેફત ધરાવનારને આટલી

બધી ઈજ્જત-માન આપવામાં આવે છે. મોઅમિનોથે આ ખુશખબરીને ગંભીરતાપૂર્વક લેવી જોઈએ અને તે મુજબ અમલ કરવો જોઈએ.

અફસોસની વાત છે આ નેકીમાં ખર્ચ કરવાનો રિવાજ શિયાઓ દરમિયાન પ્રચલિત નથી, તેના ઉપર અમલ નથી થતો માટે જ જરૂરી છે કે હજરત બકીયુતુલ્હાણ (અ.ત.ફ.શ.)ના આશિકો અને મુન્તજીરો આ નેક સિરત જીવંત કરે, જે ઈમામે અસ (અ.ત.ફ.શ.)ની મદદ માટે અસરકારક છે, માટે ગંભીરતાપૂર્વક આ બાબતે પગલા ભરે, તેના ઉપર અમલ કરે.

ઈમામે અસ (અ.ત.ફ.શ.)ના ફાયાએલ બયાન કરવામાં આવે, તેઓની ગૈબત અને મજલૂમીયતનો જિક કરવામાં આવે અને ગંભીરતાપૂર્વક આપણી જવાબદારી અદા કરવા ઉપર ધ્યાન દોરવામાં આવે, ઉપરોક્ત બબતો ઉપર અમલ કરવાને અગ્રતા આપવામાં આવે, જેનાથી હજરતની માઅરેફત હાંસિલ થાય, શિયાઓને ઈમામતના દરવાજા પાસે લાવવામાં આવે, આ બાબતે તેઓની જવાબદારી સમજાવવામાં આવે. બહેતરીન કામ આ છે કે એવી કિતાબોનું સંપાદન કરવું જે ઈમામે જમાના (અ.ત.ફ.શ.)ની માઅરેફત વધારે, તેઓ (અ.ત.ફ.શ.) બાબતે જાગૃતી લાવે.

અલબત્ત જે લોકો સંપાદન અને પ્રકાશન માટે સમર્થ નથી. તેઓએ આર્થિક મદદથી આ કાર્યને જીવંત રાખવું જોઈએ. લોકોમાં કિંમતી પ્રકાશનના વાંચનનો શોખ જાગૃત કરી, અહુલેબૈત (અ.મુ.સ.)ની મોહજ્જ્બતના બીજ રોપવા જોઈએ જેથી લોકોના દિલોમાં તેઓની મોહજ્જ્બત વસાવી શકાય. આ અમલને કારણે તહેજીબ-સાંસ્કૃતિક અને તબલીગી ખિદમતનો મહાન સવાબ

મગણે જેનો જિક રિવાયતોમાં થયો છે. આ ઉપરાંત ઈમામે અસ (અ.ત.ફ.શ.)ની મહેરબાનીઓને પોતાના તરફ ફેરવી શકાશે.

જો કોઈ એમ કહે કે મારી પાસે વકતૃત્વકળા નથી કે લોકો મારી વાત સાંભળે, ન મારી પાસે માલો-દોલત છે કે હજરત (અ.ત.ફ.શ.)ની રાહમાં વાપરી શકું, ન લેખન શક્તિ છે કે લેખ અથવા કિતાબ લખું. તો ઓછામાં ઓછું દરેક સમયે ઈમામ (અ.ત.ફ.શ.)ની યાદમાં મશગૂલ રહેવું જોઈએ, દરેક સમયે પોતાના દિલ-દિમાગને ઈમામે જમાના (અ.ત.ફ.શ.)ની યાદથી ખુશભૂદાર રાખવું જોઈએ. તેઓના જલ્દી ઝહૂર માટે દુઆ કરવી જોઈએ અને બીજાઓને પણ આ કાર્યનો શોખ અપાવવો જોઈએ.

યાદ રાખજો કે તેનો મતલબ હરગિજ એમ નથી કે પોતાના વક્તિગત અને સામાજિક કાર્યો ન કરે. બલ્કે પોતાની બધી જવાબદારીઓ અદા કરતો રહે સાથે સાથે ઈમામ (અ.ત.ફ.શ.) સાથે દિલી સંબંધ કાયમ રાખી, ઈમામે જમાના (અ.ત.ફ.શ.)ના જલ્દી ઝહૂર માટે દુઆ કરવાની ‘જે પોતાની વક્તિગત અને સામાજિક અગત્યની જવાબદારી છે, તેને પણ અદા કરતો રહે. હજરત બકીયતુલ્લાહ (અ.ત.ફ.શ.)ના જલ્દી ઝહૂર માટે દુઆ કરવી, તે આસમાની ખજાનાને જાહેરમાં અને એકાંતમાં, સામાન્ય રીતે અને ખાસ રીતે યાદ કરવા, તે બહેતરીન કામ છે. ઈમાનની નિશાની છે. જેવી રીતે કે ઈમામ મૂસા કાલ્જિમ (અ.સ.)નો ઈરશાદ છે.

“તેઓ (અ.ત.ફ.શ.)ની મુખારક હસ્તી આંખોથી ગાયબ હશે, પરંતુ મોઅમિનોના દિલ તેઓ (અ.ત.ફ.શ.)થી ગાફિલ નહી હોય.”

- કમાલુદીન, બિલ્ડ. ૨, પેજ. ૩૬૮ - ૩૬૯

આજ યાદને કારણો આખરી ઝમાનાના ફિલ્નાથી નજીત મળશે, જુદ્દી-જુદ્દી આયતો અને રિવાયતો અને ઈમામે અસ (અ.ત.ફ.શ.)ના પૈગામ્બરો અને ફરમાનોની રોશનીમાં ‘આ આયત ઉપર અમલ કરનાર બનીએ’

أَنْ تَقُومُوا إِلَهٌ مَّثْنَىٰ وَ فَرْادِيٌّ

“એક-એક અથવા બે-બે અલ્લાહની રાહમાં કયામ કરો.”

- સૂરાએ સબા, આયત નં. ૪૭

જ્યારે પણ એકાંતમાં તૌબા કરો ત્યારે ઈમામ (અ.ત.ફ.શ.)ના જલ્દી ઝહૂર માટે દુઅા કરો અને બધા સાથે મળીને પાક-પાકીજા જગ્યાઓએ જેમ કે માઅસ્સૂમીન (અ.મુ.સ.)ના હરમાં, મસ્જિદોમાં, ઈમામ બારગાહોમાં, દીની પ્રોગ્રામમાં દિલના ઊંડાગથી તૌબા સાથે આલે મોહમ્મદ (અ.મુ.સ.)ના ઈન્નેકામ લેનારના જલ્દી ઝહૂર માટે દુઅા કરવી જોઈએ. મહાન અલ્લાહ પાસે તેઓને જલ્દી મોકલવા માટે વિનંતી કરવી જોઈએ.

વ્યક્તિગત અને સામાજિક દુઅા

જલ્દી ઝહૂર માટેની દુઅાને દરેક વખતે ધ્યાનમાં રાખવી જોઈએ અને ખાસ કરીને જ્યાં મોઅમેનીન ભેગા થયા હોય અને જે મજલીસો અહલેબૈત (અ.મુ.સ.)થી મનસુબ હોય, ત્યાં તે મજલીસોમાં જલ્દી ઝહૂર માટે દુઅા કરવી જોઈએ.

ઈમામ સાદિક (અ.સ.) ઈરશાદ ફરમાવે છે :

“જ્યારે પણ ચાલીસ માણસો દુઅા માટે સાથે ભેગા થાય છે અને પોતાની હાજીત માટે ખુદાને યાદ કરે છે ત્યારે ખુદા તેઓની દુઅાઓને કબૂલ કરે છે અગર ચાલીસ ન હોય, ચાર

પણ હોય અને ભેગા મળીને દસ-દસ વખત ખુદાવંટે અજીવ વ જલ્દને યાદ કરે. તો ખુદા તેઓની દુઆઓને કબૂલ કરે છે. અગર ચાર માણસો પણ ન હોય, એક અકેલો હોય અને ચાલીસ વખત ખુદાને પુકારે તો પણ ખુદાએ અઝીજ વ જગ્ભાર તેની દુઆને કબૂલ ફરમાવશે.”

- કાફી, બિલ્ડ. ૨, પેજ. ૪૮૭

આપ (અ.સ.) આ પણ ઈરશાદ ફરમાવે છે કે “જ્યારે પણ કોઈ વાત મારા વાલિદને ગમગીન કરતી, ત્યારે ઔરતો અને બચ્ચાઓને ભેગા કરી, આપ (પોતે) દુઆ કરતા હતા અને તેઓ બધા આમીન કહેતા હતા.” - કાફી, બિલ્ડ. ૨, પેજ. ૪૮૭

અહલેબૈત (અ.સ.)ના મોહિબ્બો અને દોસ્તો, સૈયદુશ્થોહુદાના અજાદારો અને મજલીસોનું આયોજન કરવાવાળાઓ, સોગવારી અને મજહબી અંજુમનોમાં શિરકત કરવાવાળાઓએ જાણવું જોઈએ કે જ્યારે અઈમાંએ અતિઃર (અ.મુ.સ.) પ્રત્યે મોહિબ્બત જાહેર કરીએ; ચાહે ગમતા દિવસોમાં હોય કે ખુશીના મોકા પર હોય ત્યારે પણ દુઆ કબૂલ થવાનો સમય હોય છે કે જેમાં આપણે જલ્દી ઝણૂર માટે દુઆ કરીને ઈમામે જમાના (અ.ત.ફ.શ.)ની ખુશનુદ્દીને હાંસિલ કરી શકીએ છીએ. તે દરેક હાલતોમાં ખાસ એવા સમયે કે જ્યારે આંખોમાંથી આંસુ નીકળે, દિલ નરમ થઈ ગયું હોય ત્યારે અબા અબ્દીલ્લાહ (અ.સ.)ના ગરીબ ફરજંદ અને પાક ખૂનનો બદલો લેવાવાળાના ઝણૂરમાં જલ્દી થાય તેવી દુઆ કરવી જોઈએ.

બિલ્કુલ એવી જ રીતે જેમ જિયારતે આશૂરામાં પઢીએ છીએ. ‘હું ખુદાથી ઈચ્છુ છું કે મને એવા મકામ સુધી પહોંચાડી દે જ્યાંથી આપના ખાનદાનથી જોડાઈ જાવ અને મારા નસીબ

એવા બનાવી દે કે આપ અહલેબૈત (અ.મુ.સ.)માં ઈમામે મહિદી (અ.ત.ફ.શ.)ની સાથે આપના ખૂનનો બદલો લઈ શકું અને આપના દુશ્મનોને તેની સજા સુધી પહોંચાડી શકું’

કિતાબ મિક્રાલુલ મકારિમમાં પણ આવેલું છે કે હઝરત બકીયતુલ્લાહ (અ.ત.ફ.શ.) ઈરશાદ ફરમાવે છે :

“જો કોઈ મોઅમિન મજલીસે અગ્રામાં હઝરત સૈયદુશ્શોહદા (અ.સ.)ના જિકે મસાઓબ પછી મારી માટે દુઆ કરે છે, તો હું પણ તે મોઅમિનના હકમાં દુઆ કરું છું.”

- મિક્રાલુલ મકારીમ, બિલ્દ ૧, પેજ. ૩૩૩

અલ્લામા અમીની (ર.અ.)થી પણ મનકુલ છે કે તેઓ ફરમાવતા હતા.

“જે કોઈ પણ સલવાત પછી ‘વ અજ્ઞીલ ફરજહુમ’ કહેશે હું તેને કિતાબ ‘અલ ગદીર’ લખવાના સવાબમાં મારી સાથે ભાગીદાર બનાવીશ.”

અહલેબૈત (અ.મુ.સ.)ના જાકિરો અને શાઅરો પોતાની તકરીરો, શેઅરો, મન્જુલત અને મરસિયામાં ઈમામે અસ (અ.ત.ફ.શ.)ને કેન્દ્ર બનાવે અને દુઆઓ કબૂલ થવાની પળોમાં ખુદાવંદે આલમના દરબારમાં આપ (અ.ત.ફ.શ.)ના જહૂરની માંગણીથી ગાંધિલ ન રહે.

શેખે હસન સામર્દ્દ જે ઈરાકના પરહેઝગાર જાકિર હતા. તેનાથી મનકુલ છે આપે ફરમાવ્યું કે હું સામર્દ્માં રહેતો હતો. તે દિવસો દરમ્યાન જુમ્માહના દિવસે અસના સમયે સરદાબે મુક્કદસમાં ગયો. ત્યાં મારી સિવાય કોઈ ન હતું. અચાનક માર્દું ધ્યાન મકામે સાહેબુલ અમ્ર (અ.ત.ફ.શ.) તરફ ગયું.

એવી હાલતમાં પાછળથી એક અવાજ આવ્યો કે જે ફારસીમાં હતો.

“અમારા શિશ્યાઓ અને દોસ્તોને કહો કે ખુદાને અમારી માનવંત ફર્દી જનાબે જૈનબ (સ.અ.)ની કસમ આપે કે જેથી મારો ઝડૂર નજીક આવી જાય.”

- શિક્ષણાને હિન્દુત મહિની, જિલ્દ. ૧, પેજ. ૨૫૧

શૈતાનનો ફરેબ

અમુક લોકો એમ માને છે કે ઝડૂરની દુઆ કરતા પહેલા જરૂરી છે કે નફસને પાકો-પાકીજા કરવામાં આવે અને દુઆ માટે લાયકાત પૈદા કરવામાં આવે. આ એક બહુ મોટી ભૂલ છે અને શક્ય છે કે આ શૈતાનનો વસવસો હોય. એટલા માટે કે લાયકાત હાંસિલ કરવામાં મશગૂલ કરીને કુરસતની પળોને છિનવી લે અને લાયકાત પણ હાંસિલ ન થઈ શકે. તેના સિવાય યાદ રાખવું જોઈએ કે દુઆ પોતે પણ લાયકાત હાંસિલ કરવા અને નફસની પાકીજગી હાંસિલ કરવાનો એક અગત્યનો હિસ્સો છે. શું અહુલેબૈતે ઈસ્મત (અ.સ.) આયતે તત્ત્વીરના મીસ્ટાક નથી? નફસની પાકીજગી હાંસિલ કરવા માટે આ ખાનદાન સાથે જોડાઈ જવા સિવાય બીજો કોઈ ભરોસાપાત્ર રહ્સ્તો છે? જ્યારે શૈતાનને અલ્લાહની બારગાહમાંથી કાઢી મૂકાયો, ત્યારે તેણે ખુદા પાસે માંગણી કરી કે તેની હજારો વર્ષની ઈબાદતનો બદલો કયામત સુધીની મોહલતના રૂપમાં દેવામાં આવે.

શૈતાને ખુદા પાસે માંગણી કરી કે પરવરદિગાર ! મને તે દિવસ સુધીની મોહલત આપ. જે દિવસે મહલૂકાતને ફરીથી સજીવન કરવામાં આવે.

ખુદાવંદ ઈરશાદ ફરમાવ્યો,

فَإِنَّكَ مِنَ الْمُنْظَرِينَ إِلَى يَوْمِ الْوَقْتِ الْمَعْلُومِ

“તને ચોક્કસ મુદ્દત સુધીની મોહલત આપવામાં આવી.”

- સૂરાએ હિજર, આયત નં. ૩૮ - ૩૯

ઈમામ મોહમ્મદ બાકિર (અ.સ.) ફરમાવે છે કે આ આયતમાં વકતે મઅલૂમથી મુરાદ કાયેમે આલે મોહમ્મદ (અ.ત.ફ.શ.)ના ક્ષામનો દિવસ છે. જ્યારે ખુદાવંદ આલમની ઈજાજતથી તેઓ ક્ષામ ફરમાવશે, ત્યારે ઈજ્લીસ મસ્જિદ કુફા સુધી આવશે. એવી હાલતમાં કે ગોઠણભર રસ્તા પર ઘસડાતો હશે અને કહેતો હશે ‘વાય થાય તે ઝમાના પર’ તે વખતે તેના માથાના વાળને પકડી તેનું ગળું કાપી નાખવામાં આવશે. તેજ ઘડીએ તેને અપાયેલ મુદ્દત ખત્મ થઈ ચૂકી હશે.

ઈમામે રજા (અ.સ.)એ પણ આ આયતની તફસીરના અનુસંધાને ઈરશાદ ફરમાવ્યું :

“જે વખતે બધાને શૈતાનના મરવાના સમયની ખબર પડી જશે. તે જ અમારા અહલેબૈત (અ.મુ.સ.)ના કાયેમ (અ.સ.)ના ઝૂંદુરનો દિવસ હશે.” - કમાલુદીન, ૩૭૧:૨, બાબ.૩૫, હ.૫

આજ કારણથી શૈતાન પોતાના દરેક મકો-ફરેબ, બહાનાઓ, થકી પોતાના સાથીદારો અને લોકોના ધ્યાનને હજરત વલીએ અસ (અ.સ.)ની તરફથી ફેરવી નાખવા માંગે છે. માટે જ સંપૂર્ણ કોશિશ અને તાકત અને શક્તિ સાથે તે ઝૂંદુરના દિવસને ટાળવામાં લાગેલો છે.

એક ફાયદાકારક બાબતનો ઉલ્લેખ

અમુક ક્રમગુરૂ વક્તા-જાકિર, સંશોધક-મોહિકીક, ચિંતન કરનાર આજાદ વિચારના એવા લોકોમાં મળી આવે છે કે તેઓ બિનજરી બાબતો પર વધારે ધ્યાન આપે છે અને અગત્યની બાબત બયાન કરવાથી ગાફિલ રહે છે. અમુક લોકોએ પોતાની સંપૂર્ણ ઈલ્મી તાકત ઓછી એહમીયતવાળી બાબતોમાં લગાડી દીધી છે, પણ અલ્લાહના વલી (અ.સ.)ના ઈન્ટેજાર અને તેમના ઝણૂરની દુઆથી ગાફિલ રહે છે. તે સાચું છે કે અમુક મુશ્કેલીઓ જેવી કે આખેરું જમાનાની નિશાની બાબતમાં ગુફતગૂ કરવી, સાંભળવી, વાંચવી અને લખવી ઘણી દિલચશ્પ લાગે છે. પણ આપણી ઉપર ખુદ ઈમામ (અ.ત.ફ.શ.)ની ઓળખાણ, તેમના માટે દુઅા કરવાની જવાબદારી છે. ઝણૂરની નિશાનીઓની ઓળખાણ હજરતની ઓળખાણની એક શાખા છે. ખુદ હજરતની ઓળખાણ કરતા તેની અહેમિયત ઓછી છે.

ઈમામ હસને મુજાતબા (અ.સ.)એ એક આલિમ મર્હુમ આયતુલ્લાહ મિર્ઝા મોહમ્મદ બાકિર ફકીહ ઈમાનીને સ્વપ્ન કે મકાશિફની હાલતમાં ફરમાવ્યું, “મિમબરો પરથી લોકોને સમજાવો અને તેમને હુકમ આપો કે તૌબા કરે. હજરત મહિદી (અ.સ.)ના ઝણૂર માટે દુઅા કરવી નમાઝે મથ્યતની જેમ વાજિબે કિફાઈ નથી કે અમુક લોકોના અંજામ આપી દેવાથી સાકિત થઈ જાય બલ્કે નમાઝે પંજગાના જેમ છે કે જે દરેક બાલિગ ઉપર વાજિબ છે કે ઈમામે ઝમાના (અ.સ.)ના ઝણૂર માટે દુઅા કરે.”

- મિક્યાલુલ મકારીમનો તરજૂમો, જિલ્દ. ૧, પેજ. ૪૩૮

જો આપણો આજ સુધી આપણી જવાબદારી એવી રીતે અદા કરતા ન હતા જેવી રીતે અદા કરવી જોઈએ અને આલે મોહમ્મદ (અ.મુ.સ.)નો ઈન્ટેકામ લેનારના ઝૂલૂર માટે દુઅા કરવાથી ગાંધિલ રહ્યા છીએ. તો આવો ખુદાવંદે મહેરબાનને વાયદો કરીએ અને ખાલિસ રીતે બારગાહે ઈલાહીમાં અરજ કરીએ “બારે ઈલાહા! જો ઉમ્રની શરૂઆતથી આજ સુધી મારા આમાલ અઈમાહ (અ.મુ.સ.) અને તેઓની પાકીજા ઓલાદની જિયારત, કિરાઅતે કુરાયાન, નમાઝે જમાયત, સદકો, અહેસાન, સિલેરહેમી, જિક, અજાદારી અને આ સિવાય બીજા મુસ્તહબ કાર્યોમાંથી કોઈ એવો અમલ હોય કે જે તને રાજી કરવાનું કારણ બન્યો હોય તો તું આ ક્ષાળો મારા બધા અમલને લઈ લે અને દુનિયાને નજાત આપનારના ઝૂલૂરમાં જલ્દી ફરમાવ અને આજના દિવસથી મારા દરેક અમલે ઘેરનો સવાબ લઈ લે કે જે તારા રાજ થવાનું કારણ બન્યું હોય તેના વાસ્તાથી ઝૂલૂર જલ્દી મુકર્રર ફરમાવ. ખુદાવંદા મને એક ધડી માટે પણ મારા મૌલાની યાદથી ગાંધિલ રહેવા ન દઈશ.”

અહીં બહેતર છે કે ઈમામે જમાના (અ.સ.)ના ચાહુનાર હાજ શૈખ અહેમદ કાફી ખુરાશાની (ર.અ.)ની ઈમામે જમાના (અ.સ.)ની તનદીદ બાબતે ફરિયાદ કરતી આ વાતને યાદ કરીએ:

“અય શિઅાઓ! ખુદાની કસમ તમારા આકા આવવાના છે. ખુદાની કસમ તમારો તરફદાર આવનાર છે. આકાજન! દરેક અમારી ઉપર હુમલો કરે છે અને (સામાન્ય રીતે) આમ જ બને છે. જેનો સરપરસ્ત હાજર ન હોય તેની પર હુમલા કરવામાં આવે જ છે. પીસરે ફાતેમા (સ.અ.) આપના દોસ્ત મૂંઝાઈ ગયા છે. અય મહુદીએ કુરાયાન! આપના તરફદારોના દિલો તૂટી ગયા છે.

આપ પોતે જ ખુદા પાસે પોતાના ઝહરની માંગ કરો. શું આપની જુદાઈ અમારી માટે ઓછી છે? કે દુશ્મન પણ મેળા મારે છે અને કહે છે “જો આપના મૌલા હોત તો આવી જાત”

મારા મૌલા ! અમારા બાળકો જવાન થઈ ગયા, જવાનો વૃધ્ય થઈ ગયા, અને વૃધ્યોનો એક સમૂહ મૃત્યુ પણ પામી ગયો, પણ આપના દીદાર ન કરી શક્યા. ખુદાની કસમ! અય લોકો! તમારી દુખાઓ અસર રાખે છે. તમારી ફરિયાદ અસરકારક છે. ખુદ મૌલાએ મર્હુમ મજલીસી (અ.ર.)ને ફરમાવ્યું : “મજલીસી ! શિઅઓને કહો મારા માટે દુખા કરો.” હવે હું ચાહું છું કે દુખા કરો. ખુદાયા! ઝહરા (સ.અ.)ની તૂટેલી પાંસળીનો વાસ્તો, ઈલાહી! ઈમામ હુસૈન (અ.સ.)ના કપાયેલા સરનો વાસ્તો, તને કસમ આપું છું કે ઈમામ (અ.સ.)ના ઝહરને નજીક કરી દે.

- મજલિસે ઉમ્મૂભી, મર્હુમ આકાએ કાઝી ર.અ.

જુદી-જુદી દુખાઓ અને જિયારતો

એવું ગુમાન ન કરવું જોઈએ કે ફક્ત ઝહરની દુખા કરવામાં દુખાએ ફરજ અને ખત્મે સલવાત પઢી લેવી પૂરતી છે. બલે બીજી દુખાઓ, જિયારતો, નમાજો, દુખાએ તવસ્સુલ પણ મૌજૂદ છે કે જેના વડે ફાની દુનિયાના આધાર ઈમામે જમાના (અ.ત.ફ.શ.) સાથે રહાની સંબંધ કેળવી શકાય છે. તેમાંથી જ એક સલવાતે અબુલ હસને જરૂબે ઈસ્કેહાની છે જેના વિશે સૈયદ ઈબ્ને તાઉસ (અ.ર.)એ ફરમાવ્યું છે કે,

“જો કોઈ શખ્સ આમાલે રોજે જુમ્માઝમાંથી કંઈપણ અંજામ ન આપી શકે, તો આ સલવાત હરગિજ ભૂલવી ન

જોઈએ. ખાસ કરીને સાહેબુલઅમ્ર (અ.સ.)થી મનસુબ છે કેમ કે આ સલવાતમાં એક રાજ છુપાયેલો છે. જેનાથી ખુદાએ મને આગાહ કરી દીધો છે.”

(બોહેતરીન કિતાબ જે આ સિલસિલામાં વારિદ થઈ છે અને અહુલેબૈત (અ.મુ.સ.)ના ઘણાબધા ચાહનારાઓ સુધી પહોંચી છે અને ઘણી ભાષાઓમાં તરજૂમો પણ થઈ ગયો છે. તે કિતાબ આકાએ સૈયદ મુરતુજા મુજતહેદી કારા સંપાદન થયેલી છે. તેનું નામ ‘સહીફાએ મહદીયા’ છે. અમે દરેક ઈમામે ઝમાના (અ.સ.)નો દિનોઝાર કરનારા શિઅાઓને ભલામણ કરીએ છીએ કે આ બહેતરીન કિતાબથી ફાયદો મેળવે અને ઈમામ (અ.સ.)ની નજીક થાય.)

ઈમામે અસ્લ (અ.સ.)ની મુક્કદસ બારગાહમાં તવસ્સુલ

અફસોસની સાથે આ વાત જોવામાં આવે છે કે અમુક અહુલેબૈત (અ.મુ.સ.)ના મોહિબ્બો પોતાના તવસ્સુલાત, નજર અને નિયાજમાં હજરત સાહેબુઝજમાના (અ.સ.)ની તરફ ખૂબજ ઓછું ધ્યાન આપે છે અને તે બુલંદ બારગાહથી ખૂબજ ઓછો ફાયદો હાંસિલ કરે છે. જો કે આ તમામ બુજુર્ગો એક જ નૂર છે. પણ આ ઝમાનો હજરત ઈમામ મહદી (અ.સ.)નો છે. ખુદ માયસુમીન (અ.મુ.સ.)નું ફરમાન છે કે આપણો આપણા હાજર ઈમામની તરફ ધ્યાન આપવું જોઈએ અને તેઓની બારગાહથી મદદ મેળવતા રહેવી જોઈએ. કેમ કે તેઓ આ ઝમાનાના ઈમામ છે અને આ ઝમાનો તેમનો ઝમાનો છે.

ગૈબતના કારણે ઈમામતનું કોઈપણ કાર્ય અટકતું નથી, જેમ કે આ કામ ઈમામના દુનિયામાં જાહેર રહેવાથી જ મખ્સૂસ નથી. જેમ કે તેમના પાકીજા બાપદાદઓના ઈન્ટેકાલ બાદ પણ પૂરી દુનિયા તેઓના કળજમાં છે. આ જ રીતે તકદીર અને ઈન્સાનીયત તેઓની જ કુદરત (સત્તા)માં છે અને લોકોની દુઅઓ, હાજતો આ જ હુક્કતે ઈલાહી અને પરવરદિગારના ખલીફાને કારણે મકબૂલ થાય છે.

આ રીતે જો આપણે આ ઝમાનામાં જેમાં ઈમામતનો હોદ્દો આપની મુખારક જાતથી સંબંધિત છે. આપણી મુશ્કેલીઓ અને મુસીબતોમાં માઅસૂમીન (અ.મુ.સ.)ની જાતથી મુતવર્સીલ થઈએ છીએ. તો આ બુજુર્ગો આપણી હાજતોને પોતાના ફરજાંદ કે જે આ ઝમાનાના પેશવા છે તેઓની તરફ રવાના કરી દે છે. જેમ કે મર્હુમ મુક્કદસ અર્દબેલી (ર.અ.)ની સાથે થયું કે જ્યારે તેઓએ પોતાની ઈલ્મી મુશ્કેલીને શાહે વિલાયત હઝરત અમીરુલ મોઅમેનીન (અ.સ.)ની પાક તુરબતની ઢબડ રાખી ત્યારે આપ (અ.સ.)એ તેને ઈમામે ઝમાના (અ.સ.)ની તરફ તવજ્જોહ અપાવતા ઈરશાદ ફરમાવ્યું, “મસ્જિદે કુફામાં જાઓ અને પોતાના સવાલોને પોતાના ઝમાનાના ઈમામથી પૂછો.”

- બેહારુલ અન્વાર, જિલ્દ. ૫૨, પેજ. ૧૭૪

અલ્લામા ફાઝીલ માઝાની ફરમાવે છે કે મને મસ્જિદુલ હુરામના સેહનમાં સ્વપ્નની હાલતમાં પયગંબરે અકરમ (સ.અ.વ.)ની ખિદમતે અકદસમાં પહોંચવાનો શરફ હાંસિલ થયો, નમાજ આદા કર્યા પછી હજુરની બારગાહમાં અદબની સાથે પોતાની હાજતો બયાન કરવા લાગ્યો ત્યારે આપે ફરમાવ્યું,

“માઝાની ! આ મારા ફરઅંદ મહદી (અ.સ.) નો જમાનો છે. પોતાની હાજતને ત્યાં લઈ જાઓ.” - મૌઉદુશ, પેજ નં. ૧૮, ૧૬

આ જ રીતે એક શિયાએ બયાન કર્યું છે કે મારા પડોશમાં રહેનાર એક સૈયદે સ્વપ્નમાં જોયું કે હજરત રસૂલેખુદા (સ.અ.વ.), ઈમામ રજા (અ.સ.) અને ઈમામે જમાના (અ.સ.) તેના ઘરે તશીફ લાવ્યા, સૈયદ તેમના એહતેરામ માટે ઉભા થઈ ગયા, ત્યાં ચુધી કે હજરત રસૂલેખુદા (સ.અ.વ.) તશીફ લાવ્યા પણ બે ઈમામ (અ.મુ.સ.) ઉભા જ રહ્યા. પછી ઈમામ રજા (અ.સ.એ રૂસીઓની શિકાયત કરી કે અમારા શિયા તેમના કારણે મુશ્કેલાતમાં છે, કાંઈક કરો. હુજુર અકરમ (સ.અ.વ.) એ ફરમાવ્યું “આજે દુનિયાને હુજૂત ઈબ્નીલ હસન ચલાવી રહ્યા છે તેમને ફરિયાદ કરો.”

- શિકૃતગાને હજરત મહદી, બિલ્ડ. ૨, પેજ. ૨૮૪

સારાંશ કે બીજા અઈમા (અ.મુ.સ.) ની તરફ તવજ્ઝો અને તવસ્સુલના કારણે ઈમામે જમાના (અ.સ.) તરફ ધ્યાન નથી આપી શકતા. તે જીવંત, ધ્યાન રાખનાર મહેરબાન પેશવાનો હક આપણી ઉપરથી સાકિત નથી થઈ શકતો, દરેક સ્થળે દરેક ગામે ઈમામે જમાના (અ.સ.) ના નામ અને તેઓની યાદ સાથે ફરિયાદ કરવી જોઈએ. ફક્ત કસમ ખાવાના સમયે જ યાદ કરવા ન જોઈએ. મૌલા હંમેશા આપણી પાસે જ છે તેમના મુખારક વજૂદને અલ્લાહની મહાન નેઅમત ગણીને તેઓની સાથેના સંબંધથી ગાંધીલ ન રહેવું જોઈએ. આપ (અ.સ.) કોઈ આસિસ્ટન્ટ નથી રાખતા. માટે કોઈ વાસ્તા વગર, કોઈપણ સમયે અને પહેલાથી કુર્દપણ ખબર કર્યા વગર દરેક સ્થળે તેમજ દરેક સમયે જયારે

તેઓથી તવસ્સુલ કરશું. ત્યારે તેઓ આપણી તરફ પોતાની મહેરબાની વરસાવશે. આપણો જોઈશું કે આપ પિતાથી વધારે મહેરબાન, માતાથી વધારે માયાળુ, ભાઈથી વધારે નજીક અને દરેક દોસ્તથી વધારે મજબૂત રિશ્તો નિભાવનાર છે. આપણી તમામ કમઝોરી અને ખામીઓ હોવા છતાં પણ આપણને દોસ્ત રાખે છે. કેમકે જ્યારે તેમના દુશ્મનો પણ તેમના કારણે મહેફૂજ છે. અને રોજી મેળવી રહ્યા છે તેમજ શાસ લઈ રહ્યા છે તો કઈ રીતે આપ (અ.સ.) પોતાના ચાહુનારા અને શિઆગોને આમ જ મૂકી શકે છે.

ઈમામ (અ.ત.ફ.શ.) મહેરબાન પિતાની જેમ છે અને આપણો તેમના ઝણાની ફરજંદોની જેમ છીએ. તો સ્વભાવિક રીતે આપણો જેમ પોતાના જિસ્માની પિતાની સાથે અદબ અને એહૃતેરામથી પેશ આવીએ છીએ અને અદબની સાથે વાતચીત કરીએ છીએ. તે જ રીતે આપણો પોતાના ઝણાની પિતાની સાથે હુંમેશા ચર્ચા કરી શકીએ છીએ, દિલની વાત કરી શકીએ છીએ અને તેવી તમામ બાબતો કહી શકીએ છીએ. જે આપણો આપણા નજીકનાઓને પણ નથી કહી શકતા. દરેક પોતાની ચર્ચા અને દિલની વાતને પોતાની જ જબાન અને બયાનમાં ઈમામ (અ.ત.ફ.શ.)ની સામે પેશ કરી શકે છે અને દરેક મુશ્કેલીમાં તે ખુદાના વલીથી તવસ્સુલ કરી શકે છે. બસ તેઓની યાદ અને એહસાસને પોતાના દિલો જાનમાં વસાવીને સંબંધ જાળવવાની તમામ જવાબદારી આદા કરવાની જરૂરત છે.

يَا أَيُّهَا الْذِينَ آمَنُوا اصْبِرُوا وَرَابِطُوا

“અય ઈમાન લાવનારાઓ સબ્ર કરો અને સંબંધ જગવી રાખો.” - સૂરે આલે ઈમરાન, આયત નં. ૨૦૦

આ આયત આપણને ઈમામે અસ (અ.સ.)થી સંબંધ જોડી રાખવાનું ફરમાન આપી રહી છે.

આપણે બધા જે અત્યાર સુધી ગાફિલ હતા, પરંતુ આવો અહીંથી શરૂઆત કરીએ કે સૌ પહેલાં આપણા દ્વારા થઈ ગયેલી ગફિલત અને ભૂલ માટે માફી માંગીને અરજ કરીએ કે, “અમે ગુનેહગાર અને ખતાકાર ફરજંદ આપ (અ.સ.) જેવા મહેરબાન પિતાને મહબુબ રાખીએ છીએ અને આપ (અ.સ.)ની રજમંદી અને મહેરબાનીની ઉમ્મીદ રાખીએ છીએ.

અય મહેરબાન ઈમામ! આ બધી ખરાબી હોવા છતાં પણ આ મહેરમીયતના ઝમાનામાં મને આપની મહેરબાની ભરેલી નજરોથી વંચિત ન રાખશો અને આ મુશ્કેલીભર્યા ઝમાનામાં અમારો સાથ મૂકી ન દેતા, કારણ કે આપની મહેરબાની ભરેલી નજર જ મારા માટે શૈતાનના મંડો-ફરેબથી બચવા માટે શાંતિપૂર્ણ રસ્તો છે.

અય મારા મહાન સરદાર! આપની મહેરબાની ભરેલી નજર મારી અંદર કાંતિ લાવનારી છે. મારી અંદર શરમ બાકી છે. જેના કારણો હું મારી જાતને આપના ઝહૂર અને ક્યામતના મુશ્કેલીભર્યા સમયે પરેશાની અને શરમિંદગીનું કારણ બની શકે એવા આમાલથી બચાવું છું.

અય માયાળુ-દ્યાળુ! મારા માટે અલ્લાહ પાસે એવા આમાલની તોઢીક માટે દુઅા કરો. જે આમાલ અલ્લાહની

રજામંદી અને તમો અહલેબૈત (અ.મુ.સ.)ની ખુશ્નુદીનું કારણ બને, કારણકે આપની ખુશ્નુદીમાં પરવરદિગારની ખુશ્નુદી છે.

અમારા માટે દુઅા ફરમાવો કે આપની શોભાનું કારણ બનીએ, આપની રૂસ્વાઈનું કારણ ન બનીએ.

અલ્લાહથી દુઅા કરો કે અમને આપની એકલતા અને મજલૂમીયત ઉંડાણપૂર્વક સમજવાની તૌફિક આપે. દરેક પળે આપની મોહબ્બત અને માઅરેફતમાં વધારો થતો રહે અને દિવસે દિવસે આપના દુશ્મનો પ્રત્યે નફરતમાં વધારો થાય.

અલ્લાહથી દુઅા કરો કે તું એક પળ પણ આપનાથી ગાંધીલ ન રહું, મને આપના ઝહૂર માટે તેમજ આપના રંજો-ગમ દૂર થવા માટેની દુઅાની તૌફિક આપે, અમારા અને આપના ઝહૂરના દરમ્યાન મોતની અડયાણ ઉભી ન થાય.

મારા મૌલા! આપની માઅરેફત અલ્લાહની એક મહાન નેઅમત છે. એક ઓવું નૂર છે. અલ્લાહતાલા ચાહે તેના દિલને આ નૂરથી નૂરાની કરે છે ચોક્કસપણે એમ ન કહી શકાય કે દરેક બુક અને પેન રાખનારે લખતા-વાંચતા આવડતું જ હોય માટે જ આપના માઅરેફતના ઉંડા સાગરમાંથી થોડી માઅરેફત અને મોહબ્બત અમને ઈનાયત ફરમાવતા રહો. જેથી સેરાતે મુસ્તકીમ ઊપર અડગતાથી કાયમ રહેવાની તૌફિક મળે.”

ઇમામ અસ (અ.ત.ફ.શ.) કુરઆને શરીફની જેમ જ રહે હિદાયત બતાવનાર છે, માટે આપણા માટે જરૂરી છે કે આ અલ્લાહના વલીના દરવાજ ઊપર સેરાતે મુસ્તકીમ અને હિદાયત શોધવામાં આવે. તેમના તમસ્સુક વડે દીન-દુન્યાની સલામતી અને ઈલાહી કસોટીમાં કામિયાબી મળશે.

આજના જમાનામાં હલાક કરી નાખનાર મુશકેલીઓ, અકાએદના પરદા પાછળ છુપાઈને વિકાસ પામે છે. જેમાં પ્રથમ રિઝુક, દુનિયની ચમક-દમક, વાસનાઓના વમળો અને ઈબ્લીસના વસવસાની જાળ ‘જેણે ઈન્સાનને ગુમરાહ કરવા માટે અત્યાહની ઈજીતની કસમ ખાદેલી છે’

બીજી તરફ જ્યારે રિવાયતોમાં આખરી જમાનાનું વર્ણન વાંચીએ છીએ ત્યારે કસોટીઓની એવી ગૂંઘવણો દેખાય છે. જેમાં ઈમાન બચાવવું બહુ જ મુશ્કેલ દેખાય છે. ઈમામે ગાયબ ઉપરના ધકીનને કાયમ રાખવું એટલું મુશ્કેલ છે જેટલું હથેળી ઊપર રાયના દાણા ઊગાડવા મુશ્કેલ છે. આ બાબતે મજબૂત ઈમાન ઉપરાંત ઘણીજ વધારે સબ્બ અને સહનશીલતાની જરૂરત છે.

બીજી મુશ્કેલી કોઈપણ પ્રકારના અંકુશ વગરની વિચારસરણી ફેલાવવી. જેમાં રંગબેરંગી ફિલસુઝી મતોને, દીન બાબતે શંકા-કુશંકાને સજાવીને, પાણીની જગ્યાએ શરાબ, હિંદાયતની જગ્યાએ ગુમરાહી, નિર્મળ ઈમાનની જગ્યાએ કુઝ-શિર્ક અને નિઝાક-દંભને વહેયવામાં આવે છે. રિવાયતમાં આવા લોકોને દીન-અકાએદની રાહના લૂંટારાઓ કહેવામાં આવ્યા છે. માટે સ્પષ્ટ રીતે સમજી લેજો કે આવી ચીજો પાછળ ભાગવાથી બેચેની પરેશાની અને ગુમરાહીના મોજાઓમાં દુબી જવા સિવાય કંઈપણ નથી મળવાનું. આ વમળમાંથી નજત-છુટકારો મેળવવા માટે જરૂરી છે કે આવી ચીજોથી દૂર રહેવું જોઈએ અને હકીકત સાથે સંકળાયેલા રહેવું જોઈએ.

આજ જમાનાના અજોડ વ્યક્તિ (ઈમામે જમાના અ.ત.ફ.શ.) સિવાય હિંદાયત હાંસિલ કરવાનો કોઈ બીજો રસ્તો

નથી. આપણે તેઓ (અ.ત.ફ.શ.) અને તેઓના પાકીજા બુજુગ્ઝાની હદ્દીસને ફિલસુફી વિચારધારા, સૂફી વિચારધારા, ઈરફાનના દાવેદારો અને કલામના જૂઠા દાવેદારો સાથે સરખામણી નથી કરી શકતા. આપણે કુરાને શરીફને સમજવા અને તેની તફસીર માટે અઈમ્માહ (અ.મુ.સ.)ની હદ્દીસોને જ હુજ્જત માનીએ છીએ. આ ગૈબતના, મહેરુમીના જમાનામાં ઈમામ (અ.સ.)ની મુલાકાત શક્ય નથી. આ હદ્દીસો કુરાને શરીફની જેમ આપણી હિદાયત માટે છે. આ બુજુગ્ઝાને પણ હદ્દીસના રાવી તરફ રજૂ થવાનો હુકમ આપ્યો છે. શું ખરેખર આપણે કોઈ એક રિવાયત ઉપર ગંભીરતાપૂર્વક વિચાર કર્યો છે ?

દરરોજ સમાચાર પત્રો મેગેજીન ફિલ્મો, સિરિયલો અને મનોરંજનના પ્રોગ્રામો પાછળ કલાકો બરબાદ કરી નાખીએ છીએ. જે લોકોને શેરો-શાયરીનો શોખ છે તેઓ તેમાં જ લાગેલા રહે છે, તેના ઉપર વિચારે છે, પરંતુ અફ્સોસ માઅસૂમીન (અ.મુ.સ.)ની એક હદ્દીસ પઢવાથી પણ પરહેજ કરે છે. માઅસૂમીન (અ.મુ.સ.)ની હદ્દીસ નૂર છે, તુણાની તરફકીનો વસીલો છે, દિલને જીવંત રાખે છે, શું અફ્સોસજનક નથી કે આપણે બીજા લોકોની વાતો સાંભળીએ અને નૂરાની રહબરોની હદ્દીસોથી કાંઈપણ ફાયદો ન મેળવીએ.

આખરી જમાનાના તૂફાનમાં ઈમામે અસ્થ (અ.ત.ફ.શ.) જ નજીત-ઇન્ટકારો હાંસિલ કરવાનો વસીલો છે. તો શું સપ્તીઓમાં, મુશ્કેલીઓમાં, ઈબ્લીસના સિપાહીઓના હુમલા વખતે આપણે આ નજીતની કશી તરફ ઉમ્મીદ ભરી નિગાહોથી જોઈએ છીએ ખરા? શું આપણે આ પાકીજા હસ્તી તરફ તવજ્જોહ કરીએ છીએ

ખરા? સાચી વાત છે નજીતની કશ્તીની કિંમત તે માણસ જ સમજ શકે છે, જે દરિયામાં દુબતો હોય, દરિયાના મોજથી છુટવા માટે કોશિશ કરતો હોય.

અફસોસની વાત છે આપણામાંથી ઘણાં બધા લોકો આ નજીતની કશ્તી, મુબારક હસ્તીને ભૂલી ગયા છે. આપણી આંખો તેઓ (અ.સ.)ને જોવા માટે તરસતી નથી. આપણા દિલના દરવાજા તેઓના દીદાર માટે ખુલતા નથી. બીજાઓથી ઉમ્મીદ રાખીએ છીએ, પણ આ સાચી નજીતની કશ્તીથી બેપરવા છીએ. જો કે ફક્ત અને ફક્ત ઈમામે અસ (અ.ત.ફ.શ.) જ મજબૂત પનાહગાઈ છે. ફરિયાદીઓની ફરિયાદ સાંભળનાર, દરેક પુકારનારને જવાબ આપનાર ઈમામ ફરમાવે છે કે “અમારી તરફ તવજ્ઝોઈ કરવાથી અમારી સાથે તવસ્સુલ કરવાથી પરહેજ કરતા દેખાવ છો.”

‘જો ભિખારી આળસુ હોય તો શેઠનો શું વાક!!?’

દિલોના આ મહેબૂબથી સંકળાય જવા બાદ જીવની દરેક પળ નજીતની ઝામીન બની શકે છે, પરંતુ આ ત્યારે જ હાંસિલ થશે. જ્યારે સંપૂર્ણ રીતે તેઓની તરફ તવજ્ઝોઈ કરશું, જ્યાં સુધી તેઓ (અ.ત.ફ.શ.) સાથે સંકળાયેલા રહેશું ત્યાં સુધી આપણું જીવન અને દીનદારી કિંમતી છે અને આફત-બલાથી બયેલા રહેશું.

આવો! ઈમામે ઝમાના (અ.ત.ફ.શ.)ના આશિક બની જઈએ. દરરોજ અમુક પળો તેઓ (અ.ત.ફ.શ.) સાથે વિતાવીએ. જેથી આપણું જીવન એ મહાન હસ્તી સાથે જોડાઈ જાય, ‘યા મહદી’ની અવાજ લોહી બની નસોમાં ફરવા લાગે, દિલની દરેક

ધડકન ‘અલ અજલ યા બકીયતહાહ’ કહેવા લાગે. આપણી હાજત પૂરી થવા માટે નહીં પણ ફક્ત હજરત (અ.ત.ફ.શ.) માટે ખાલિસ દિલથી આ અમલ કરવામાં આવે. આપણે એ ભૂલવું ન જોઈએ કે તેઓ જમીન માટે સલામતી છે. તેઓ જમાનાના માલિક છે. તેઓ સાહેબે મકાન પણ છે. તેઓથી દૂર રહી જીવન મરણ જેવું બની જાય છે. તેઓની માઅરેફત વગરનું મોત પણ જાહેલીયતનું મોત છે. જીવનની દરેક પળ આપ (અ.ત.ફ.શ.) યાદથી જીવંત છે.

ઈમામે જમાના (અ.ત.ફ.શ.)ની સલામતી માટે સદકો આપો, રોઝા રાખો, કુરબાની કરો અને દરેક સલવાત સાથે ‘અજજુલ ફરજહુ’ કહી જહૂરની તમન્ના-ઈચ્છા કરો. ‘અહુલિક આઅદાહુ’ કહી તેઓના દુશ્મનોથી નફરત જાહેર કરો, તેઓની જિયારત માટે બેચૈન થઈ અને જહૂરની ઘડીઓ ગણો.

જો આપણી દરેક જરૂરત અને રંજો-ગમમાં તેઓની બારગાહથી તવસ્સુલ કરતા હોય અને આપણી દરેક ખુશીમાં તેઓને યાદ કરતા હોય તો જાન-માલ આબદ્દ તેઓના જહૂરના સમય માટે બચાવીને રાખવી જોઈએ, ખરેખર તો આ બચાવીને રાખવું આખેરતમાં હંમેશા બાકી રહેનાર થાપણ છે.

એવી રીતે મુન્તજીર બનીને રહીએ કે બીજાઓ આપણામાંથી ઈત્તેજારની ખુશ્ભૂ પામે. આપણા ફરજાંદનું નામ મહદી રાખો. આપણી દુષ્તરનું નામ મહદીયાહ રાખો. ખરેખર ઈમામે જમાના (અ.ત.ફ.શ.)ની માઅરેફત હાંસિલ કરવી. તેઓ સાથે રૂદ્ધાની અને દિલી સંબંધ કેળવવો. તેઓ સાથે સંકળાયેલ રહેવું, તે બધું ભાષાઓ અને કોમ્પ્યુટરના કલાસ કરતા ખૂબ જ

વધારે જરૂરી છે.

ક્યારેક હજરત માટે જમકરાન જવું જોઈએ, બલ્કે આપણા દિલને જ જમકરાન બનાવી નાખવું જોઈએ આપણા ઘરોને હજરત મહદી (અ.ત.ફ.શ.)ની યાદથી સુશોભિત કરવું જોઈએ. આપણા અને ઈમામે ઝમાના (અ.ત.ફ.શ.) દરમ્યાન અંતર ન હોવું જોઈએ.

સૈયદ ઈબ્નો તાઉિસ, સૈયદ બહેરુલ ઉલ્લૂમ, જોડા સિવનાર સૈયદ કરીમ, તાળા રિપેર કરનાર વૃદ્ધ ઈન્સાન, અબુ રાજેહ હમ્મામી, જઅફર નઅલ બંદી, ચીનની નવજવાન દિકરી આ બધા લોકો હુક્કત પૂરી કરવા માટે કાઢી છે. અગત્યનું એ છે આપણા દરેક કામ ઈમામે અસ્ત (અ.ત.ફ.શ.)ની ખુશી માટે હોવા જોઈએ. કેવું સાર થાય કે ઝહૂરની અવાજ સાંભળવા માટે કાન માંડીને રાખીએ, આપણા ઘરના દરવાજાની બેલ-ઘંટીથી ‘યા મહદી’ની અવાજ સંભળાય. ફક્ત રૂકુઅ સજદા અને કુનૂતમાં ઝહૂર માટે દુઆ ન કરીએ પણ દરેક સવારે હજરત સાહેબુઝામાન (અ.ત.ફ.શ.)ના લશ્કરમાં શામિલ થવા માટે ઓલાન કરીએ.

દરેક જુમાની સવારે ઝમાનાના વલીનો સાથ આપવાની સાથે તેઓના ઝહૂરનો ઈન્ટેજાર કરીએ.

આપણાને ખબર છે કે દુનિયાનો સુધારો એક પળમાં શક્ય છે. માટે કોઈપણ સમયે ‘અના બકીયુતુલ્લાહ’ની અવાજ કાનમાં સંભળાઈ શકે છે. જુમ્માણી સાંજના સમયે ઝહૂર ન થવાને કારણે ઈમામ (અ.ત.ફ.શ.) ગિર્યા કરે, ત્યારે આપણે પણ દુનિયાની બધી ચીજો સાથે શા માટે ગિર્યા ન કરીએ? ઈમામે અસ્ત (અ.ત.ફ.શ.)ની ગૈબતના સમયમાં આપણા રાત-

દિવસ મુસીબતમાં પસાર થઈ રહ્યા છે? નવરોજમાં તહીવીલના સમયે દિલોને પલટાવનાર અલ્લાહને કસમ આપીએ કે તમામ દુનિયાવાળાના દિલો બકીઘ્યતુલ્લાહની તરફ ફેરવી નાખે અને ઈમામે અસ્ત (અ.ત.ફ.શ.)ની તવજ્જોહ-નજરે કરમ આપણા ઉપર થાય જેથી આપણી હાલત બહેતર બને.

ઈમામે જમાના (અ.ત.ફ.શ.)ની ગૈબતના અંધકારમાં રાત-દિવસ દિલની ધડકનો શરૂ છે, શ્વાસ ચાલુ છે. દરેક જગ્યાએ કિંદગીની નિશાનીઓ દેખાય છે. દરેક દસ્તરખાન ઉપર બેસી અને નેઅમતોની મજા મેળવીએ છીએ. આ બધું અલ્લાહના મહાન વલીની હુસ્તીની બરકતને કારણે જ છે અને જો તમામ દુનિયાવાળાઓ તેઓના મહેમાન છે તો આપણે પણ તેઓને ન ભૂલવા જોઈએ. આ નેઅમતો જે મહાન હુસ્તીની બરકતથી છે તેઓને ભૂલવા ન જોઈએ. આપણે યકીન રાખવું જોઈએ કે કુરઆન અને ઈતરત દરમિયાન જુદાઈ શક્ય નથી. અલ્લાહની કિતાબ આપણાને ઈમામ (અ.ત.ફ.શ.)ની તરફ તવજ્જોહ અપાવે છે. જ્યારે પણ કુરઆને શરીફ પઢીએ ત્યારે કુરઆને નાતિક (ઈમામ અ.સ.)ને ન ભૂલીએ. જે લોકોએ ‘હસ્બોના કિતાબલ્લાહ - અમારા માટે અલ્લાહની કિતાબ કાફી છે.’ નો નારો બુલંદ કર્યો તેઓનો સાથ ન આપીએ બલ્કે કુરઆને શરીફની તફસીર બોલતા કુરઆન (ઈમામ અ.સ.) પાસેથી સાંભળીએ.

જ્યારે નમાઝ પઢવા માટે ઊભા થઈએ ત્યારે આ વાક્યને ‘અમારી નમાઝને તેઓના વસીલાથી કબૂલ ફરમાવ’ ધ્યાનમાં રાખીએ. ‘ઈહુદેનસ્સેરાતલ મુસ્તકીમ’ કહીએ ત્યારે ધ્યાનમાં રહે કે ખરેખર એરાતે મુસ્તકીમ આપ (અ.ત.ફ.શ.)ની પાકીજા હુસ્તી જ છે.

જો આપણને અલ્લાહના ધર ખાનએ કાબાની હજ નસીબ થાય તો ઈમામે ઝમાના (અ.સ.)ને ભૂલી ન જઈએ. કારણ કે હકીકી હજ તો ઈમામ (અ.સ.)ની મુખારક હુસ્તીની આસપાસ તવાફ કરવામાં જ છે. બહેતરીન અમૃ બિલ માઓરુફ સમાજને ઈમામે અસ્ત (અ.ત.ફ.શ.)ની તરફ તવજ્ઝોહ અપાવવી અને પોતાના મહેબૂબથી ગાફિલ રહેવાથી વધીને કોઈ મુન્કર નથી. હજરત પયગંબરે અકરમ (સ.અ.વ.) ખુલ્બાઓ ગદીરમાં ફરમાવે છે કે,

“અય લોકો ! ખરેખર હું સેરાતે મુસ્તકીમ છું, અલ્લાહે મારી પૈરવી-અનુસરણનો હુકમ આપ્યો છે. મારા પણી હજરત અલી (અ.સ.) છે ત્યારબાદ તેઓના ફરઅંદો છે.”

આપણા બાળકોની પરવરિશ આપ (અ.ત.ફ.શ.)ની મોહબ્બત સાથે કરવી જોઈએ. તેઓના દિલો-જાનને આ હજરતની મહેરબાનીઓના વસીલાથી નૂરાની કરવા જોઈએ. તેઓના દિલોમાં હજરતની મોહબ્બતની આગ એવી રીતે ભડકાવવી જોઈએ કે આપણને આવા ઈમામ (અ.ત.ફ.શ.) મેળવવા ઉપર ગૌરવ થાય કે આપણને આવા કરામતોવાળા મૌલા મળ્યા.

આપણી જિંદગી નેક કામો અને ઈમામે અસ (અ.ત.ફ.શ.)ની ખુશનુંટી હાંસિલ કરવામાં પસાર થવી જોઈએ. જો આ પ્રમાણે થશે તો ખરેખર ઈમામ (અ.સ.)ને શોધવા માટે કોશિશ નહી કરવી પડે, પરંતુ હજરત પોતે જ આપણને તેઓની ખિદમતમાં બોલાવી લેશે, આપણા માટે દુઅા કરશે, આપણને આપણા કુટુંબીઓને અને આપણા દોસ્તોને તમામ પ્રકારની ભૂરાઈ, ફિતના-ફસાદથી દૂર રાખશે અને ખાસ મહેરબાનીઓ ઈનાયત ફરમાવશે.

ખરેખર દીનનો પાયો વિલાયત છે. નમાજ, રોજા, દુજ વગેરે કુરૂએ દીન છે. ડાળીઓ આપણાને જાડથી ગાફિલ નથી કરી શકતી, ન તો છાલ આપણાને ફળોના માવાથી દૂર રાખી શકે છે. આજના જ્માનામાં હિદાયતનો ધોરી માર્ગ, નજાતની કશી હજરત સહેબુઝીમાન(અ.ત.ફ.શ.)ની પાકીજા હસ્તી છે. પણ યાદ રાખવું જોઈએ કે ઈમામ મહદી (અ.ત.ફ.શ.)થી મોહબ્બત તેઓના દુશ્મનો સાથે નફરત વગર મજબૂત થઈ શકતી નથી.

દુઆઓની અસર

જ્યારે લોકોને કહેવામાં આવે છે કે ઈમામ (અ.સ.)ના જહૂર માટે દુઆ કરો ત્યારે અમુક લોકો કહે છે અલ્લાહ ચાહશે ત્યારે જહૂર થઈ જશે. બીજા અમુક લોકો નાઉમીદી જહેર કરીને કહે છે કે આટલા જલ્દી થોડા ઈમામ (અ.સ.) આવી જશે? આવા લોકોના જવાબમાં કહેશું કે ...

અઈમ્માહ (અ.મુ.સ.)ની રિવાયતમાં વારંવાર શિયાઓને જહૂર માટે દુઆ કરવાનું કહેવામાં આવ્યું છે અને લોકોની દુઆને જહૂર માટે અસરકારક બતાવ્યું છે.

ઈમામ જાફરે સાદિક (અ.સ.) વારંવાર જહૂર માટે દુઆ કરતા હતા અને જહૂર માટેની દુઆની અસર બયાન કરતા ફરમાવે છે કે,

“જ્યારે બની ઈસરાઈલ ઉપર અજાબ અને સખ્તીઓ વધી ત્યારે ચાલીસ દિવસ સુધી ગિર્યા કર્યો, અલ્લાહ તથાલાની બારગાહમાં દુઆ કરી જેના પરિણામ સ્વરૂપે અલ્લાહ તથાલાએ ૪૦૦ વર્ષ પૂરા થવામાં ૧૭૦ વર્ષ બાકી હોવા છતાંપણ તેઓને

માફ કરીને હિન્દુત મૂસા (અ.સ.) અને હિન્દુત હાડન (અ.સ.) ઉપર વહી કરી કે ‘આ લોકોને ફિરઓનના જુલ્ભથી નજીત આપો.’

ત્યાર પછી ઈમામ (અ.સ.) ફરમાવે છે “જો શિયાઓ પણ આજુજુ સાથે અલ્લાહ તથાલાની બારગાહમાં દુઆ કરશે, તો ઝહૂર જલ્દી થશે, પરંતુ જો તમે દુઆ નહી કરો તો ઝહૂર માટે નક્કી થયેલ છેલ્લી ઘડીએ જ ઝહૂર થશે.”

સૈયદ મોહમ્મદ તકી મૂસવી ઈસ્ફેહાની એક જગ્યાએ ફરમાવે છે કે,

“રિવાયતથી જાહેર થાય છે કે ઝહૂરે ઈમામ (અ.સ.) એવો બનાવ છે. જેના સમયમાં ફેરફાર થવો શક્ય છે.”

- બેહાડલ અનવાર, બિલ્ડ.૫૨, પે૧.૫૨

સૈયદ મોહમ્મદ તકી મૂસવી બીજી જગ્યાએ ફરમાવે છે કે,

“અલ્લાહના પયગંબર હિન્દુત ઈન્દ્રીસ (અ.સ.)ને તે સમયની તાગૂત શૈતાની હુક્મતે બૂરા ઈરાદાથી પરેશાન કર્યા ત્યારે તેઓ લોકોની નજરોથી ગાયબ થઈ ગયા અને આ ગૈબતના જમાનામાં તેઓના માનવાવાળા લોકો બહુ જ મુશ્કેલીમાં જીવન વીતાવવા લાગ્યા. જેના કારણો તે લોકોએ અલ્લાહ પાસે તૌબા કરી, હિન્દુત ઈન્દ્રીસ (અ.સ.)ની મદદ માટે પાકો ઈરાદો કર્યો, પરવરદિગારે તે લોકોની તૌબા કબૂલ કરી. હિન્દુત ઈન્દ્રીસ (અ.સ.)ની ગૈબતનો અંત આવ્યો, હિન્દુત ઈન્દ્રીસ (અ.સ.) તશરીફ લાવ્યા અને જાલિમ હાકિમ જલીલ થયો, લોકો પણ તેઓ (અ.સ.)ના ફરમાબરદાર બની ગયા.

આજ પ્રમાણે આ ગૈબતના જમાનામાં જો લોકો મળીને

તौબા કરે, ઈમામ (અ.ત.ફ.શ.)ની મદ્દ માટે પાકો વાયદો કરે તો પૂરી ઉમ્મીદ છે કે અલ્લાહ તથા ગૈબતના સમયનો અંત લાવી આપ (અ.ત.ફ.શ.)ને જાહેર કરી દેશે.”

- મિક્યાલુલ ભકારીમનો તરજૂમો, જુલાઈ, ૧૯૮૭, પેજ. ૩૪૭
મહુમ ફકીહ ઈમાની ફરમાવે છે કે

“ધણી બધી દુઆઓ અને જિયારતના વાક્યો તેમજ રિવાયતથી આ બાબત સ્પષ્ટ થાય છે કે પરવરદિગારે કરેલો જહૂરનો વાયદો હત્મી-અચલ છે, પરંતુ આ વાયદો વફા કરવાનો સમય એવી ચીજો ઉપર આધારિત છે. જેમાં વહેલા-મોડા થવાની શક્યતા છે અમુક રિવાયતથી જાણવા મળે છે કે મોઅમિનોની દુઆ સંપૂર્ણ શર્તો અને આદાબ સાથે હોય તો જહૂરની આસાની માટે અસરકારક છે.” - શીવાએ યારીએ કાયમે આલે મોહમ્મદ, પે. ૭૫

અઈમ્માહ (અ.મુ.સ.)નો જહૂર માટે દુઆ કરવા ઉપર ભાર આપવાથી સ્પષ્ટ થાય છે કે જહૂર માટેનો એક સમય નક્કી છે, પરંતુ તેમાં ફેરફાર થવાની શક્યતા છે. ગૈબત ઈલાહી રાજોમાંથી એક રાજ છે અને યકીન છે કે તેનો એક ચોક્કસ સમય પણ નક્કી થયેલ છે, પરંતુ તેમાં વહેલા-મોડા થવાની શક્યતા પણ છે. આ બાબત શિઅા અકીદા પ્રમાણે ‘બદાય (નક્કી થયેલ તકદીરમાં ફેરફાર થવાની શક્યતા)ની વિરુદ્ધ નથી.’

અલ્લામા મજલીસીએ દુઆ બાબતેની માહિતી આપતી રિવાયતો સમજાવતા ઈમામ જાફરે સાદિક (અ.સ.)ની આ હદીસ રજૂ કરી છે કે ઈમામ (અ.સ.) ફરમાવે છે કે, “દુઆ કરો. એમ ન કહો તકદીર લખાઈ ચૂકી છે તેજ પ્રમાણે થશે.” આ હદીસ સમજાવતા અલ્લામા ફરમાવે છે કે ‘બદાય (નક્કી થયેલ તકદીરમાં

ફેરફાર થવાની શક્યતા) ઉપર ઈમાન રાખવું જોઈએ.”

- બેહાડુલ અનવાર, બિલ્ડ. ૫૨, પેજ. ૫૨

અલ્લાહ સુભાનહુ શક્તિમાન છે, જે ચાહે તે મિટાવી શકે છે અને જે ચાહે તે લખી શકે છે. માટે નક્કી થયેલ તકદીર દુઅા માટે અડયાણદ્રુપ નથી બનતી. કારણ કે લૌહે મહફૂજમાં ફેરફાર શક્ય છે. આ સિવાય દુઅા પોતે જ કગા-કર્દના કારણોમાંથી એક છે. માટે જ દુઅાનો હુકમ આપવામાં આવ્યો છે. આનાથી ઊલ્ટી વાત પણ શક્ય છે લોકો એક દિલ, એક જબાન થઈ ઈમામ (અ.સ.)ના ઝહૂરની ઈચ્છા જાહેર ન કરે તો ઝહૂર તેની નક્કી થયેલ મુદ્દતની છેલ્ટી ઘડી સુધી લંબાઈ અને આ અંતિમ ઘડી ગમે ત્યારે હોય આવી શકે છે અને આપણને ઈજાજત નથી કે ઝહૂરનો સમય નક્કી કરીએ. ઝહૂરનો સમય નક્કી કરનારાઓની મગીમત-નિંદા કરવામાં આવી છે. તેને જૂદલાવામાં આવ્યા છે, પરંતુ રિવાયતોમાં ઝહૂરના સમય નજીદીક હોવાની અમુક નિશાનીઓ બતાવવામાં આવી છે અને ઝહૂર માટેની દુઅા કરવાની તાકીદ કરવામાં આવી છે.

ઈમામ મોહમ્મદ બાકિર (અ.સ.) ફરમાવે છે કે, “દરરોજ સવાર-સાંજ ઝહૂર માટે ઈન્ટોજાર કરો.”

- બેહાડુલ અનવાર, બિલ્ડ. ૫૨, પેજ. ૧૭૫

ઈમામ રહા (અ.સ.) ફરમાવે છે કે, “આમ જ બનશે કે (ઈમામ અ.સ.ના ઝહૂરનો હુકમ કયામતની જેમ) અચાનક તમારી સામે આવી જશે.”

- કમાલુદીન, બિલ્ડ. ૨, પેજ. ૩૭૩

ઈમામ જવાદ (અ.સ.)નો ઈરશાદ છે

“ધકીન રાખો. અલ્લાહ તથાલા એક રાતમાં ઝહૂરના અસ્બાબ તૈયાર કરી નાખશો.” - કમાલુદીન, બિલ્ડ. ૨, પેજ. ૩૭૩

આપણી જવાબદારી છે કે કુરઆને શરીફના ફરમાન મુજબ જહૂરને નજીદીક સમજ્ઞાએ. જેમ કે દુઆએ અહુદમાં પઢીએ છીએ.

“(અય અલ્હાએ!) આપ (અ.ત.ફ.શ.)ના જહૂરમાં જલ્દી ફરમાવ, લોકો તેને દૂર સમજે છે અમે તેને નજીદીક સમજ્ઞાએ છીએ.”

એક વખત બહુરૈનના શિયાઓ ઉપર ગંભીર અને અજ્ઞબ મુશ્કેલી અને પરેશાની આવી પડી જેના કારણે ત્યાંના શિયાઓએ નાસેબી હાકીમ પાસે ઈમામે અસ્થ (અ.ત.ફ.શ.)નો તવસ્સુલ કરીને આ મુશ્કેલી દૂર કરવા માટે ત્રણ દિવસની મોહલત માંગી. પહેલી અને બીજી રાત્રે શિયાઓના પ્રતિનિધિને કામ્યાબી ન મળી, પરંતુ ત્રીજી રાત્રે મોહમ્મદ ઈબ્ને ઈસાને ઈમામ (અ.સ.) સાથે મુલાકાતનો શરફ નસીબ થયો. હઝરતે દાડમના પ્રક્ષનો જવાબ આપ્યો અને વજીરની ચાલબાળની વિગત પણ આપી.

આ મુલાકાતમાં અગત્યની બાબત એ હતી કે જ્યારે મોહમ્મદ ઈબ્ને ઈસાએ ઈમામ (અ.સ.)ને પૂછ્યું કે શા માટે આપે પહેલી અને બીજી રાતે મુલાકાતનો શરફ ન આપ્યો?

આપ (અ.ત.ફ.શ.)એ જવાબ આપ્યો જો આપે એક જ રાતની મોહલત માંગી હોત તો તે જ રાતે આપની મુશ્કેલી દૂર થઈ જાત.

બેશક આપ (અ.ત.ફ.શ.) હિફાજત કરનાર, પનાહ આપનાર, ફરિયાદે પહોંચનાર, મુશ્કેલી દૂર કરનાર, રંજો-ગમ અને બલા-મુસીબતોને દૂર કરનાર છે.

કોઈપણ પનાહગાહ તેઓ કરતા વધારે મજબૂત નથી. કોઈપણ ફરિયાદે પહોંચનાર તેઓથી વધારે દિલસોઝ નથી. કોઈપણ મુશ્કેલી દૂર કરનાર તેઓ જેવા તાકતવર નથી અને તેના

જેવા કોઈ સખી-ઉદાર નથી.

આવો આપણે બધા મળીને અલ્લાહની બારગાહમાં દુઆ કરીએ.

“આ ડરને શાંતિ અને સલામતીના રૂપમાં ફેરવી નાખ.”

અય અલ્લાહ ! ૧૧ મોહરમ હિ.સ.૬૧ ના દિવસે અહ્લેબૈત (અ.મુ.સ.)માંથી જનાબે જૈનબ (સ.અ.) જેટલું પરેશાન કોઈ દેખાતું ન હતું. ઈમામે અસ (અ.ત.ફ.શ.)ના આ મજલૂમ ફર્દનો શામે ગરીબામાં સૈયદે સજ્જાદ (અ.સ.)ની આસપાસ તવાફ કરવાનો વાસ્તો. સળગેલા જૈમાઓથી લઈ નહેરે અલ્કમા સુધીની સર્દનો વાસ્તો. એ યતીમો કે જેઓ દુશ્મનોના કોરડાથી બચવા માટે પોતાની ફર્દના દામનમાં પનાહ લેતા હતા તેની ફરિયાદનો વાસ્તો. શામના કેદખાનામાં જનાબે જૈનબ (સ.અ.)એ જે નમાઝે શરૂ બેસીને પઢી હતી તેનો વાસ્તો. તેઓનાં બંધાયેલા હથ અને જખ્મી પેશાનીનો વાસ્તો. આલેઅબાના ઈન્ટેકામ લેનારના જહૂરમાં જલ્દી ફરમાવ.

અય પરવરહિગાર ! હજરતે યાકૂબ (અ.સ.) પોતાના ફરજંદ યુસૂફ (અ.સ.)ની જુદાઈના ગમમાં એટલું રડ્યા કે તેઓની આંખ સફેદ થઈ ગઈ, પરંતુ અંતમાં યુસૂફ (અ.સ.)ની મુલાકાત થઈ તેઓની આંખોની રોશની પાછી મળી. અય માઅબૂદ ! અમારી પાસે ન હજરત યાકૂબ (અ.સ.) જેવી માઅરેફત છે, ન તેઓ જેવી મોહજ્જ્બત છે, અમારી ગફ્લતને માફ કર, અમારા મૌલાની માદરે ગિરામી જનાબે જહરા (સ.અ.)નો વાસ્તો યુસૂફે જહરા (સ.અ.)ને ગૈબતના કેદખાનાથી રિહાઈ ઈનાયત ફરમાવ.

અલ્લાહ તથાલા ગૈબતની મુદ્દત લંબાવવાના કારણે,

અમારા મૌલાની કોઈ ખબર ન મળવાના કારણે, અમારું યકીન છીનવાઈ ન જાય. તેઓ ઉપર ઈમાન, તેઓના ઝહૂરનું યકીન, તેઓના હકમાં દુઅા કરવાનું અને તેઓ ઉપર દુર્દ અને સલામ મોકલવાની તોફીક અમારાથી છીનવાય ન જાય.

ઈમામે જમાના (અ.સ.)ના કયામના વસ્તીલાથી અહુલેબૈત (અ.મુ.સ.)ના સાચા શિઅાઓ અને મોઅમિનોની ઈજૂજત અને માન-સન્માનને જળવી રાખજે.

‘અય જેને ચાહે તેને જિલ્લત આપનાર’ ઝહૂરનું ફરમાન આપી કાફિરો અને મુનાફીકોની જિલ્લતને જાહેર ફરમાવ.

પરવરદિગાર! અમારી બૂરાઈઓ ધ્યાનમાં ન લઈશ. તને તારા મહાન નામોનો વાસ્તો, તારા કુરાને શરીફની આયતોનો વાસ્તો, તારા કુરાને નાતિક (બોલતા કુરાન)નો વાસ્તો અત્યારે જ ઈમામે જમાના (અ.સ.)ના ઝહૂરનો હુકમ ફરમાવ.

અય બહેતરીન સાંભળનાર! અમારી દુઅા કબૂલ ફરમાવ. બાકી બચેલી જૈબતની મુહૂરતને આલે મોહમ્મદ (અ.મુ.સ.)ના વાસ્તાથી માફ ફરમાવ. “اَنَا بِقِيَةٍ لِلّٰهِ”ની મધુર અવાજને દુનિયાના દરેક ખૂણામાં સંભળાવ.

વસ્ત્સલામ
લિયાકતઅલી.

રોગી માટે

નમાઝે કુજર પણી ૭ વખત

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَمَن يَتَّقِي اللَّهَ يَجْعَل لَهُ فَخْرًا ﴿٢﴾ وَيَرْزُقُهُ
 مَنْ حَيْثُ لَا يَحْتَسِبُ وَمَن يَتَوَكَّل عَلَى اللَّهِ
 فَهُوَ حَسْبُهُ إِنَّ اللَّهَ بِالْغُ أَمْرٍ قَدْ جَعَلَ اللَّهُ
 لِكُلِّ شَيْءٍ قَدْرًا ﴿٣﴾

જે શાખ અલ્લાહની નાફરમાનિથી પરહેજ કરશો તેના માટે અલ્લાહ છુટકારાનો માર્ગ કરી દેશો (૨) અને તેને એવા સ્થળોથી રોગી પહોંચાડશો કે જ્યાંથી તેને ગુમાન પણ નહિ હોય; અને જે કોઈ અલ્લાહ પર ભરોસો રાખશો તો તેજ તે (અલ્લાહ) ના માટે બસ છે; બેશક અલ્લાહ પોતાના કાર્યને પૂર્ણ કરનારો છે, બેશક અલ્લાહે દરેક વસ્તુ માટે એક પ્રમાણ નક્કી કરી દીધું છે. (૩)

પ્રકાશક

ભોજાણી પ્રકાશન

ગો. ૬૮૨૫૩૦૮૮૧૪